

Programmabegroting 2024-2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Raadsvoorstel	4
Begrotingsperspectief 2024-2027	5
Bestaand beleid	6
Opmerkingen Provincie	8
Technische vragen	9
Bijstellingsbrief.....	9
Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting.....	11
Hoofdstuk 2 Dekkingsplan	15
Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie.....	18
Programma 1. Sociaal Domein	24
Programma 2. Onderwijs	45
Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV).....	50
Programma 4. Volksgezondheid en milieu	58
Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat	64
Programma 6. Veiligheid.....	68
Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen	77
Programma 8. Economische zaken	86
Programma 9. Bestuur en ondersteuning	92
Programmaplan	108
Paragrafen	112
Paragraaf Weerstandsvermogen	112
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	134
Paragraaf Financiering	136
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	143
Paragraaf Verbonden partijen	148
Paragraaf Grondbeleid	160
Paragraaf Gemeentelijke heffingen.....	163
Paragraaf Wet Open Overheid.....	171

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel 821032

Agendapunt:	<Agendapunt>
Nummer:	<Nummer>
Datum college:	19 september 2023
Raadsvergadering:	26 oktober 2023
Commissie	Maatschappij en Middelen
Datum commissie:	5 oktober 2023
Portefeuillehouder:	W. Stoffer
Onderwerp:	Programmabegroting 2024-2027

Voorstel

De Programmabegroting 2024-2027 vaststellen

Geachte raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u ter bespreking en vaststelling de programmabegroting 2024-2027 aan. In dit voorstel lichten wij toe hoe de begroting met een meerjarig sluitend perspectief tot stand is gekomen.

De grondslagen

De samenstelling van de begroting is gebaseerd op een aantal besluiten en afspraken uit het recente verleden. De basis voor deze Programmabegroting wordt gevormd door het vastgestelde raadsakkoord 2022-2026. Dit raadsakkoord is tevens de basis geweest voor het opstellen van het collegeprogramma 2022-2026. Deze documenten geven enerzijds invulling aan de nieuwe wensen en ontwikkelingen voor de komende bestuursperiode, anderzijds waarborgen deze documenten de continuïteit in de uitvoering van het beleid voor de komende jaren.

Het collegeprogramma 2022-2026 is gebaseerd op het raadsakkoord waar uw raad in de raadsvergadering van 2 juni 2022 unaniem mee heeft ingestemd. Op grond daarvan geeft u de kaders van de beleidsontwikkeling aan, stelt u de budgetten vast en controleert u de uitvoering. De Programmabegroting met de gestelde kaders en budgetten vormt hierbij het begin van het jaarlijkse planning- en controlproces. De kwartaalrapportages en de jaarrekening vormen de overige schakels in dit proces.

De vastgestelde uitgangspunten uit de Perspectievennota Programmabegroting 2024-2027 vormen de grondslag voor de Programmabegroting 2024-2027. Op 1 juni 2023 heeft u de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting vastgesteld. Hierin heeft u richtlijnen gegeven voor de te hanteren percentages voor prijs- en looncompensatie en rente.

Een andere basis vormt het eerder genoemde en vastgestelde raadsakkoord en de onderwerpen zoals zijn ingebracht bij de Perspectievennota Programmabegroting 2024-2027 in de raadsbehandeling van 1 juni 2023. De volgende onderwerpen met financiële gevolgen zijn opgenomen als nieuw beleid bestuurlijke wensen:

- Aanpak bestaanszekerheid en schulden;
- Koersplan Onderwijshuisvesting;
- Impuls voor impact Startnotitie Kunst- en Culturaanpak 2023-2027;
- Regionale samenwerkingen: Regio Zwolle en Kop van de Veluwe.

Nadere uitwerking van deze onderwerpen is opgenomen als nieuw beleid en/of als maatregel welke ondersteunend zijn aan de gestelde doelstellingen in de begroting. Daarnaast is er nieuw beleid als gevolg van wijziging wetgeving, vervangingsinvesteringen en overige wensen.

Begrotingsperspectief 2024-2027

Ons uitgangspunt is een structureel financieel gezonde gemeente Nunspeet, waarbij het beleid is gericht op een sluitende meerjarenbegroting. Dat uitgangspunt wordt ook wettelijk voorgeschreven en gecontroleerd door de provincie Gelderland. Wanneer de begroting structureel meerjarig sluitend is (dat wil zeggen: de structurele lasten worden gedekt door structurele baten) volgt repressief toezicht. Repressief toezicht houdt in dat de gemeente op afstand door de provincie wordt gevolgd.

De meicirculaire Gemeentefonds laat zien dat de gemeenten vanaf 2026 aanzienlijk lager Algemene Uitkering Gemeentefonds gaan ontvangen. Vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten is geadviseerd voor de jaarschijven 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2024-2027 een sluitende begroting te presenteren en ten aanzien van de jaren 2026 en 2027 een tekort te presenteren in de begroting, voor zover dit het gevolg is van de daling van de Algemene Uitkering in deze jaren. Wij stellen voor om, zoals wettelijk is voorgeschreven, een meerjarig sluitende begroting te presenteren. Bij dekkingsvoorstel is benoemd hoe deze nader uitgewerkt kan worden indien er geen positieve aanpassing van de Algemene Uitkering komt.

Financiële verkenning begroting 2024-2027

(x € 1.000, -/- = positief)	2024	2025	2026	2027
1. Algemene uitkering, inzet stelpost en reservering voorzichtigheid	-2.636	-2.814	-1.622	-1.622
2. Algemene uitkering, jeugd	-1.904	-1.150		
2. Ophogen budget/verlagen taakstelling jeugd	1.904	1.150		
3. Bestaand beleid	-257	-232	755	1.130
totaal bestaand beleid	-2.893	-3.046	-867	-492
Nieuw beleid	3.666	3.106	2.854	2.812
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	773	60	1.987	2.320

Dekkingsvoorstellen

	2024	2025	2026	2027
4 Ozb 1% cumulatief, koersplan onderwijshuisvesting	-63	-125	-188	-250
5 Rioolheffing verhogen ivm nieuw beleid	-122	-154	-160	-159
5 Afvalstoffenheffing verhoging ivm nw beleid	-2	-3	-3	-3
5 Begraafrechten verhogen ivm nw beleid	-10	-11	-11	-17
6 Algemene Reserve labeling De Wiltangh; voor aanvullende bijdrage Sportbedrijf	-95	-97		
7 Reserve Grote Projecten voor lasten Poort van de Veluwe	-17	-22	-22	-22
8 Areaaluitbreiding taakvelden 5.1, 5.4 en 7.7, OZB opbrengststijging (als gevolg van volumestijging WOZ)	-124	-124	-124	-124
8 Overige OZB opbrengststijging agv volumestijging WOZ	-76	-76	-76	-76
9 Volumegroei opbrengst toeristenbelasting	-30	-30	-30	-30
10 Onderuitputting kapitaallasten	-50	-100	-150	-200
11 Ozb verhoging 2026 6% opbrengststijging (1% is € 65.000)			-390	-390
11 Ozb verhoging 2027 6% opbrengststijging				-390
12 Verhoging toeristenbelasting 2024 - 2026 met € 0,10 per jaar	-84	-169	-253	-253
12 Verhoging toeristenbelasting 2027 met € 0,20				-169
12 Verhoging forensenbelasting 2026			-118	-118
12 Verhoging forensenbelasting 2027				-119
13 Onttrekking uit Algemene Reserve	-100		-462	-
13 Toevoeging Algemene Reserve		851		
Totaal dekkingsvoorstellen	-773	-60	-1.987	-2.320

Bestaand beleid

Het resultaat van het bestaande beleid bestaat uit:

1. Algemene uitkering, inzet stelpost en reservering voorzichtigheid

In de meicirculaire 2022 was de herijking van het gemeentefonds geformaliseerd. Dit houdt in dat er een

herverdeling heeft plaatsgevonden van de Algemene Uitkering tussen de gemeenten o.a. door het toepassen van nieuwe maatstaven. De gemeente Nunspeet was hierin een voordeeltgemeente. Bij de Programmabegroting 2023-2026 is, uit voorzichtigheidsprincipe, besloten een deel van de Algemene Uitkering als stelpost op te nemen tot het moment dat het naar aanleiding van latere circulaire's bleekt dat deze extra inkomsten werkelijk worden ontvangen. Uit de berekening Algemene Uitkering van de meicirculaire 2023 blijkt dat de hoogte van het bedrag op een juiste manier is berekend, zodat deze middelen ingezet kunnen worden als algemeen dekkingsmiddel. Dus de volledig bedragen vanuit de berekening meicirculaire 2023 zijn hiermee ingezet als dekkingsmiddelen en is de stelpost en het voorzichtigheidsbeginsel losgelaten.

2. Algemene uitkering, Jeugd

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Hiervoor zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2024 en 2025. Voor Nunspeet is dit 1,9 miljoen euro voor het jaar 2024 en 1,15 miljoen euro voor het jaar 2025. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan het budget jeugd, ofwel hiermee wordt de taakstelling verlaagd. De taakstelling 2024 is hierdoor 0,9 miljoen euro en de taakstelling 2025 1,6 miljoen euro. Bij gelijkblijvende lasten Jeugd en als de incidentele verhoging van de Rijksbijdrage in 2026 geen structureel gevolg zal krijgen, stijgt de taakstelling vanaf 2026 naar 2,7 miljoen euro.

3. Overige bestaand beleid

Dit is het effect van de prijs- en loonontwikkeling van de lasten en baten, inclusief het effect van de meicirculaire Algemene Uitkering. Daarnaast zijn realistische ramingen opgenomen ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen (GGD, ODNV en VNOG) volgens de vastgestelde begrotingen en zijn enkele administratieve correcties verwerkt.

Duidelijk wordt dat door een aanzienlijk verlaging van de Algemene Uitkering vanaf het 'ravijnjaar' 2026, dit een groot effect heeft op de financiële middelen vanaf 2026.

Nieuw beleid

Het resultaat nieuw beleid is opgebouwd uit de nieuw beleidsaanvragen welke voortkomen uit de bestuurlijke wensen, de benodigde vervangingsinvesteringen, wettelijke taken en overige wensen. Een opsomming van dit nieuw beleid is te vinden onder de "knop" bijlagen op nunspeet.begrotingonline.nl binnen de Programmabegroting 2024-2027.

Dekkingsvoorstel

Om te komen tot een solide begroting met sluitende jaarschijven is een dekkingsplan opgesteld.

De afzonderlijke dekkingsvoorstellen worden hieronder nader toegelicht:

4. OZB 1% cumulatief, koersplan onderwijshuisvesting

Ter dekking van het Koersplan Onderwijshuisvesting, conform raadsbesluit, de Onroerend Zaakbelasting met 1% per jaar (cumulatief) extra stijging ten gunste van reserve onderwijshuisvesting.

5. Rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten verhogen in verband met nieuw beleid

Voor de bedragen bij het nieuw beleid die daarvoor in aanmerking komen de rioolheffing, afvalstoffenheffing en de leges voor begraven met dezelfde bedragen laten stijgen.

6. Algemene Reserve labeling De Wiltsangh, voor bijdrage Sportbedrijf

De incidenteel (2024 en 2025) aanvullende bijdrage aan het Sportbedrijf onttrekken uit het in de algemene reserve gelabelde deel voor De Wiltsangh.

7. Reserve Grote Werken voor lasten Poort van de Veluwe

De te verwachten kapitaalslasten voor het project Poort van de Veluwe onttrekken uit de reserve grote projecten.

8. Hogere OZB-opbrengststijging als gevolg van volumestijging WOZ

Door areaaluitbreidingen is er een opbrengststijging OZB door volumestijging in de WOZ gerealiseerd. Deels kan dit gebruikt worden ter dekking van de stijging van de kosten door areaaluitbreiding van onkruidbestrijding, onderhoud van waterlossingen, sloten en openbaar groen en deels als algemene dekkingsmiddel.

9. Volumegroei opbrengst toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting is een extra gerealiseerde volumegroei gerealiseerd (zie ook punt 12).

10. Onderuitputting kapitaallasten

Voor kapitaallasten geldt dat jaarlijks een deel van de investeringen (bestaand of oud beleid) niet of later wordt uitgevoerd, waardoor een overschot in de jaarrekening wordt gerealiseerd.

11. OZB-verhoging 2026 en 2027

De structurele tekorten vanaf 2026 worden veroorzaakt door een lagere uitkering uit het Gemeentefonds. Voorgesteld wordt om de tekorten te dekken door een stijging van zowel de OZB als recreatieve heffingen in 2026. Voor de onroerend zaakbelasting wordt voorgesteld om deze in zowel 2026 als 2027 met 6% te laten stijgen

- Dit in relatie met de mogelijkheid dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de algemene uitkering gebruikt kan worden om de voorgestelde stijging van heffingen te dempen. Ook zal bij de programmabegroting 2025-2028 gekeken worden naar bezuinigingen als dit nodig is om een stijging van tarieven te dempen.
- Daarnaast kan verdere areaaluitbreidingen leiden tot volumestijging in de WOZ wat een demping van het ozb-tarief geeft.
- In de programmabegroting 2022-2025 is een extra opbrengststijging van 2% per jaar opgenomen voor de Grote projecten. Deze geldt voor de jaren tot 2025.

12. Verhoging toeristenbelasting

Voorgesteld wordt om de verhoging toeristenbelasting te starten vanaf 2024 waardoor, naast de indexering van het tarief in 2024 van € 0,05, voor de jaren 2024 tot en met 2026 € 0,10 tariefstijging per jaar wordt gerealiseerd. Daarnaast een tariefstijging van € 0,20 in 2027.

- Dit in relatie met de mogelijkheid dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de algemene uitkering gebruikt kan worden om de voorgestelde stijging van heffingen te dempen. Ook zal bij de programmabegroting 2025-2028 gekeken worden naar bezuinigingen als dit nodig is om een stijging van tarieven te dempen.

13. Onttrekking/toevoeging Algemene Reserve

Voorgesteld wordt voor 2024 een deel van de incidentele lasten van nieuw beleid te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve. Daarnaast het overschot in 2025 aan de algemene reserve toe te voegen en een deel hiervan te gebruiken voor het resterende tekort in 2026.

Opmerkingen Provincie

Van de Provincie Gelderland is een besluit ontvangen naar aanleiding van de beoordeling van de Programmabegroting 2023-2026. In dit besluit geeft de provincie aan dat de gemeente Nunspeet voor 2023 in aanmerking komt voor repressief toezicht. Dit is de minst belastende vorm van toezicht.

De provincie oordeelt dat de programmabegroting 2023-2026 structureel en reëel in evenwicht is.

De Provincie Gelderland heeft een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van de gemeente Nunspeet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de financiële kerngetallen welke aansluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De waarde van deze kerngetallen zijn ingedeeld in A, B en C waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Alle kerngetallen zijn gewaardeerd / berekend op categorie A.

Gemeentelijke belastingen en lastendruk 2024

Over de invulling en de berekening van de tarieven 2024 wordt u, zoals gebruikelijk, een afzonderlijk voorstel (Belastingverordeningen 2024) voorgelegd in december 2023.

Onroerendezaakbelasting

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2024 is de prijscompensatie 2,5%. Opgemerkt wordt dat ten aanzien van de gemeentelijke projecten al een ozb-verhoging is verwerkt vanuit de Programmabegroting 2021-2024 voor het jaar 2024. Het betreft hier een ozb-opbrengstenstijging van € 90.000 (circa 1,5%). In het dekkingsplan programmabegroting 2024-2027 wordt voor 2024 een ozb-opbrengstenstijging van 1% voorgesteld.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding het tarief voor de ozb niet aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt in een later stadium van de begrotingsvoorbereiding aan de orde gesteld.

Afvalstoffen- en rioolheffing

De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden in de Programmabegroting 2024-2027 verwerkt met het uitgangspunt dat de reëel geraamde lasten voor afvalinzameling/-verwerking en riolering voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing dan wel de egalisatievoorzieningen.

Toeristen- en forensenbelasting

Op grond van de vastgestelde uitgangspunten begroting 2024-2027 wordt de forensenbelasting jaarlijks verhoogd met de prijscompensatie. Voor 2024 is dit vastgesteld op 2,5%. Een uitzondering op de toepassing van de prijscompensatie is de verhoging van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met €0,05 verhoogd (betreft indexering, verhoging vindt weer plaats in 2024). In het dekkingsplan programmabegroting 2024-2027 wordt voor 2024 een extra tariefstijging van € 0,10 voorgesteld. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de opbrengsten recreatieve heffingen (forensen- en toeristenbelasting samen) met €125.000,-- zullen worden verhoogd op basis van het dekkingsvoorstel Programmabegroting 2021-2024.

Technische vragen

Voor technische vragen over deze begroting is voor raads- en commissieleden tot en met 18 oktober 2023 het e-mailadres begrotingsvragen@nunspeet.nl geopend. Vragen die via dit e-mailadres worden gesteld, worden zo spoedig mogelijk ambtelijk beantwoord, met een kopie van het antwoord aan u allen. Vragen die zich bij nader inzien niet lenen voor ambtelijke beantwoording, worden doorgeleid naar het college en door ons beantwoord.

Bijstellingsbrief

In de Programmabegroting 2024-2027 is aangegeven dat de begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2023. De uitkomsten hebben structureel invloed op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2024-2027. Over deze uitkomsten is de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2023 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Tot slot wensen wij dat ook in het komende begrotingsjaar ons werk zal worden bekroond met Gods onmisbare zegen.

Standpunt commissie

Dit onderwerp is in de commissie Maatschappij en Middelen tijdens haar vergadering van 5 oktober 2023 aan de orde geweest.

Geheimhouding

Openbaarheid is regel en geheimhouding is uitzondering!

Bijlage(n)

- Programmabegroting 2024-2027 (via nunspeet.begrotingonline.nl);
- Bijlagen begroting 2024 (via nunspeet.begrotingonline.nl);
- Bijstellingsbrief Programmabegroting 2024-2027.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,

de secretaris,   de burgemeester,

mr. A. Heijkamp

C.W.J. Blom

Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting

1.1 Basis Programmabegroting

Raadsakkoord 2022-2026 / Collegeprogramma

Het raadsakkoord met de financiële vertaling is op 2 juni 2022 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. De financiële vertaling van het raadsakkoord is als vertrekpunt genomen bij de opstelling van de Programmabegrotingen 2024 tot en met 2027. Het meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 2023-2026 is eveneens een basis voor de opstelling van de Programmabegroting 2024-2027.

Uitgangspunten Programmabegroting 2024-2027

De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2024-2027 zijn vastgesteld op 1 juni 2023. De prijscompensatie voor de uitgaven en de inkomsten van 2024 is vastgesteld op 2,5%. Met ingang van begrotingsjaar 2016 wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente Septembercirculaire Algemene uitkering Gemeentefonds. In de Septembercirculaire 2022 is aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling BBP voor 2024 afgerond 2,5% bedraagt.

De lopende cao gemeenten heeft een looptijd t/m 1 januari 2024. Op het moment van opstellen van de uitgangspunten Programmabegroting 2024-2027 zijn er nog geen onderhandelingen over een nieuwe cao opgestart dan wel afgerond. In de Perspectievennota 2024-2027 is voor de verwachte loonstijging 2024 uitgegaan van een percentage van 4%. Daarnaast is de salarisstijging op grond van de afgesloten CAO voor het jaar 2023 beduidend hoger uitgevallen dan waarmee in de Programmabegroting 2023-2026 rekening is gehouden. Voor 2024 dient er op basis van de huidige CAO 2,7% bij geraamd te worden om de te laag geraamde loonkosten te compenseren. Gezien het feit dat de CAO aflopend is per 1 januari 2024 wordt eveneens rekening gehouden met een stijging van de lonen van 4%. In totaal is een stijging van de loonkosten van 6,7% verwerkt. Voor de pensioenpremie wordt voor 2024 rekening gehouden met een stijging van 2%.

Het percentage ten behoeve van de compensatie reserves is 2,5%.

Het rentepercentage kapitaallasten is 1,5%.

Meicirculaire 2023

In de Meicirculaire wordt ingegaan op de ontwikkeling van de Algemene uitkering Gemeentefonds. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de Algemene uitkering.

1.2 Hoofdprioriteiten nieuw beleid

Bij het vaststellen van het raadsakkoord heeft de gemeenteraad een aantal prioriteiten voor nieuw beleid geformuleerd. Daarnaast de onderwerpen zoals zijn ingebracht bij de Perspectievennota Programmabegroting 2024-2027 in de raadsbehandeling van 1 juni 2023. De volgende onderwerpen met financiële gevolgen zijn opgenomen als nieuw beleid bestuurlijke wensen:

- Aanpak bestaanszekerheid en schulden;
- Koersplan Onderwijshuisvesting;
- Impuls voor impact Startnotitie Kunst- en Culturaanpak 2023-2027;
- Regionale samenwerkingen: Regio Zwolle en Kop van de Veluwe.

De hierboven genoemde onderwerpen zijn verwerkt binnen de begroting en zijn te vinden onder het kopje "nieuw beleid" wat in elk programma te vinden is als ook in de toegevoegde bijlagen "nieuw beleid programmabegroting 2024-2027".

1.3 Uitgangspunten bestaand beleid

Op basis van bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het bestaand beleid houdt in dat de ramingen voor de begroting 2024 zijn gebaseerd op de ramingen in Programmabegroting 2023-2026. Deze worden verhoogd met het vastgestelde percentage voor prijscompensatie. Zoals hiervoor aangegeven is dit percentage voor 2024 vastgesteld op 2,5%.

2. De uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële verordening 2023 gemeente Nunspeet en in de nota 'Reserves en Voorzieningen herijking 2023' zijn toegepast.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Op grond van de vastgestelde Uitgangspunten bij de programmabegroting 2024-2027 mag de OZB jaarlijks worden verhoogd met de prijscompensatie. Voor 2024 is dit vastgesteld op 2,5%. Het beleid is dat van een verhoging van de gemeentelijke belasting alleen sprake is als gevolg van de jaarlijkse prijscompensatie en bij door de raad geaccordeerd nieuw beleid nadat eerst bekeken is welk oud beleid kan vervallen. Daarbij worden plannen zorgvuldig afgewogen tegen de lastenverzwaring voor de burgers. Tevens is aangegeven dat er een verhoging mag plaatsvinden voor eventueel grote projecten. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de programmabegroting. Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase het OZB-tarief nog niet aan de orde is. Nu gaat het uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de totale opbrengst uit OZB. Wat het uiteindelijke OZB-tarief moet worden, gelet op de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover kan worden geheven (de WOZ-waarde binnen de gemeente) en komt bij de vaststelling van de tarieven aan de orde.

Overige belastingen en rechten

Overeenkomstig bestaand beleid is bij de berekening van de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en rechten rekening gehouden met het percentage dat is opgenomen voor de prijscompensatie. Van belang hierbij is op te merken dat wat betreft de opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafplaatsen en weekmarkt rekening wordt gehouden met de kostendekkendheid.

Onvoorziene uitgaven

Op grond van artikel 8, lid 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording is in de begroting een post voor 'onvoorziene uitgaven' opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--).

Compensatie reserves en voorzieningen en kapitaalslasten nieuwe investeringen

Aan enkele reserves wordt inflatiecorrectie toegepast. Omdat de reserves aangewend kunnen worden ter dekking van kapitaallasten wordt het percentage van de BBP prijsindexatie conform de septembercirculaire 2022 is 2,5%.

Het investeringsprogramma zoals dat in de lopende begroting en meerjarenbegroting is vastgesteld wordt beschouwd als bestaand beleid. Nieuwe investeringen worden als regel slechts in het laatste jaar van de meerjarenraming toegevoegd. Verder is het van belang te melden dat het percentage compensatie ook geldt als het percentage voor de rentelasten van de investeringen.

1.4 Financiële vertaling van bestaand en nieuw beleid

Financiële verkenning begroting 2024-2027

(x € 1.000, -/- = positief)	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering, inzet stelpost en reservering voorzichtigheid	-2.636	-2.814	-1.622	-1.622
Algemene uitkering, jeugd	-1.904	-1.150		
Ophogen budget/verlagen taakstelling jeugd	1.904	1.150		
Bestaand beleid	-257	-232	755	1.130
totaal bestaand beleid	-2.893	-3.046	-867	-492

Nieuw beleid

Wijziging wetgeving (structureel)	364	377	379	378
Wijziging wetgeving (incidenteel)	181	141	26	
Bestuurlijke wensen (structureel)	780	810	833	846
Bestuurlijke wensen (incidenteel)	-	-	-	-
Bestuurlijke wensen (structureel) Koersplan onderwijshuisv. Storting Reserve	63	125	188	250
Vervangingsinvestering (structureel)	272	336	319	312
Overige wensen (structureel)	1.024	970	1.069	1.026
Overige wensen (incidenteel)	982	347	40	-
Totaal nieuw beleid 2024-2027	3.666	3.106	2.854	2.812
Totaal financiële effecten begroting 2024-2027	773	60	1.987	2.320

Saldo bestaand beleid 2024

De jaarschijf 2024 laat op basis van het saldo bestaand beleid een negatief verschil zien ten opzichte van de jaarschijf 2024 in begroting 2023. De oorzaak hiervan ligt in de volgende ontwikkelingen:

- De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op-, trap af methode wordt het accres genoemd. Voor het meerjarige beeld 2024-2027 is, vanuit de meicirculaire 2023, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2022. De hogere uitkering t.b.v. van de jeugdzorg is hier een belangrijk gedeelte van wat direct wordt geraamd bij de budgetten.
- Het financiële effect van de vastgestelde loon- en prijscompensatie.
- Het reëel ramen van de bijdragen aan de verbonden partijen op basis van de vastgestelde begrotingen.
- Overige administratieve correctie t.a.v. bestaand beleid.

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op-, trap af methode wordt het accres genoemd. Voor het meerjarige beeld 2024-2027 is, vanuit de meicirculaire 2023, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2022.

Nieuw beleid

Voor nieuw beleid zijn in de Programmabegroting 2023-2026 (kapitaal)lasten verwerkt. De lasten van het nieuwe beleid zijn ingedeeld in een aantal categorieën: lasten die voortvloeien vanuit een wettelijke verplichting, lasten die

verband houden met vervangingsinvesteringen en lasten die betrekking hebben op overige bestuurlijke en vakinhoudelijke wensen. De overzichten zijn in de volgende bijlagen toegevoegd:

- Bijlage A: overzicht nieuw beleid 2024-2027 per prioriteit.
- Bijlage B: overzicht nieuw en oud beleid 2024-2027 per programma.
- Bijlage C: overzicht nog uit te voeren nieuw beleid 2023.

Toelichting bijlagen

Aan de hand van de bijlagen A en B kan enerzijds het voorgestelde nieuwe beleid per prioriteit worden beoordeeld en anderzijds kan een totaaloverzicht worden gegeven van het oude en nieuwe beleid per programma. Dit is de reden dat bijlage B is opgenomen.

1.5 Bijstelling van de programmabegroting

De begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2023. De uitkomsten hebben structureel invloed op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2024-2027. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2023 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Hoofdstuk 2 Dekkingsplan

Inleiding

In hoofdstuk 1 is in de tabel 'Resultaat Programmabegroting 2024-2027' het resultaat weergegeven van de uitkomsten van de programma's. Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel minimaal in evenwicht is.

In het dekkingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van resterende (structurele) lasten. Incidentele lasten mogen met incidentele middelen gedekt worden. In bijlage A (overzicht voorstel te honoreren nieuw beleid 2024-2027) zijn onder andere per prioriteit de incidentele lasten nieuw beleid 2024 tot en met 2027 inzichtelijk gemaakt.

2.1 Dekkingsvoorstellen

In onderstaande tabel staan de dekkingsvoorstellen voor de Programmabegroting 2024-2027.

Financiële verkenning begroting 2024-2027

(x € 1.000, -/- = positief)	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering, inzet stelpost en reservering voorzichtigheid	-2.636	-2.814	-1.622	-1.622
Algemene uitkering, jeugd	-1.904	-1.150		
Ophogen budget/verlagen taakstelling jeugd	1.904	1.150		
Bestaand beleid	-257	-232	755	1.130
totaal bestaand beleid	-2.893	-3.046	-867	-492
Nieuw beleid	3.666	3.106	2.854	2.812
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	773	60	1.987	2.320
Dekkingsvoorstellen				
Ozb 1% cumulatief, koersplan onderwijshuisvesting	-63	-125	-188	-250
Rioolheffing verhogen ivm nieuw beleid	-122	-154	-160	-159
Afvalstoffenheffing verhoging ivm nw beleid	-2	-3	-3	-3
Begraafrechten verhogen ivm nw beleid	-10	-11	-11	-17
Algemene Reserve labeling De Wiltsangh; voor aanvullende bijdrage Sportbedrijf	-95	-97		
Reserve Grote Projecten voor lasten Poort van de Veluwe	-17	-22	-22	-22

Areaaluitbreiding taakvelden 5.1, 5.4 en 7.7, OZB opbrengststijging (als gevolg van volumestijging WOZ)	-124	-124	-124	-124
Overige OZB opbrengststijging agv volumestijging WOZ	-76	-76	-76	-76
Volume groei opbrengst toeristenbelasting	-30	-30	-30	-30
Onderuitputting kapitaallasten	-50	-100	-150	-200
Ozb verhoging 2026 6% opbrengststijging (1% is € 65.000)			-390	-390
Ozb verhoging 2027 6% opbrengststijging				-390
Verhoging toeristenbelasting 2024 - 2026 met € 0,10 per jaar	-84	-169	-253	-253
Verhoging toeristenbelasting 2027 met € 0,20				-169
Verhoging forensenbelasting 2026			-118	-118
Verhoging forensenbelasting 2027				-119
Onttrekking uit Algemene Reserve	-100		-462	-
Toevoeging Algemene Reserve		851		
Totaal dekkingsvoorstellen	-773	-60	-1.987	-2.320

Ter dekking van het financiële meer jaren effect wordt het volgende voorstel gedaan:

OZB 1% cumulatief, koersplan onderwijshuisvesting

Ter dekking van het Koersplan Onderwijshuisvesting, conform raadsbesluit, de Onroerend Zaakbelasting met 1% per jaar (cumulatief) extra stijging ten gunste van reserve onderwijshuisvesting.

Rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten verhogen in verband met nieuw beleid

Voor de bedragen bij het nieuw beleid die daarvoor in aanmerking komen de rioolheffing, afvalstoffenheffing en de leges voor begraven met dezelfde bedragen laten stijgen.

Algemene Reserve labeling De Wiltsangh, voor bijdrage Sportbedrijf

De incidenteel (2024 en 2025) aanvullende bijdrage aan het Sportbedrijf onttrekken uit het in de algemene reserve gelabelde deel voor De Wiltsangh.

Reserve Grote Werken voor lasten Poort van de Veluwe

De te verwachten kapitaallasten voor het project Poort van de Veluwe onttrekken uit de reserve grote projecten.

Hogere OZB-opbrengststijging als gevolg van volumestijging WOZ

Door areaaluitbreidingen is er een opbrengststijging OZB door volumestijging in de WOZ gerealiseerd. Deels kan dit gebruikt worden ter dekking van de stijging van de kosten door areaaluitbreiding van onkruidbestrijding, onderhoud van waterlossingen, sloten en openbaar groen en deels als algemene dekkingsmiddel.

Volume groei opbrengst toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting is een extra gerealiseerde volume groei gerealiseerd (zie ook Verhoging toeristenbelasting).

Onderuitputting kapitaallasten

Voor kapitaallasten geldt dat jaarlijks een deel van de investeringen (bestaand of oud beleid) niet of later wordt uitgevoerd, waardoor een overschot in de jaarrekening wordt gerealiseerd.

OZB-verhoging 2026 en 2027

De structurele tekorten vanaf 2026 worden veroorzaakt door een lagere uitkering uit het Gemeentefonds.

Voorgesteld wordt om de tekorten te dekken door een stijging van zowel de OZB als recreatieve heffingen in 2026.

Voor de onroerend zaakbelasting wordt voorgesteld om deze in zowel 2026 als 2027 met 6% te laten stijgen

o Dit in relatie met de mogelijkheid dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de algemene uitkering gebruikt kan worden om de voorgestelde stijging van heffingen te dempen. Ook zal bij de programmabegroting 2025-2028 gekeken worden naar bezuinigingen als dit nodig is om een stijging van tarieven te dempen.

o Daarnaast kan verdere areaaluitbreidingen leiden tot volumestijging in de WOZ wat een demping van het ozb-tarief geeft.

o In de programmabegroting 2022-2025 is een extra opbrengststijging van 2% per jaar opgenomen voor de Grote projecten. Deze geldt voor de jaren tot 2025.

Verhoging toeristenbelasting

Voorgesteld wordt om de verhoging toeristenbelasting te starten vanaf 2024 waardoor, naast de indexering van het tarief in 2024 van € 0,05, voor de jaren 2024 tot en met 2026 € 0,10 tariefstijging per jaar wordt gerealiseerd.

Daarnaast een tariefstijging van € 0,20 in 2027.

o Dit in relatie met de mogelijkheid dat als de circulaire gemeentefonds aangeven dat de Algemene Uitkering verhoogd wordt, deze verhoging van de algemene uitkering gebruikt kan worden om de voorgestelde stijging van heffingen te dempen. Ook zal bij de programmabegroting 2025-2028 gekeken worden naar bezuinigingen als dit nodig is om een stijging van tarieven te dempen.

Onttrekking/toevoeging Algemene Reserve

Voorgesteld wordt voor 2024 een deel van de incidentele lasten van nieuw beleid te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve. Daarnaast het overschot in 2025 aan de algemene reserve toe te voegen en een deel hiervan te gebruiken voor het resterende tekort in 2026.

Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie

3.1 Financiële positie

De gemeente Nunspeet streeft naar financieel evenwicht. Hieronder verstaan wij een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Dit komt overeen met het gestelde in artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet: 'De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Van belang is het antwoord op de vraag op welke wijze de raad inzicht krijgt in de financiële positie. De raad moet kunnen vaststellen dat meerjarig voldoende middelen beschikbaar zijn voor:

- het uitvoeren van de taken waarvoor de gemeente zich moet inzetten;
- de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Bij de financiële positie gaat het ook om het vermogen van de gemeente om inzicht te geven in de mogelijke risico's die kunnen worden gelopen.

Dit houdt in dat:

- in de begroting alle lasten en baten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid;
- de mogelijke risico's zijn aangegeven;
- de meerjarenbegroting een reëel beeld geeft van de financiële positie op de middellange termijn.

Voor het beoordelen van de financiële positie zijn de volgende onderdelen van belang:

- a. de budgettaire positie in 2024 tot en met 2027;
- b. het weerstandsvermogen;
- c. de beheersplannen;
- d. de grondexploitatie;
- e. de belastingcapaciteit;
- f. de reserves en voorzieningen.

Over deze punten wordt het volgende opgemerkt:

a. De budgettaire positie in 2024 tot en met 2027

In de begroting wordt per programma aangegeven wat de kaders zijn voor het bestaande beleid. De baten en lasten worden op basis van de begroting van het voorgaande jaar inclusief de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen geraamd. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de raad vastgestelde uitgangspunten. Daarnaast wordt, als blijkt dat externe factoren hiervoor aanleiding geven, in voorkomende gevallen afgeweken van het door de raad vastgestelde percentage voor prijsstijging en dergelijke.

Uitgangspunt is een solide financieel beleid met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Daarom is in het dekkingsplan onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van structurele lasten. De uitgaven nieuw beleid die eenmalig zijn, worden gedekt door eenmalige middelen. Het restant (structurele lasten) tekort wordt gedekt door structurele baten. Geconcludeerd kan worden dat de Programmabegroting 2024-2027 structureel in evenwicht is.

b. Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan. In paragraaf 'Weerstandsvermogen' wordt hierop uitgebreid ingegaan.

Kenmerkend voor het risicoprofiel van Nunspeet is dat de gemeente een vrij sterke sociale structuur kent. Verder is van belang dat Nunspeet een vrij stabiele gemeente is qua bevolkingsomvang. De gemeente Nunspeet loopt daardoor minder risico's dan bijvoorbeeld een gemeente met uitbreidingslocaties of andere grootschalige ontwikkelingen. Voor risico's waarvan de omvang redelijk kan worden ingeschat, zijn voorzieningen gevormd, zoals de voorziening planschades/juridische procedures.

De vrije financiële middelen die de gemeente kan inzetten voor het dekken van tegenvallers wordt weerstandscapaciteit genoemd. De weerstandscapaciteit van Nunspeet wordt berekend door een samenvoeging van de volgende onderdelen: budget voor onvoorziene uitgaven, het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog panden anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's af te dekken.

c. Het onderhoud van kapitaalgoederen

Onderhoud betreft de uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat te houden of te brengen. De volgende kapitaalgoederen zijn voor Nunspeet van toepassing: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. In paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt per kapitaalgoed kort ingegaan op het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Gesteld kan worden dat voor elk kapitaalgoed een actueel beleidsplan aanwezig is, waarbij de raad heeft aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is. In de Programmabegroting 2024-2027 zijn de budgetten opgenomen om het onderhoud adequaat uit te voeren. Verder zijn, wanneer noodzakelijk, vervangingsinvesteringen opgenomen.

Gesteld kan worden dat het niveau van het onderhoud is gebaseerd op actuele onderhoudsplannen en is afgestemd op het gewenste onderhoudsniveau.

d. De grondexploitatie

De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld (paragraaf 'Grondbeleid'). Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat, of ten minste kostendekkend.

Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie. Dit saldo is verwerkt in de reserve grondexploitatie. Een deel van deze reserve is niet besteedbaar omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt plaats op grond van artikel 10, lid 3 van de Verordening artikel 212 van de Gemeentewet na het vaststellen van de jaarrekening. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en Voorzieningen' opgenomen berekening. Hierin wordt rekening gehouden met verschillende elementen, zoals investeringen lopende complexen, boekwaarde van nog in exploitatie te nemen complexen, verschil boekwaarde en agrarische waarde van aangekochte gronden, verplichtingen en te verwachten resultaat lopende complexen. Het plafondbedrag is berekend als buffer voor mogelijk strategische aankopen.

In de nota 'Reserves en voorzieningen herijking 2023' zijn het bodem- en plafondbedrag van de reserve geactualiseerd. De omvang van deze reserve is zodanig dat verwachte risico's en kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen. Om nu en in de toekomst verzekerd te zijn van een gezonde basis voor grondexploitatie is het op peil houden van de reserve van essentieel belang.

Naar aanleiding van een Rekenkameronderzoek naar de grondexploitaties is een instrumentarium ontwikkeld voor een betere controle en beheersing van (risico-)ontwikkelingen: het Meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG). Dit MPG bevat een volledige actualisatie van alle grondexploitaties en een geactualiseerde risicoanalyse. Dit MPG wordt eenmaal per jaar opgesteld, een aantal maanden voorafgaand aan de jaarrekening, zodat uitkomsten in de jaarrekening verwerkt kunnen worden. Het doel van dit MPG is de raad te informeren over de volgende onderwerpen:

- Beleid en uitgangspunten grondexploitatie

- Programmering: wijze waarop de plannen van onze gemeente passen binnen de kaders die de provincie heeft gesteld
- Stand van zaken en toekomstverwachtingen grondexploitaties, waaronder:
  - Ontwikkelingen
  - Financieel overzicht
  - Verschillenanalyse
  - Specifieke projectrisico's
- Financiële positie grondbedrijf

e. De (onbenutte) belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden bepaald op de ruimte tussen de geraamde opbrengst van de OZB en de inkomensmaatstaf OZB in de Algemene uitkering Gemeentefonds. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

De tarieven voor afvalstoffen- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend geraamd.

f. De reserves en voorzieningen

Via de jaarlijkse herijking heeft de raad voldoende zicht op de stand van zaken van de reserves en voorzieningen. Hierbij worden, wanneer gewenst dan wel noodzakelijk, voorstellen gedaan voor:

- het bijstellen van de bodem- en plafondbedragen;
- het opheffen van de reserves of voorzieningen;
- het instellen van een reserve of een voorziening;
- het overhevelen van middelen van de algemene reserve naar een specifieke bestemmingsreserve of een voorziening;
- de beslagen over de reserves en voorzieningen.

De herijking 2023 van de nota 'Reserves en Voorzieningen' is 29 juni 2023 behandeld in de raad. Deze herijking is mede de basis voor de inzet van de reserves en voorzieningen in het jaar 2024 en de prognosejaren 2025-2027. De algemene reserve wordt puur gezien als buffer voor risico's waarvoor geen voorziening is gevormd. Voor de risico's zijn voorzieningen getroffen. Daarnaast zijn bestemmingsreserves ingesteld voor de realisatie van een specifiek doel.

Voor de verschillende reserves zijn bodem- en plafondbedragen, voor de realisatie van de doelen, berekend. Bij het huidige ambitieniveau zijn alle reserves voldoende.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de inkomsten van de gemeente toegelicht die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen. De bekostiging van het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer gevonden in algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en overige baten en lasten. Het gaat met name over de onroerendezaakbelastingen en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen hebben geen vastgesteld bestedingsdoel in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In hoofdstuk 1 is ingegaan op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Onroerendezaakbelasting

Deze belasting is toegelicht in hoofdstuk 1. In Paragraaf "Gemeentelijke heffingen" wordt nader ingegaan op deze belastingen.

Onvoorziene uitgaven

Uitgangspunt van het financieel beleid is dat in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven wordt opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van circa € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--). Rekening houdend met een stringente toepassing van de afgesproken spelregels voor het gebruik van deze post, zijn deze bedragen verantwoord.

3.3 Kerngegevens waarop de ramingen zijn gebaseerd

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Gemeentebelang	8	1
SGP	7	1
ChristenUnie	4	1
CDA	1	1*
PvdA/GroenLinks	1	

* De wethouder CDA vertegenwoordigt tevens PvdA/GroenLinks

	Rekening					
	2022 1-12)	Begroting (3 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Financiële structuur (x € 1.000,--)						
(-/- = opbrengsten of lagere kosten)						
Baten	-88.765	-75.926	-80.636	-80.736	-75.575	-75.076
Lasten	78.172	76.049	84.403	79.435	78.646	78.455
Saldo baten minus lasten	-10.593	122	-233	-1.300	3.071	3.379
Dotaties respectievelijk onttrekkingen reserves	-2.905	-884	1.006	1.360	-1.084	-1.059
Batig saldo jaarrek./saldo begr. (excl. dekkingsplan)	-13.498	-761	773	60	1.987	2.320

Balans (x € 1.000,--)	Rekening 2022 (31- 12)	Begroting 2023 (31- 12)	Begroting 2024 (31- 12)	Begroting 2025 (31- 12)	Begroting 2026 (31- 12)	Begroting 2027 (31- 12)
Materiële vaste activa	84.244	94.322	120.888	158.920	158.396	160.186
Financiële vaste activa	4.954	5.231	5.231	5.231	5.231	5.231
Vlottende activa	28.320	30.924	16.997	14.660	15.659	14.455
Eigen vermogen	58.663	62.945	69.468	75.817	79.687	83.578
Saldo jaarrekening	13.498	0	0	0	0	0
Voorzieningen	7.717	7.266	7.046	6.910	6.866	6.821
Langlopende schulden	21.096	44.266	50.602	80.084	76.733	73.473
Vlottende passiva	16.544	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Sociale structuur *						
Inwoners	28.223	28.220	28.733	-	-	-
Jongeren (< 19 jaar)	7.241	6.228	6.384	-	-	-
Ouderen (> 64 jaar)	5.940	5.940	6.116	-	-	-
Minderheden **	375	380				
Bijstandsgerechtigden	273	270	292	-	-	-
Huishoudens met een laag inkomen	3.130	1800	1.970	-	-	-
Aantal leerlingen 4 tot en met 12 jaar***	3.054	2.945	3.054	-	-	-
- Openbaar basisonderwijs	64	65	64	-	-	-
- Bijzonder basisonderwijs	2.990	2.880	2.990	-	-	-
Leerlingen speciaal basisonderwijs	344	339	344	-	-	-
Leerlingen speciaal voortgezet onderwijs	45	38	45	-	-	-

Leerlingen bijzonder voortgezet onderwijs	483	492	483	-	-	-
Fysieke structuur *						
Oppervlakte land in hectare	12.873	12.872	12.872	-	-	-
Oppervlakte binnenwater in hectare	80	81	81	-	-	-
Woonruimten**	13.030	13.012	13.012	-	-	-
Historische woningen in bewoonde oorden	579	579	579	-	-	-

* Voor de cijfers sociale en fysieke structuur is gebruikgemaakt van de gegevens van de Algemene uitkering Gemeentefonds.

** Vanwege de vermindering van het aantal maatstaven waarop de berekening van e Algemene Uitkering is gebaseerd is deze kernwaarde vanaf 2023 niet meer beschikbaar.

*** Gebruik gemaakt van de meest recente tellingen DUO

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding

“Uitgangspunt voor het sociaal domein is dat de gemeente een krachtige samenleving is. Iedereen moet in staat zijn mee te doen en om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Het uitgangspunt geldt voor ieder individu, maar vooral ook als samenleving met elkaar: inwoners, gemeente, maatschappelijke organisaties, kerken, moskee en het bedrijfsleven. Als door de uitdagingen van het leven zaken als vitaliteit, veerkracht en veiligheid onder druk staan, bieden we als samenleving ondersteuning en is er een vangnet beschikbaar. De mogelijkheden, talenten, zelfstandigheid en eigen regie van de inwoners staan centraal. Want door een sterke basis te ontwikkelen, maken we meedoen mogelijk. Daar waar dat niet gaat of vanzelfsprekend is, ondersteunen we elkaar, om meedoen mogelijk te maken. Meedoen bestaat naast betaald werk ook uit vrijwilligerswerk of andere bijdragen aan de samenleving.”

Bestuurlijke kaders

- Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2020
- Verordening individuele inkomstenstoeslag gemeente Nunspeet 2018
- Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2022
- Beleidsregels Terugvordering en Verhaal Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Wmo 2020
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Nunspeet
- Re-integratieverordening gemeente Nunspeet 2018
- Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Nunspeet 2020
- Beleidsregels Collectieve zorgverzekering 2017-2018
- Verordening schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2021
- Beleidsregels energietoeslag gemeente Nunspeet 2023-III
- Beleidsregels Krediethypotheek Participatiewet gemeente Nunspeet 2015
- Beleidsregels studietoeslag gemeente Nunspeet 2022
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Nunspeet 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2018
- Integraal beleidsplan sociaal domein 2022-2025 gemeente Nunspeet
- Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning WMO gemeente Nunspeet 2021
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsplan Wmo 2017-2020
- Beleidsregel tegemoetkoming kosten op basis van Sociaal Medische Indicatie

Wat willen we bereiken?

Belemmeringen voor meedoen opheffen

> Inburgeraars doen zo snel mogelijk mee in de samenleving.

> Er leven in Nunspeet geen inwoners in armoede; met name kinderen ervaren geen belemmeringen door armoede.

- We implementeren het uitvoeringsplan van de Wet inburgering 2021 en monitoren de (gerealiseerde) resultaten.
- We blijven prioriteit geven aan het armoedebeleid met aandacht voor stille/verborgen armoede.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen een zo hoog mogelijk taalniveau verwerven.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen vanaf het begin van het inburgeringstraject in de maatschappij participeren.

Wat gaan wij doen?

De mogelijkheden onderzoeken van het versimpelen van de minimaregelingen.

Inwoners die ondersteuning nodig hebben moeten gebruik kunnen maken van financiële regelingen. Om niet-gebruik tegen te gaan moeten de regelingen begrijpelijk zijn. We onderzoeken daarom mogelijkheden om de minimaregelingen te vereenvoudigen.

Dit is een actiepoint uit het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden die in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

De mogelijkheid onderzoeken om scholen meer te betrekken bij financiële voorlichting.

Schulden voorkomen zijn beter dan genezen. We onderzoeken daarom mogelijkheden om scholen intensiever te betrekken op de knelpunten rondom bestaanszekerheid en schulden.

Dit is een actiepoint uit het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden die in juni 2023 door de raad is vastgesteld. We willen via Speaking Minds jongeren laten meepraten over bestaanszekerheid en schulden. Dit doen we in samenwerking met de Veluvine.

Implementeren uitvoeringsplan Wet Inburgering en monitoren resultaten Wet Inburgering 2022.

We monitoren de uitwerkingen van het Uitvoeringsplan Wet inburgering en sturen bij waar nodig.

Loopt.

Opstellen plan van aanpak laaggeletterdheid.

Er wordt een start gemaakt voor het opstellen van een plan van aanpak laaggeletterdheid.

Wat willen we bereiken?

Inclusie

> Nunspeet is een inclusieve samenleving:

> Iedereen kan volwaardig meedoen op basis van de eigen mogelijkheden, talenten en behoeften.

> Iedereen hoort erbij, niemand wordt impliciet of expliciet gediscrimineerd.

> Iedereen kan zich gelijkwaardig en gerespecteerd voelen.

> De gemeente zet in op burgerparticipatie en zoekt naar manieren om inwoners die minder verbaal sterk zijn in te laten spreken.

- We zorgen dat een laagdrempelig, goed toegankelijk en goed bereikbaar vangnet beschikbaar is voor inwoners die in sociaal opzicht buiten de boot (dreigen te) vallen.
- We geven uitvoering aan de inclusie agenda 1.0 (2021-2024).
- We maken inclusief wonen in de wijk mogelijk.
- We betrekken de beoogde aandachtsgroep van (nieuw te formuleren) beleid zoveel mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Doelgroep uitnodigen om mee te denken over (nieuw te formuleren) beleid.

Doorontwikkelen beschermd thuis.

De ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis gaat over uitstroom uit de 24-uurs zorg naar wonen in de wijk voor mensen met GGZ problematiek. Als gemeente Nunspeet hebben we deze beweging, samen met de regio, inmiddels ingezet en de komende jaren uitbouwen.

Evaluëren en eventueel bijstellen Inclusieagenda.

Inclusief wonen in de wijk voor inwoners van de gemeente die uitstromen vanuit beschermd wonen.

Meedoen is een van de pijlers van de visie sociaal domein. Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is meedoen in de samenleving niet vanzelfsprekend. Bij de beweging naar beschermd thuis en wonen in de wijk is de komende jaren extra aandacht nodig voor een goede landing in de wijk en de lokale sociale omgeving.

Keuze en uitwerking nieuwe groep Inclusie Agenda.

We benaderen jaarlijks een nieuwe aandachtsgroep met wie we ophalen welke drempels ze ervaren en op basis daarvan nieuwe actiepunten formuleren. Deze worden opgenomen in de Inclusie Agenda.

Opstellen van een notitie/ plan van aanpak rondom het thema langer thuis.

Toekomstbestendige aanpak opstellen voor een dementievriendelijke gemeente.

Wat willen we bereiken?

Jeugd

> Jeugdzorg die betaalbaar blijft.

> Jongeren die zorg nodig hebben, krijgen zorg van goede kwaliteit.

- We sturen actief op de transformatie in de jeugdhulp, met preventie en vroegtijdige aanpak van problematiek.
- We investeren in het normaliseren van de omgang met en ondersteuning bij problemen van kinderen, jongeren en ouders bij opgroeien en opvoeden.

- We streven naar het bieden van tijdig passende hulp door een goede analyse aan de voorkant en door met de gezinsleden te bepalen welke ondersteuning nodig is (systeemgericht, gericht op alle leefdoelgebieden).
- We zetten in op afbouw van residentiële jeugdhulp.
- We investeren in duurzame relaties en zetten in op preventie van en laagdrempelige ondersteuning bij relatieproblemen en het voorkomen van vechtscheidingen.

Wat gaan wij doen?

CJG werkt met verklarende analyse.

Het CJG werkt al sinds 2022 met de verklarende analyse. Vanaf 2024 ontvangen zij voldoende middelen om de formatie op orde te brengen om hier volledig op in te zetten.

Informatie, advies en hulp m.b.t. relatieproblemen en scheiding is beter digitaal vindbaar.

Overleg met ketenpartners waaronder CJG, Stimenz, mediation en advocatuur gericht op betere samenwerking en de-escaleren werken in geval van (complexe) scheiding.

Voortzetten periodiek overleg met de huisartsen en CJG over de criteria en indicaties voor de toegang tot jeugdzorg.

Periodiek overleg met huisartsen voor verbinding medisch en sociaal domein

We geven invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. In wisselende samenstellingen worden, op landelijk en regionaal niveau, in werkgroepen de thema's opgepakt.

Wat willen we bereiken?

Nunspeet heeft een stevige sociale basis

> Een efficiëntere en effectievere samenwerking tussen alle partijen in het sociaal domein, waaronder de welzijnspartijen en onderwijsinstellingen.

> Nunspeet is een krachtige samenleving waarin iedereen in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven.

> De sociale basis verstevigen door hiaten in kaart te brengen en daar actief op in te zetten.

- We focussen op preventie.
- We zorgen voor een goed samenwerkende piramide.
- We versterken de sociale basis.
- We zorgen voor een goede monitoring van de effecten van de ingezette gelden.
- We stimuleren een effectievere samenwerking tussen de welzijnspartijen op grond van onderzoek als onderdeel van Project Sociale Basis.

Wat gaan wij doen?

Onderzoek naar opstellen algemene voorziening voor dagbesteding voor ouderen (Wmo).

Het onderzoek wordt de tweede helft van 2023 uitgevoerd met een mogelijke uitloop naar 2024

Piramide in kaart brengen.

Vanuit de visie en het integraal beleidsplan sociaal domein is er, samen met het maatschappelijk veld, een ontwikkelagenda opgesteld. Een van de onderwerpen op deze agenda is het in kaart brengen van de piramide. Wie is in welke laag actief en met wie wordt er samengewerkt. Hier is samen met de partners invulling aan gegeven tijdens een eerste bijeenkomst in juni 2023.

Project ontwikkelen monitoring effecten sociaal domein.

Binnen het sociaal domein vinden veel beleidsontwikkelingen en -uitvoeringen plaats. Om inzichtelijk te maken hoe deze bijdragen aan het verwezenlijken van de maatschappelijke effecten en doelen en uit het integraal beleidsplan sociaal domein wordt de komende jaren het project monitoring uitgerold. Hiervoor is ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld.

Project Sociale Basis.

De uitvoering van de visie en het beleidsplan sociaal domein vragen om een stevige sociale basis. Vanuit het programma sociaal domein is in 2023 gestart met het inrichten van de sociale basis. In 2023 en 2024 wordt hier verder invulling aan gegeven.

Wat willen we bereiken?

Preventie

- > Inwoners die op eigen kracht actief blijven en niet terecht komen in situaties die tot zorgvraag leiden.
- > Focus op preventie.
- > Duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen, met maatwerk voor elke kern en meer centrale regie c.q. aansturing vanuit de kern.
- > Inzetten op het vroegtijdig voorkomen van financiële problemen.
- > Betalingsproblemen door stijgende gas-, energie- en brandstofprijzen voorkomen.
- > Voorkomen van en voorbereiden op financiële problemen bij ondernemers.
  - We blijven samen met betrokkenen laagdrempelige voorzieningen - waaronder geschikte ontmoetingsruimten voor jongeren in de buitenruimte - creëren waar mensen terecht kunnen voor activiteiten, talentontwikkeling, ontmoeting en advies.
  - We zorgen dat er actief beleid en ondersteuning vanuit de Wijkontmoetingscentra (WOC) plaatsvinden om ouderen 'bij de tijd' te houden, bijvoorbeeld door middel van een ICT-cursus, omgaan met mobiel, online veiligheid, etc.
  - We stimuleren meer inspraak vanuit de kern; bijvoorbeeld via dorpsplannen waarmee verschillende budgetten in de begroting, waaronder het burgerfonds vitale kernen, bij elkaar kunnen worden gebracht.
  - We focussen ons op het actief informeren over de bestaande en komende financiële voorzieningen.
  - We zorgen ervoor dat het beleid omtrent energiearmoede gericht is op de lange termijn, zodat kostenbesparende maatregelen een zo groot mogelijk effect hebben.
  - We zorgen ervoor dat ondernemers weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun financiële situatie.

- We bereiden ons voor op de groep ondernemers die als gevolg van corona financiële hulp nodig hebben.

Wat gaan wij doen?

De bekendheid van het Financieel Trefpunt vergroten.

We brengen het Financieel Trefpunt breed onder de aandacht bij inwoners en maatschappelijke partners en creëren een sterke positie van het Financieel Trefpunt.

In juni 2023 is het Financieel Trefpunt uitgebreid met een locatie in Elspeek. Hier is veel aandacht aan gegeven.

Financiële voorlichting geven aan bijna 18 jarige inwoners.

We onderzoeken de mogelijkheden om jongeren pro-actief en effectief te benaderen en informeren over alle wijzigingen die het volwassen worden met zich mee brengt. Door vroegtijdig op voorzieningen te wijzen kunnen schulden worden voorkomen.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Focussen op lange termijn oplossingen bij energiearmoede.

We stellen een aanpak tegen energiearmoede op, waarbij een lange termijn aanpak het uitgangspunt is. Het plan richt zich op structureel lager en verantwoord energieverbruik van huishoudens met lage inkomens.

Er zijn verschillende initiatieven geweest: o.a. energiemaatjes en klusteams. Momenteel wordt er gewerkt aan een duurzame witgoedregeling. Deze zal naar verwachting in de tweede helft 2023 van kracht worden.

Implementeren van het Nunspeetse variant van het model Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Onderzoek of budgetcoaching laagdrempelig beschikbaar kan worden gesteld.

Het laagdrempelig beschikbaar stellen van budgetcoaching maakt onderdeel uit van het uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Onderzoek uitvoeren naar duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen.

Onderzoek naar de duurzame instandhouding van dorpsverenigingen i.r.t. dorpshuizen. Voorafgaand zal een opdrachtmemo worden geschreven i.v.m. de omvang van het onderwerp.

Onderzoeken of het model “Opgroeien in een Kansrijke Omgeving” (OKO) ook in onze regio en in de gemeente Nunspeet toepasbaar is. En hoe we dit integraal kunnen ontwikkelen voor Nunspeet.

Ouderen informeren over de mogelijkheden die er voor hen bestaan op het financiële gebied.

We stellen een Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden op. De positie van ouderen en het actiepunten rondom het tegengaan van niet-gebruik van financiële voorzieningen worden hierin opgenomen.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Pro-actief informeren van ondernemers over bestaande (financiële) hulpvoorzieningen en inkomensregelingen.

We blijven inzetten op pro-actieve communicatie op de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden voor ondernemers. De toegang voor hulpvragen is laagdrempelig en gemakkelijk te vinden.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

Vroege interventies

- > Een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelgebruik.
- > Vroegtijdige signalering van problemen bij inwoners, zodat als en zolang het kan, nog kan worden volstaan met lichte zorg en daarmee onnodige zware ingrepen in het leven van (jonge) inwoners kunnen worden voorkomen.
- > Vroegtijdige start van de benodigde zorg om te voorkomen dat mensen dieper in de problemen komen.
- > Een goed ontwikkeld vrijwilligerswerk en mantelzorg, zodat hulp- en zorgvragen zoveel mogelijk in de nulde- en eerste lijn met relatief eenvoudige interventies kunnen worden afgedaan.
- > Inwoners met een beperking en ouderen kunnen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven en meedoen aan de samenleving.
  - In samenspraak met de lokale horeca gaan we het middelengebruik bespreekbaar maken.

Wat gaan wij doen?

Onderzoek beloning/waardering mantel- en respijzorgers

Onderzoeken op welke wijze we de beloning en respijzorg van mantelzorgers kunnen herzien c.q. verbeterd kan worden.

Onderzoek uitvoeren naar spreekuren op school door jeugdhulpverleners.

Onderzoeken - mogelijk in de regio - of jeugdhulpverleners regelmatig op scholen kunnen werken of spreekuren op scholen kunnen houden voor leerlingen, ouders en leerkrachten.

Opstellen van actieplan ondersteuning van respijt- en mantelzorgers.

Onderzoek naar toegang tot respijtaanbod voor mantelzorgers, in samenspraak met het mantelzorgcentrum wordt een actieplan opgesteld.

Wat willen we bereiken?

Werk en inkomen

- Ieder die dat kan, zorgt zelf voor zijn inkomen.
- Er is een ruimhartig inkomensvangnet voor degenen die zelf niet in hun inkomen kunnen voorzien.
- Werkloze inwoners die kunnen werken gaan - al dan niet met begeleiding of ondersteuning - weer werken.
- We stimuleren de arbeidsparticipatie van jongeren zonder startkwalificatie, voortijdig schoolverlaters en jongeren met een beperking.
- We bieden nazorg (maatwerk) om de uitstroom naar werk zo duurzaam mogelijk te maken (door het inzetten van de jobcoach).

- Inwoners die niet (meer) kunnen werken in een reguliere baan, doen mee in de samenleving op de best passende plek.
- Een zo integraal mogelijke aanpak op individueel niveau van werk en inkomen en andere problematiek zoals slechte gezondheid, armoede en schuldenproblematiek.
  - Voor mensen die langdurig werkloos zijn of een grote achterstand hebben op de arbeidsmarkt en werkloze jongeren, gaan we nog beter samenwerken met de Inclusief Groep en mogelijke andere partners.
  - We hebben een ontwikkelingsgericht aanbod en een samenhangend uitvoeringsbeleid voor inwoners van dagbesteding tot aan regulier werk.
  - We tonen als gemeente een voorbeeldfunctie wat betreft het opnemen van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
  - We zorgen voor een doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over financiële voorzieningen aan de inwoners en ketenpartners.
  - We zorgen dat voorzieningen laagdrempelig bereikbaar zijn / zijn aan te vragen.
  - We benutten de ruimte binnen de Participatiewet om maatwerk te bieden."

Wat gaan wij doen?

Met behulp van de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek van de minimaregelingen wordt er een verbeterplan opgesteld voor het aanvragen van voorzieningen.

We stellen een Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden op. Het klanttevredenheidsonderzoek dient als input voor de verbeterpunten in dit uitvoeringsplan.

Het uitvoeringsplan is in juni 2023 door de raad vastgesteld. De klanttevredenheidsonderzoeken hebben hierbij (o.a.) gediend als input.

Onderzoeken met de Inclusief Groep en mogelijke andere partners wat deze instanties concreet kan betekenen voor mensen die langdurig werkloos zijn of een grote achterstand hebben op de arbeidsmarkt en voor jongeren zonder werk/startkwalificatie.

Onderzoeken met de Inclusief Groep en mogelijke andere partners wat deze instanties concreet kan betekenen voor mensen die langdurig werkloos zijn of een grote achterstand hebben op de arbeidsmarkt en voor jongeren zonder werk/startkwalificatie.

Er loopt een groot onderzoek naar de toekomst van de Inclusief Groep. Dit onderzoek wordt samen met de regio-gemeenten uitgevoerd. Mede afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek zullen toekomstige actielijnen worden uitgezet.

Opstellen toekomstvisie Inclusief Groep samen met aandeelhoudende gemeenten en Inclusief Groep.

momenteel wordt gewerkt aan een toekomstvisie Inclusief groep. Een eerste rapport daarover van Berenschot is besproken in de Ava van 28 juni jl.

We onderzoeken de mogelijkheden om simpel switchen in de Nunspeetse participatieketen te ontwikkelen.

We implementeren de uitwerkingen van het 'Breed Offensief'. Hiervan is onderdeel om het voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt makkelijker te maken te wisselen tussen dagbesteding, arbeidsmatige dagbesteding en werk.

Wordt regionaal aangewerkt. Breed Offensief is versnipperd over verschillende maatregelen. Een aantal van deze zijn al geïmplementeerd (landelijke wijzigingen rondom loonkostensubsidie en studietoelage bv). Er volgt een herijking van de Re-integratieverordening (naar verwachting 2e helft 2023). Door de val van het kabinet kan het zijn dat een aantal voorgestelde wijzigingen niet door gaan.

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 1

Wat gaan wij doen?

Onderzoek duurzame instandhouding dorpshuizen

In het collegeprogramma is een ambitie overgenomen vanuit het raadakkoord over het doen van een onderzoek naar duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen, met maatwerk voor elke kern. Op dit moment wordt de strekking van dit onderzoek voorbereid, waarbij we tevens willen kijken naar de huidige spreiding en witte vlekken van inloopvoorzieningen in de kern Nunspeet. Voor uitvoering van dit onderzoek wordt éénmalig een investeringsbedrag opgenomen.

Verbouwing St. Dorpshuis Elspeet

Stichting Dorpshuis Elspeet (SDE) exploiteert momenteel het Kulturhus in Elspeet. SDE heeft met de gemeente een beheer- en exploitatieovereenkomst die loopt tot en met 2024. In de overeenkomst is een bepaling opgenomen onder de noemer 'krediet gemeente aanpassingen/verbouwingen Kulturhus'. SDE heeft voor aanpassingen/verbouwingen aan het Kulturhus een subsidie van € 150.000,00 bij de Provincie Gelderland aangevraagd. Indien deze subsidie onvoorwaardelijk wordt verstrekt door de Provincie Gelderland aan SDE, dan verplicht de gemeente zich in het kader van cofinanciering een gelijk bedrag als dat door de Provincie Gelderland aan subsidie aan SDE wordt verstrekt (en derhalve dus maximaal € 150.000,00) in de vorm van een krediet aan SDE ter beschikking te stellen.

Vervangen 4 CV ketels woonhuis en dorpshuis Vierhouten

Vervangen 4 stuks combi cv ketels

Inclusie Agenda

Het is, na 2 jaar incidentele middelen, wenselijk dat er voor de Inclusie Agenda structurele middelen worden gereserveerd. Er zijn kosten te verwachten voor het begeleiden van het proces, zoals (begeleiding bij) bijeenkomsten, alsook voor het bekostigen van activiteiten vanuit de Inclusie Agenda waar geen financiële dekking voor is

Mantelzorgwaardering

Tijdens begrotingsvergadering van de gemeente Nunspeet in oktober 2022 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen met een oproep om de toen geldende waardering van € 50,- te verhogen naar € 100,-. Dit heeft vervolgens een opvolging gekregen voor (alleen) de begroting van 2023. Voor een structurele ophoging is aansluiting gezocht bij een aangekondigde wijziging van waardering van mantelzorgers in de gemeente Nunspeet. In het voorjaar van 2023 zou hier nader onderzoek naar plaatsvinden om vervolgens met voorstellen te komen. In verband met prioritering van taken/werkzaamheden is dit onderzoek nog gaande, waarbij nu voorgesteld wordt om voor het jaar 2024 dezelfde systematiek (d.w.z een waardering van 100 euro per mantelzorger) nog een jaar te continueren in afwachting van nadere voorstellen.

Formatie uitbreiding opvang vluchtelingen, ontheemden & statushouders

Al geruime tijd is een groot deel van de ambtelijke organisatie bezig met de vluchtelingenproblematiek c.a., niet alleen binnen het sociaal domein, maar ook binnen het ruimtelijk domein en de dienstverlenende en ondersteunende teams. Het ziet er naar uit dat dit taakveld een forse extra inzet van personele capaciteit zal gaan

vergen. Onze huidige ambtelijke capaciteit is daar niet op berekend. Daarom wordt voorgesteld hiervoor de formatie uit te breiden met minimaal 0,5 fte. op hbo-niveau.

Aanpak bestaanszekerheid en schulden

In juni 2023 ligt het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023 ter vaststelling in de raad. De actielijnen uit dit uitvoeringsplan kunnen alleen worden uitgevoerd als er extra middelen voor de aanpak bestaanszekerheid en schulden worden vrijgemaakt. Hierin is een splitsing aangebracht in loonkosten (extra FTE i.v.m. uitvoering van bepaalde nieuwe regelingen) en overige kosten voor minimabeleid/schuldhelpverlening. De aanvraag nieuw beleid is onder voorbehoud van instemming van de raad met het uitvoeringsplan.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Met ingang van 1 januari 2023 is het voor inwoners met een laag inkomen ook mogelijk om zwemlessen te volgen via het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC). Dit is in 2023 een pilot. De eerste signalen zijn dat er meer gebruik van deze regeling wordt gemaakt dan vooraf is ingeschat. Begin 2024 wordt de pilot beoordeeld en wordt besloten of de pilot wordt voortgezet (of omgezet in regulier beleid). Om in 2024 ook de pilot te kunnen blijven voortzetten zijn naar verwachting extra middelen nodig

Formatie team Sociaal / Participatiewet

Momenteel wordt juridische expertise ingehuurd voor toetsing van rapportages, kwaliteitsbewaking (PDCA cyclus betreffende de (kwaliteit) van dienstverlening), interne controles, procesbeschrijvingen, werkinstructies, werkafspraken en documenten voor het team Sociaal als mede advisering, ondersteuning en coaching van de medewerkers. Deze juridische expertise en kennis willen we graag weer inbedden in de organisatie. In voorgaande jaren waren er weliswaar een beperkt aantal uren voor dit juridische werk beschikbaar maar deze waren allereerst volstrekt ontoereikend gelet op alle taken voor de komende jaren, maar ook het succesvol werven van een beleidsmedewerker Participatie kon alleen door de prioriteit in deze functie bij Werk en Participatie te leggen i.p.v. een gecombineerde juridische en beleidsfunctie te organiseren.

uitbreiding formatie sociaal rechercheurs

Er is de komende jaren een trendmatige groei zichtbaar ten aanzien van het aantal bijstandsgerechtigden. Voorgesteld wordt de uren van de Sociaal Rechercheurs met 6 uur uit te breiden zodat ondersteuning van de consulenten kan plaatsvinden om genoemde groei op te kunnen vangen, met als doel om meer in te zetten op preventie dan op repressie achteraf.

uitbreiding formatie team sociaal / WMO

De gemeente is vanuit de Wmo verplicht om mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben bij het langer thuis wonen te ondersteunen. Dit kan in de vorm van algemene- of maatwerkvoorzieningen. Het aantal meldingen voor Wmo maatwerkvoorzieningen is de afgelopen 5 jaar fors gestegen met 34% (300 meldingen). Van 876 in 2018 naar 1.172 in 2022. Een analyse van de indicatoren bevestigt dat de stijging structureel is. Naast de aantallen neemt ook de complexiteit toe en verbreding door investering in landelijke thema's zoals de transitie beschermd thuis en de wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein. Omdat de raad vorig jaar de stijging (als indicator) bij de vaststelling van de jaarrekening signaleerde, is door het college destijds aangegeven hier alert op te zijn.

Klantvolgsysteem Sociaal Domein

In 2023 gaat de gemeente Nunspeet over naar een nieuwe applicatie klantvolgsysteem (X-Works van Blinqt) in het sociaal domein (voor Wmo en Participatiewet). Deze applicatie is qua techniek complexer dan het oude systeem. Zodoende is meer inzet op functioneel beheer nodig om kwaliteit van het systeem te borgen.

Basisteam Jeugd - St. Jeugd Noord Veluwe

Op basis van de regiovisie Jeugdhulp Noord Veluwe en de inkoopafspraken zijn extra taken voor de toegang (lees SJNV) opgenomen, waaronder het werken met verklarende analyse, aanwezigheid bij evaluatie door

zorgaanbieders, samenwerking met GI's. Dit zijn taken die de basisdienstverlening betreffen. De financiële doorrekening van deze besluitvorming betekent dat er extra middelen nodig zijn voor de SJNV, zodat zij mensen aan kunnen nemen om deze extra taken uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

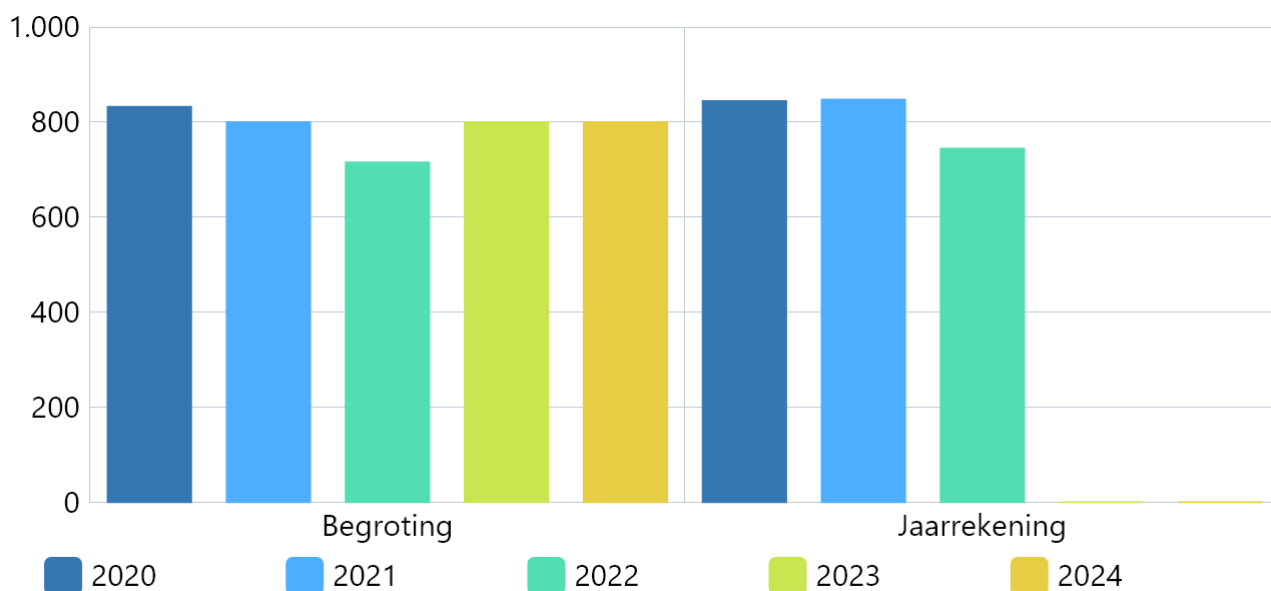
Wettelijke indicatoren programma 1

Indicatoren

Banen.

Omschrijving (toelichting)

Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar.

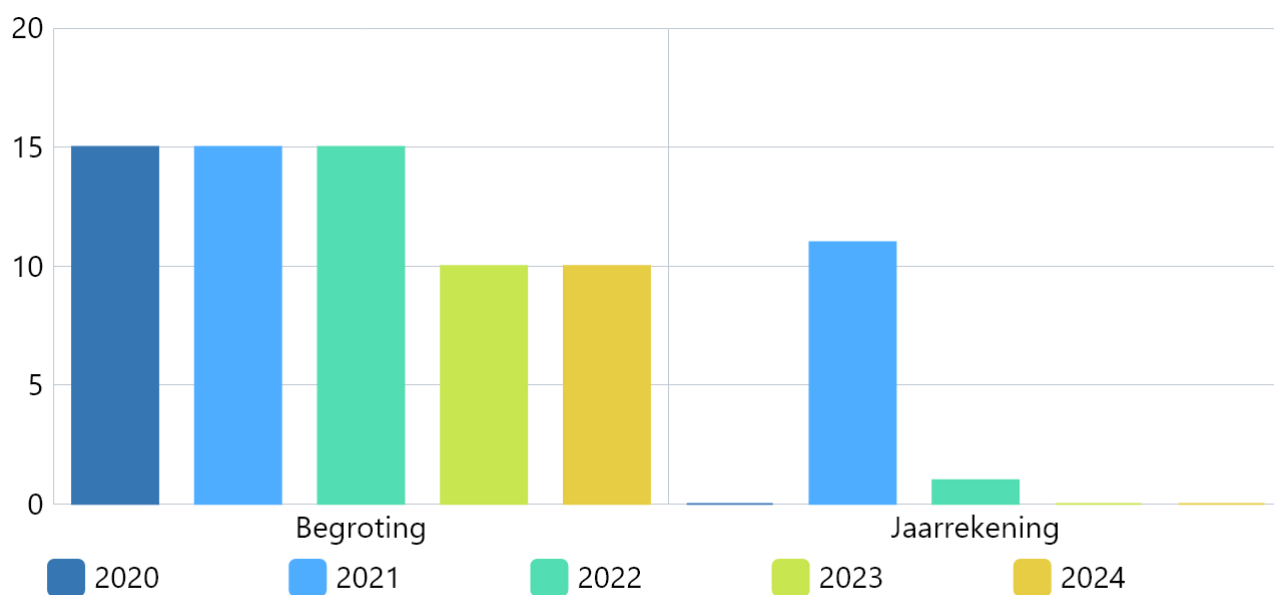

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	832	844
2021	800	847
2022	715	744
2023	800	0
2024	800	0

Jongeren met een delict voor de rechter.

Omschrijving (toelichting)

12 t/m 21 jarigen

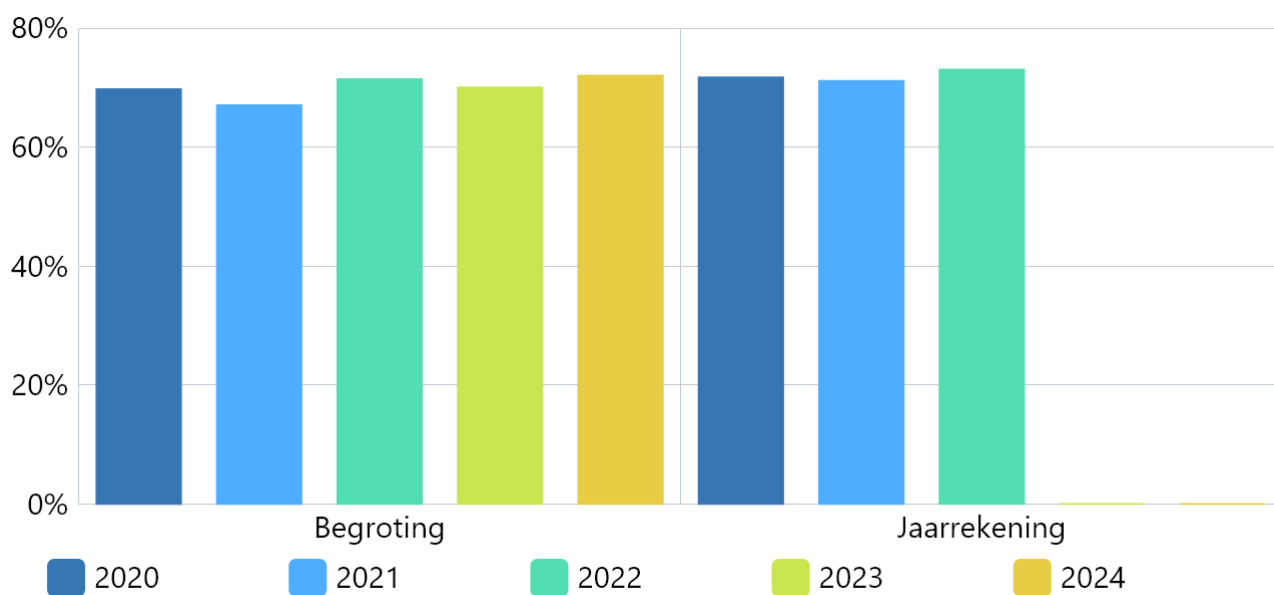

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	15	0
2021	15	11
2022	15	1
2023	10	0
2024	10	0

Netto Participatiegraad.

Omschrijving (toelichting)

% mensen tussen de 15 en 67 jaar dat een baan heeft

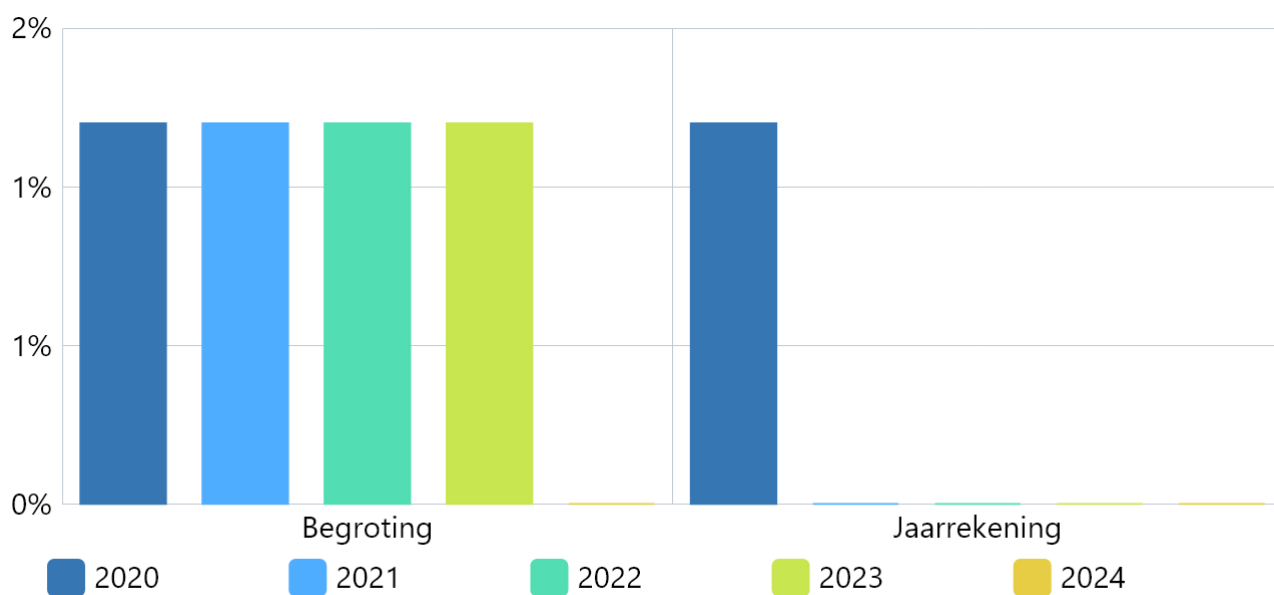
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	70 %	72 %
2021	67 %	71 %
2022	71 %	73 %
2023	70 %	0 %
2024	72 %	0 %

Werkloze jongeren.

Omschrijving (toelichting)

Percentage werkloze jongeren in de leeftijd van 16 t/m 22 jaar.

Cijfers van Verwey Jonker Instituut worden niet meer geüpdatet. Gegevens vanaf 2021 dus onbekend. Wordt ook niet meer geleverd.

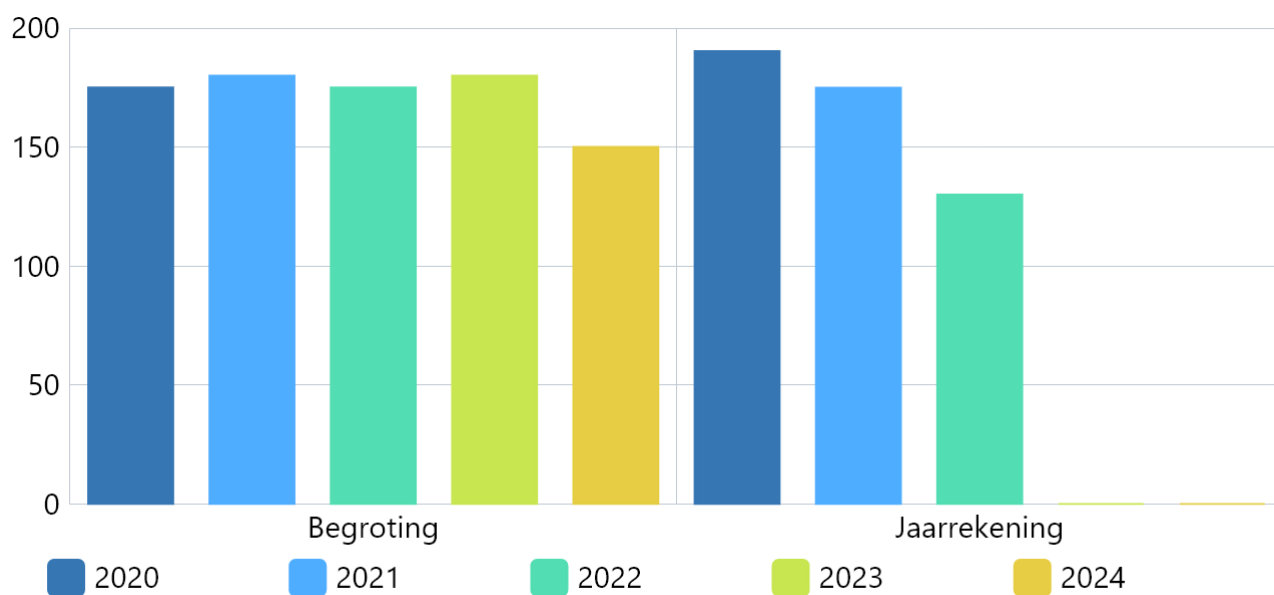

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	1 %	1 %
2021	1 %	0 %
2022	1 %	0 %
2023	1 %	0 %
2024	0 %	0 %

Personen met een bijstandsuitkering.

Omschrijving (toelichting)

Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

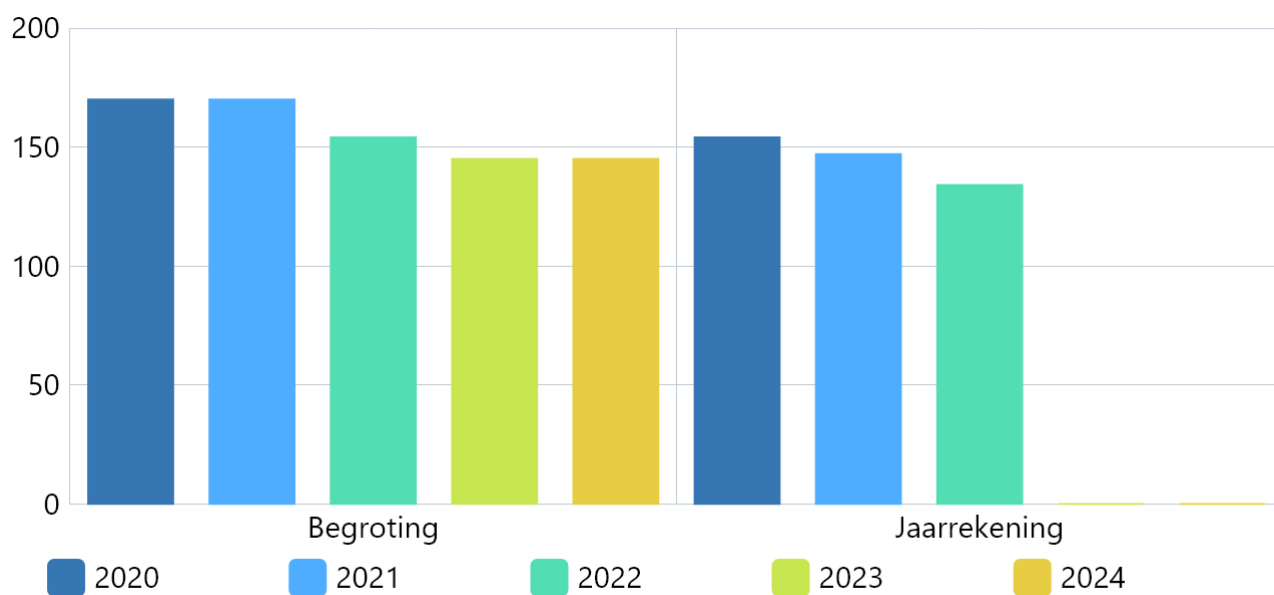

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	175	190
2021	180	175
2022	175	130
2023	180	0
2024	150	0

Personen met een lopend re-intergratietraject.

Omschrijving (toelichting)

Aantal personen met lopende re-integratievoorziening per 10.000 inwoners

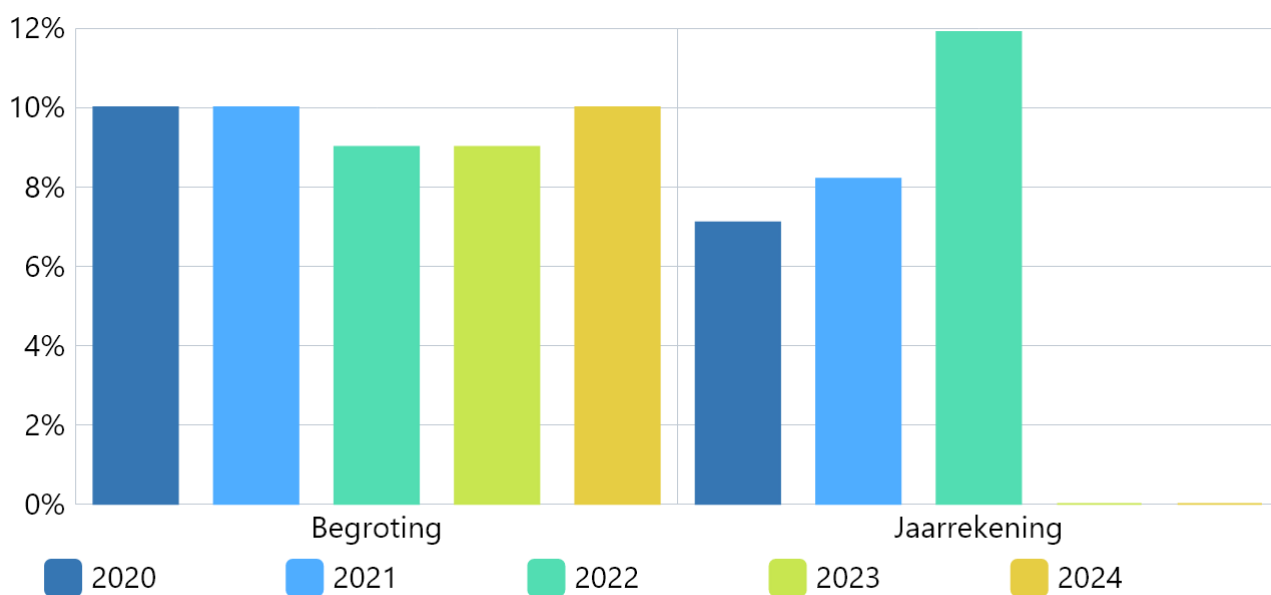

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	170	154
2021	170	147
2022	154	134
2023	145	0
2024	145	0

Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp.

Omschrijving (toelichting)

Percentage van de jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp.

Bron: waarstaatjegemeente.nl / Aspectu (bijzonder onderzoek 2022)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	10 %	7 %
2021	10 %	8 %
2022	9 %	12 %
2023	9 %	0 %
2024	10 %	0 %

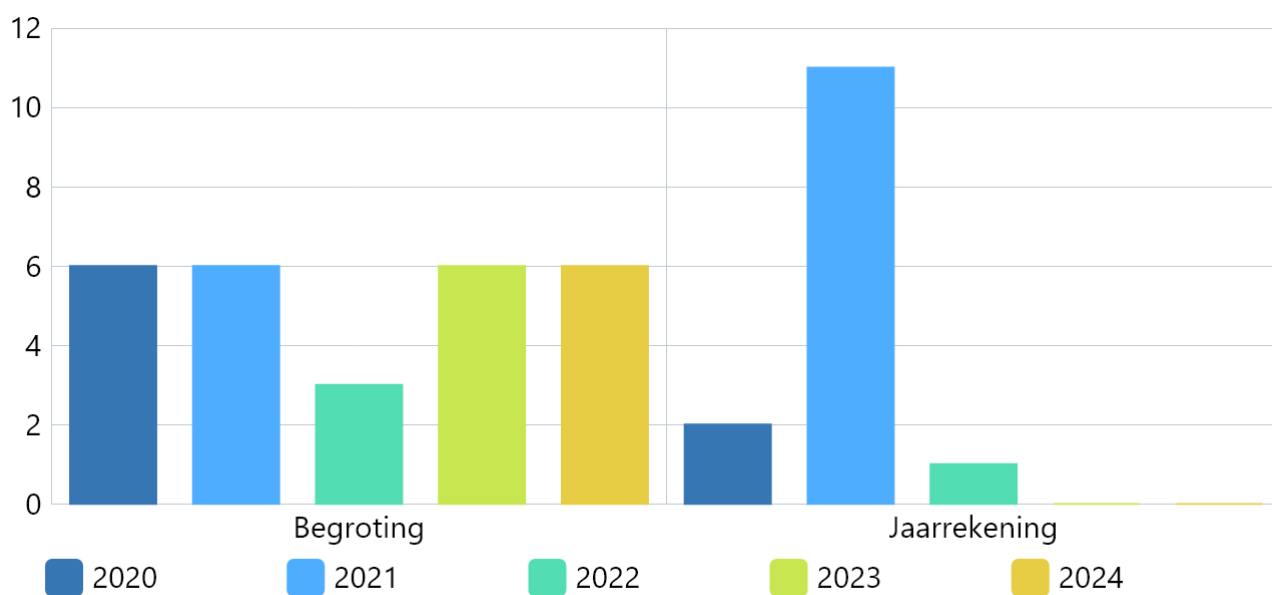
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdreclassering.

Omschrijving (toelichting)

Percentage jongeren met jeugdreclassering in de groep jongeren van 12 tot 23 jaar.

Nunspeet verantwoord het werkelijk aantal (percentage < 1%).

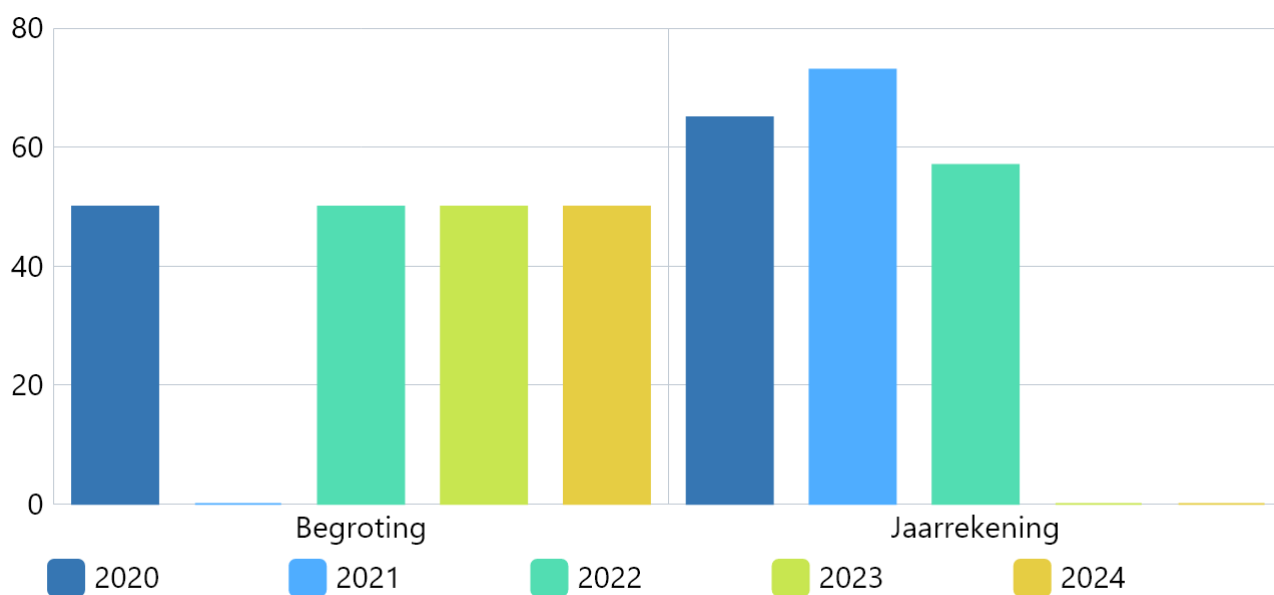
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	6	2
2021	6	11
2022	3	1
2023	6	0
2024	6	0

Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Omschrijving (toelichting)

Percentage jongeren met jeugdbescherming van alle jongeren van 12 tot 23 jaar

*Nunspeet gebruikt werkelijke aantallen

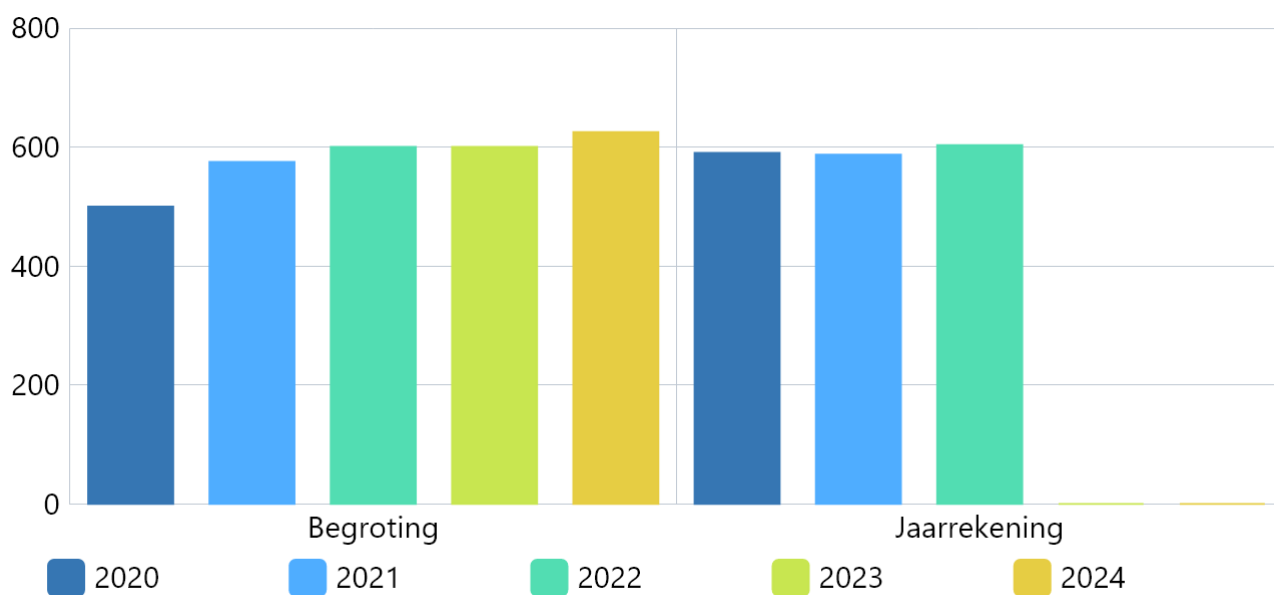
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	50	65
2021	0	73
2022	50	57
2023	50	0
2024	50	0

Cliënten met een maatwerkvoorziening WMO.

Omschrijving (toelichting)

Definitie: aantal per 10.000 inwoners. Alle cliënten die in het kalenderjaar een Wmo voorzieningen hebben gehad. Een cliënt met meerdere voorzieningen wordt 1 x geteld.

Bron inwoneraantal: Kerncijferkaart gemeente Nunspeet

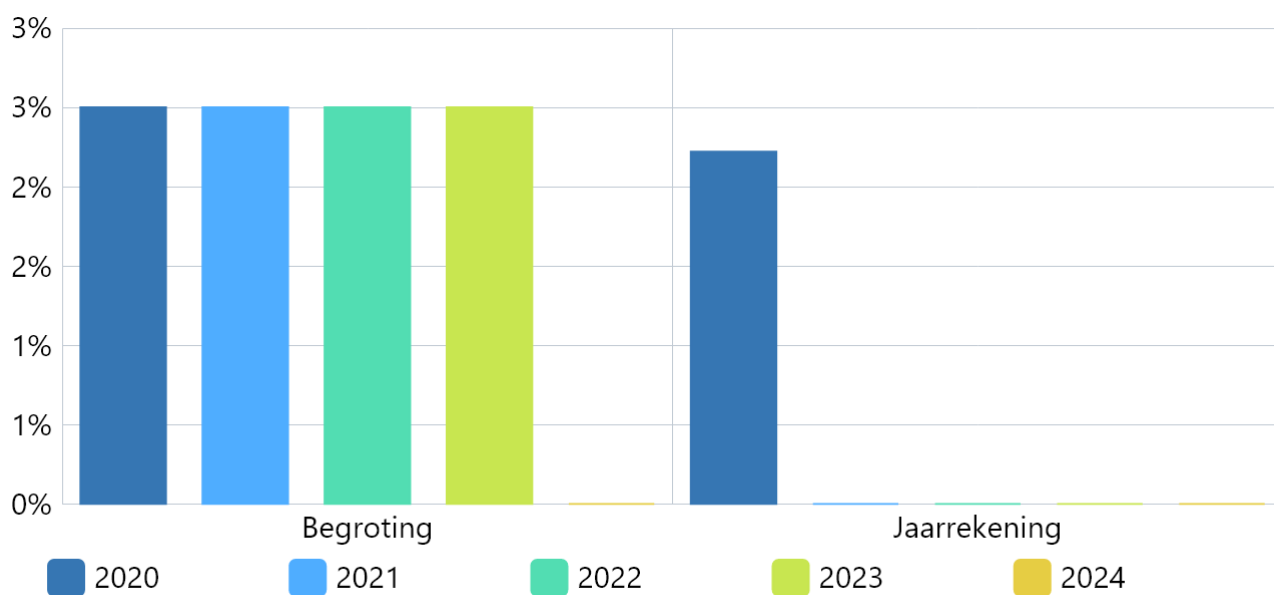

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	500	590
2021	575	587
2022	600	603
2023	600	0
2024	625	0

Kinderen in uitkeringsgezinnen.

Omschrijving (toelichting)

Kinderen in bijstandsgezinnen wordt niet meer bijgehouden door Verwey Jonker Instituut. Gegevens vanaf 2021 dus onbekend.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	3 %	2 %
2021	3 %	0 %
2022	3 %	0 %
2023	3 %	0 %
2024	0 %	0 %

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	31.512	30.528	29.261	29.163
Baten	-5.456	-5.456	-5.456	-5.456
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	26.056	25.071	23.805	23.706
Gerealiseerd resultaat	26.056	25.071	23.805	23.706

Programma 2. Onderwijs

Inleiding

“Onderwijs vergroot de kans op werk en een goed leven. Het is daarom essentieel dezelfde kansen te bieden aan kinderen en jongeren om zich te ontplooiën en te blijven ontwikkelen.”

Bestuurlijke kaders

- Verordening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Nunspeet
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Nunspeet
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nunspeet 2021
- Nota Volwasseneneducatie
- Onderwijsagenda 2017-2021
- Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet "Ruimte voor talent"
- Algemene Subsidieverordening gemeente Nunspeet
- Deelverordening subsidies onderwijs en opvang 2018
- Beleidsplan VVE 2018-2021

Wat willen wij bereiken?

Onderwijs

- Dezelfde kansen aan kinderen en jongeren om zich te ontplooiën en te ontwikkelen.
- Waarborging van de facilitering van het openbaar onderwijs in de gemeente.
- Speciaal (voortgezet) onderwijs blijft in Nunspeet vertegenwoordigd.
  - We herijken het SHP waarin ook de vraag meegenomen wordt hoe de huidige verordening aansluit bij de noodzakelijke ruimtes voor passend onderwijs.
  - We zetten in op een stevige en duurzame samenwerking tussen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het onderwijs (inclusief voorschoolse voorzieningen) en beschrijven daarin de diverse rollen.
  - We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.
  - We stellen een nieuwe integrale onderwijsagenda op, inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat gaan wij doen?

Beschrijven en communiceren wat binnen het onderwijsveld de rollen zijn van de diverse partijen.

We gaan met de diverse partijen binnen het onderwijsveld in gesprek over hun rol en verantwoordelijkheden.

Herijken Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP) via een koersnotitie.

In raadsvergadering van 24 mei 2023 is het Koersplan onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet vastgesteld. Dit Koersplan is de herijking van het Strategisch Huisvestingsplan dat in maart 2017 door de gemeenteraad was vastgesteld. In het Koersplan zijn alle schoolgebouwen herzien voor wat betreft de planning en het begrote bedrag voor verduurzaming, renovatie of nieuwbouw. Het Koersplan bestaat uit een viertal fasen waarbij fase 1 de periode 2023-2026 omvat. Binnen deze fase ligt het accent op de verduurzaming van diverse scholen en de realisatie van

IKC Nunspeet Oost en het Junior College. Daarnaast zijn in de eerste fase voorbereidingen voor renovatie en nieuwbouw van diverse schoolgebouwen gepland.

Onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.

We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden

Opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Er wordt een start gemaakt voor het opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 2

Wat gaan wij doen?

Koersplan Onderwijshuisvesting

Op 1 juni 2023 heeft de gemeenteraad het Koersplan onderwijshuisvesting Nunspeet vastgesteld. Dit plan bestaat uit een drietal fasen waarvan de eerste fase (2023-2026) en het eerste jaar van fase 1 (2027-2030) binnen de scope van de Programmabegroting 2024-2027 valt.

Wat willen wij bereiken?

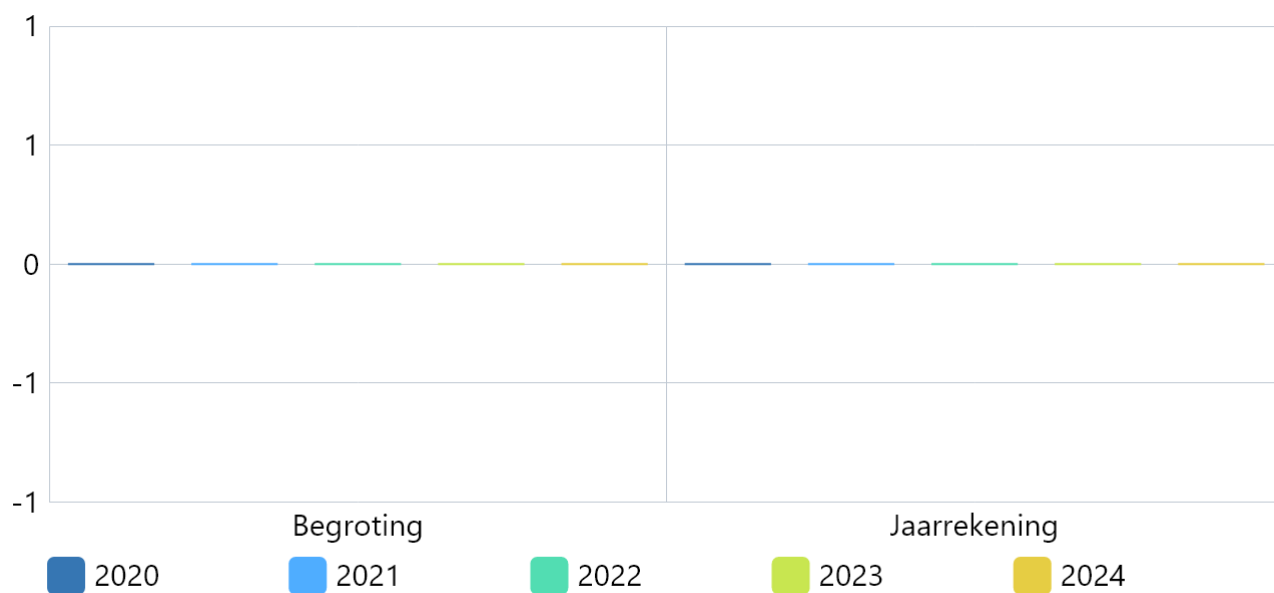
Wettelijke indicatoren programma 2

Indicatoren

Absoluut verzuim.

Omschrijving (toelichting)

Aantal per 1.000 leerlingen

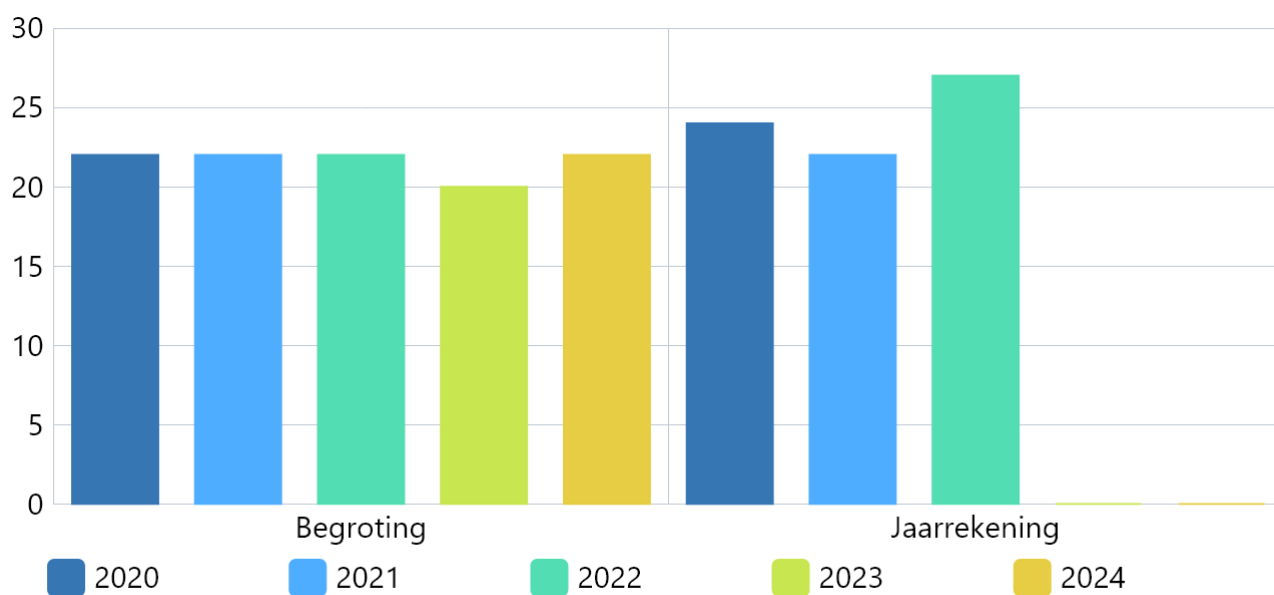

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	0 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen
2021	0 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen
2022	0 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen
2023	0 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen
2024	0 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen

Relatief verzuim.

Omschrijving (toelichting)

Aantal per 1.000 leerlingen

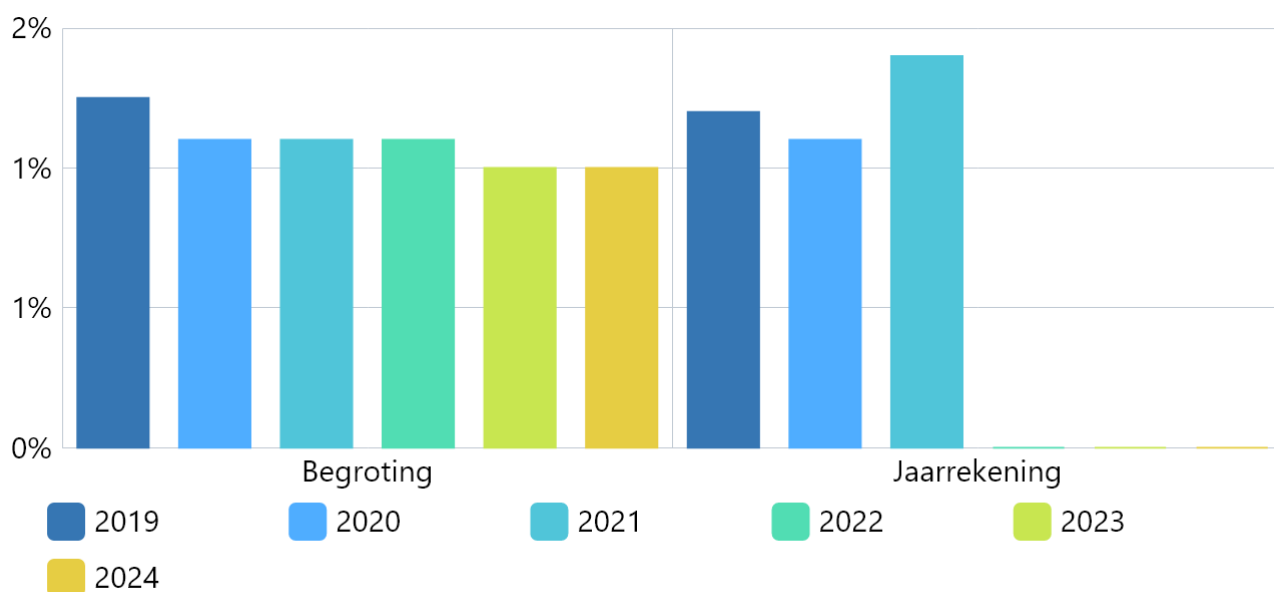
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	22 per 1000 leerlingen	24 per 1000 leerlingen
2021	22 per 1000 leerlingen	22 per 1000 leerlingen
2022	22 per 1000 leerlingen	27 per 1000 leerlingen
2023	20 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen
2024	22 per 1000 leerlingen	0 per 1000 leerlingen

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers).

Omschrijving (toelichting)

% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs

Periode	Begroting	Jaarrekening
2019	1 % vroegtijdig schoolverlaters	1 % vroegtijdig schoolverlaters
2020	1 % vroegtijdig schoolverlaters	1 % vroegtijdig schoolverlaters
2021	1 % vroegtijdig schoolverlaters	1 % vroegtijdig schoolverlaters
2022	1 % vroegtijdig schoolverlaters	0 % vroegtijdig schoolverlaters
2023	1 % vroegtijdig schoolverlaters	0 % vroegtijdig schoolverlaters
2024	1 % vroegtijdig schoolverlaters	0 % vroegtijdig schoolverlaters

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	3.207	3.190	3.165	3.125
Baten	-517	-517	-517	-517
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.691	2.673	2.648	2.608
Gerealiseerd resultaat	2.691	2.673	2.648	2.608

Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Inleiding

“In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale toekomstvisie Nunspeet
- Woonvisie
- Bouwverordening
- Welstandsnota
- Bestemmingsplannen
- Nota Centrumvisie Nunspeet
- Welstandsnota
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008
- Verordening Starterslening
- Nota grondbeleid 2017-2021

Wat willen wij bereiken?

Ruimtelijke ordening

- In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing.
- Flexibele bestemmingsplannen om te kunnen inspelen op (actuele) ontwikkelingen.
- Blijvend ruimte voor inwoners en bedrijven die initiatieven willen nemen, vanuit het principe van ‘ja, mits’ (in plaats van ‘nee, tenzij’).
- Initiatiefnemers van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voeren actief en transparant overleg met de omgeving en streven hierbij naar een ontwikkeling die zoveel mogelijk draagvlak heeft.
- We ronden de implementatie van de Omgevingswet voortvarend af.
- Er zal ook aandacht zijn voor duurzame bouwconcepten, waarbij een extra bouwlaag (3 lagen en een kap) - daar waar het zinvol en inpasbaar is - de standaard wordt.
- Wij blijven uitgaan van een actieve grondpolitiek, waarbij we met het grondprijnsbeleid een evenwicht proberen te brengen tussen opbrengstmaximalisatie en het bevorderen van een woningbouwprogramma dat een hoge maatschappelijke meerwaarde genereert.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Continueren ‘Woningbouw op Maat’.

De jaarlijkse ‘Woningbouw op Maat’ trajecten worden voortgezet.

Evalueren verplichte omgevingsdialoog.

Evalueren van de verplichte omgevingsdialoog zoals die wordt gebruikt bij particuliere ruimtelijke initiatieven.

Onderzoeken of de centrumlocatie Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw.

Onderzocht wordt of de centrumlocatie Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw. Het onderzoek spitst zich toe op financiën, stedenbouw en milieukundige aspecten.

Onderzoeken of in Vierhouten mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Aanvullend op de gemeentelijke locatievisies voor Hulshorst en Elspeet wordt ook in Vierhouten onderzocht of er mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de concrete projecten.

De projecten worden via de maandrapportages gemonitord en de financieel relevante projecten via een afzonderlijke financiële rapportage.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de Woonvisie.

De woonvisie wordt jaarlijks gemonitord met een bijeenkomst met het veld zoals bijvoorbeeld makelaars en corporaties.

Starten / afronden woningbouw in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst

Concrete realisatie van woningen is in deze raadsperiode gepland in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst.

Wat willen wij bereiken?

Wonen

- Een woonbeleid met als uitgangspunten 'passend wonen voor passende prijzen' en 'bouwen naar behoefte' en met de nadruk op de doelgroepen woonstarters en senioren.
- Passende huisvesting voor iedereen.
  - Bij woningbouwprojecten waarbij gronden in bezit zijn van de gemeente gaat het percentage sociale woningbouw (sociale koop en sociale huur) omhoog van 20% naar minimaal 35% met daarbij een gezonde mix tot de verschillende aftoppingsgrenzen.
  - De prijsgrens van sociale woningbouw gaan we naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen nader bezien en in de woonvisie verder uitwerken.
  - We gaan meer huurwoningen in het middensegment realiseren.
  - We hanteren zelfbewoningsplicht waar dat mogelijk is als norm en leggen dat vast in de woonvisie.

- Met behulp van provinciale subsidie en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) zetten we de inzet van de woon- en doorstroomcoach via Omnia Wonen voort. Deze coach is inwoners behulpzaam bij het vinden van een woning die beter past bij de wensen en behoeften. "

Wat gaan wij daarvoor doen?

Onderzoek uitvoeren naar creatieve oplossingen om te voldoen aan de huisvestingsvraag van met name starters, senioren en statushouders.

Als uitwerking van de notitie wonen wordt blijvend gezocht naar creatieve oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk.

Opstellen beleid huisvesting arbeidsmigranten.

Als uitwerking van het meet 'locatiegerichte' beleid voor huisvesting arbeidsmigranten wordt beleid opgesteld over de huisvesting op locatie zelf.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 3

Wat gaan wij daarvoor doen?

Doorstroming sociale huur

Vanuit het actieplan Wonen van de provincie Gelderland heeft de provincie tijdelijk de rol van aanjager van doorstroming op de sociale huurwoningmarkt, op zich genomen. Dit door vanaf eind 2021 verhuis-coaches in te zetten en door een verhuisvergoeding beschikbaar te stellen. Deze verhuiscoach richt zich op de 55+ die in een grote sociale huurwoning woont door met deze huurder het gesprek aan te gaan over een verhuizing naar een kleinere of een gelijkvloerse woning. Naast het gesprek en hulp bij een mogelijke verhuizing kan de huurder aanspraak maken op een verhuiskostenvergoeding ad € 2.000,-.

Opstellen Woonzorgvisie

In het het programma 'Een thuis voor iedereen' dat onderdeel uitmaakt van de Nationale Woon- en Bouwagenda is opgenomen dat gemeenten onder andere aan zet om een integrale (regionale) woonzorgvisie op te stellen voor aandachtsgroepen en ouderen. Dit met als doel dat er voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen komen, evenwichtig verdeeld over de gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. Aandachtsgroepen zijn onder andere, mensen die dak- en thuisloos zijn, mensen die uitstromen uit een intramurale (zorg)instelling of detentie, statushouders en mensen met sociale of medische urgentie. In de wet "versterking regie op de volkshuisvesting" wordt het hebben van een woonzorgvisie wettelijk verankerd.

Projectleider & Juridisch en beleidsmedewerker RO

Er zijn diverse capaciteitsproblemen en projecten die nu niet intern bemenst kunnen worden. De lijst met werkzaamheden is bekend bij de betrokken wethouders. Hoewel nu niet alle vacatures zijn ingevuld is zeer goed mogelijk dat de arbeidsmarkt in 2024 weer iets positiever wordt en mensen kunnen worden aangetrokken.

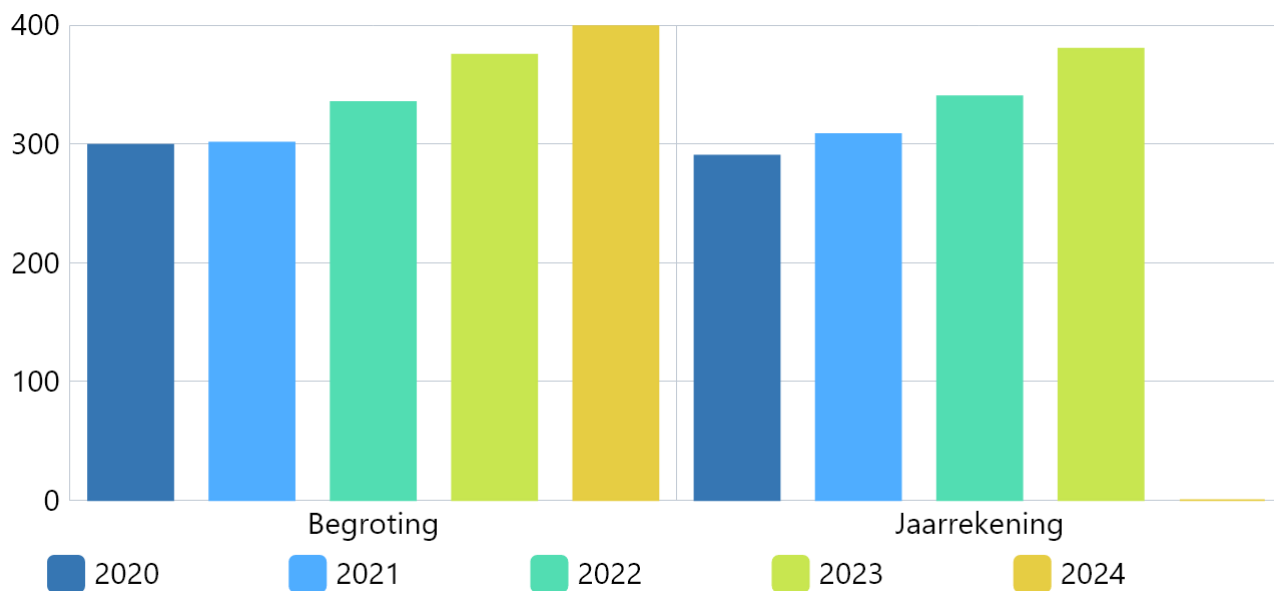
Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 3

Gemiddelde WOZ waarde.

Omschrijving (toelichting)

Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x € 1.000,-)

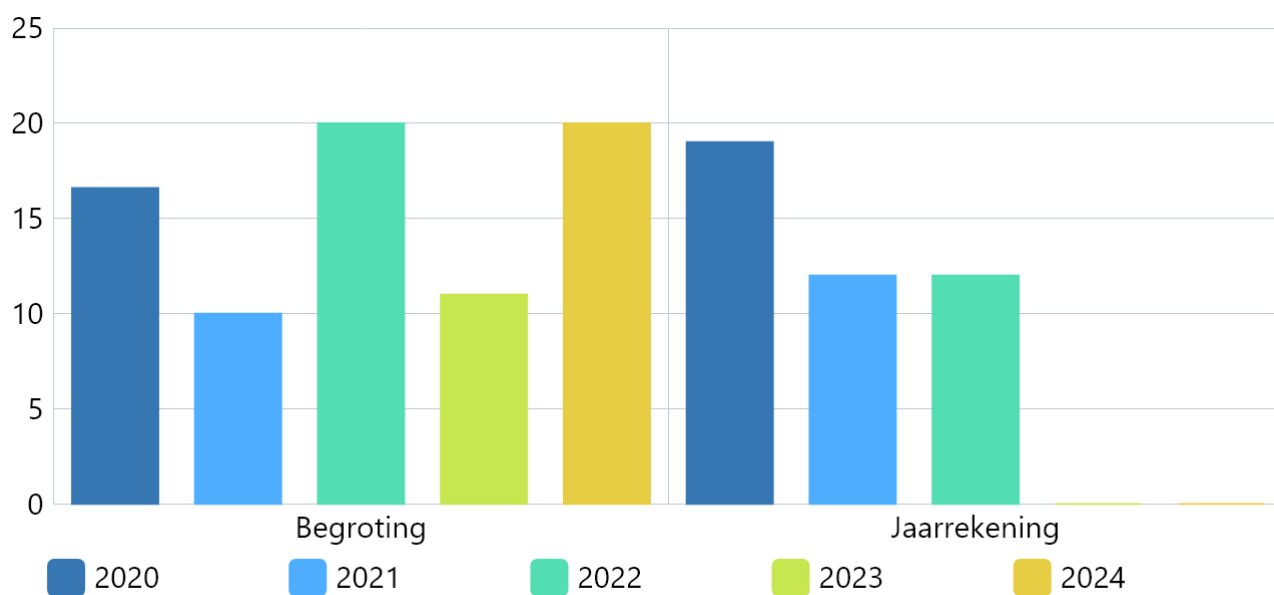

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	299	290
2021	301	308
2022	335	340
2023	375	380
2024	399	0

Nieuw gebouwde woningen.

Omschrijving (toelichting)

Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	17 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	19 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
2021	10 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	12 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
2022	20 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	12 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
2023	11 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	0 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
2024	20 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	0 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

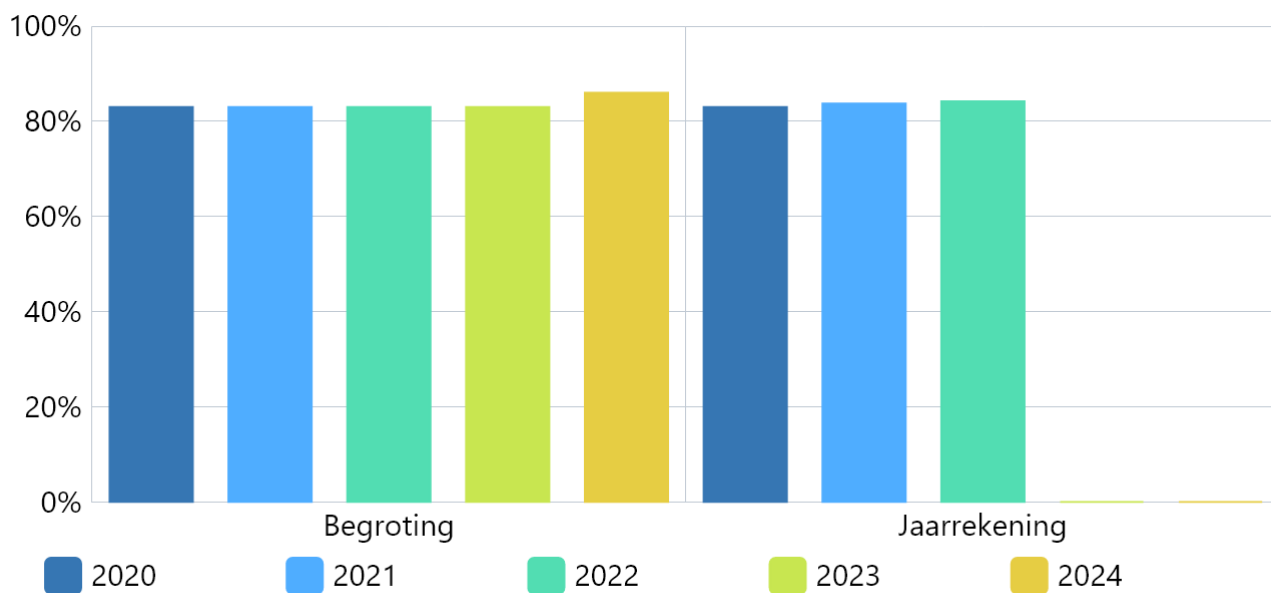
Demografische druk.

Omschrijving (toelichting)

Verhouding van aantal inwoners 0-20 jaar en 65+ ten opzichte van het aantal inwoners tussen de 20 en 65 jaar in %.

Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.

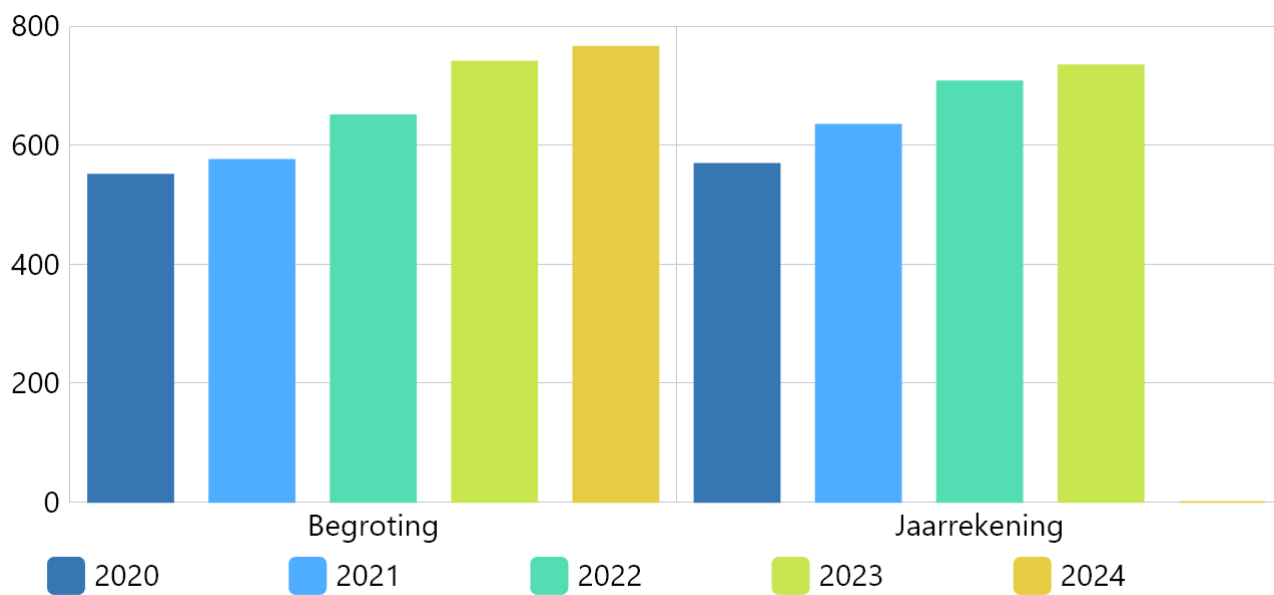
bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden.

Omschrijving (toelichting)

Eigenaar-bewoner

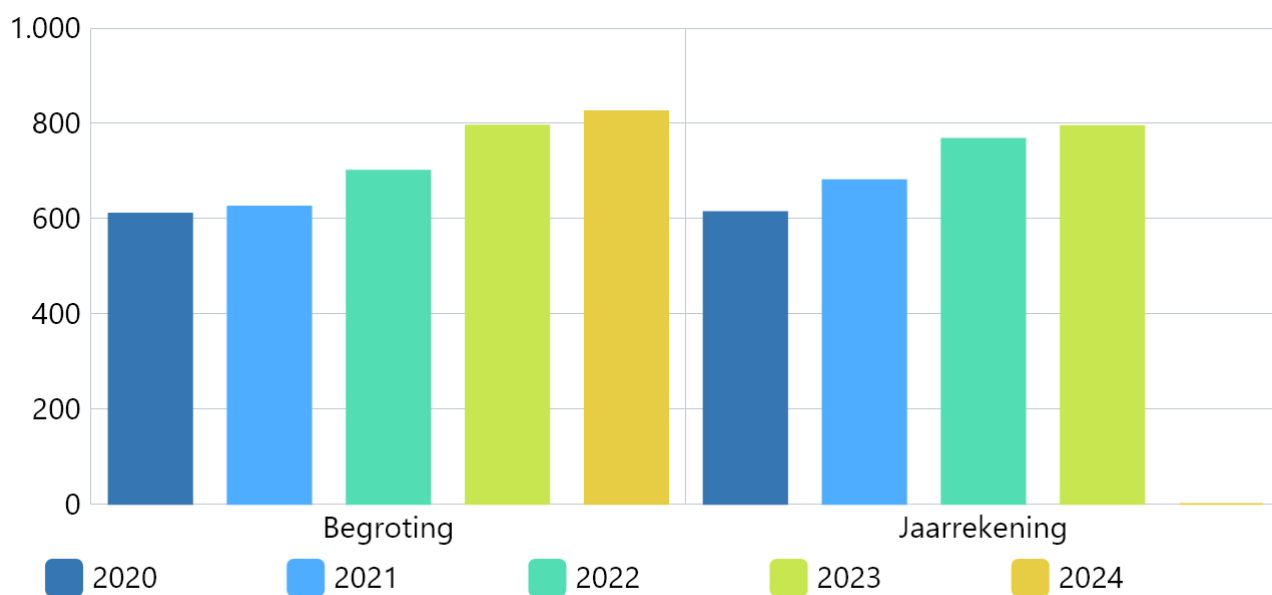
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	550 Euro	568 Euro
2021	575 Euro	634 Euro
2022	650 Euro	707 Euro
2023	740 Euro	734 Euro
2024	765 Euro	0 Euro

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Omschrijving (toelichting)

Eigenaar-bewoner

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	610 Euro	613 Euro
2021	625 Euro	680 Euro
2022	700 Euro	767 Euro
2023	795 Euro	794 Euro
2024	825 Euro	0 Euro

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	2.982	2.977	2.974	2.974
Baten	-1.475	-1.475	-1.475	-1.475
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.507	1.502	1.499	1.498
Gerealiseerd resultaat	1.507	1.502	1.499	1.498

Programma 4. Volksgezondheid en milieu

Inleiding

“Een concrete taak voor gemeenten is het bevorderen van een gezonde leefstijl en dat is ook de komende bestuursperiode voor ons prioriteit. Daarnaast blijft duurzaamheid een belangrijk thema, waarbij we ons verantwoordelijk voelen voor een goed beheer van onze aarde, ook voor de generaties na ons.”

Bestuurlijke kaders

- Milieuactieplan 2012-2015
- Deelverordening duurzaamheid
- Masterplan duurzaamheid
- Beleidskader geluid
- Besluit bodemkwaliteit
- Verordening geurhinder en veehouderij
- Regionaal milieu-uitvoeringprogramma RNV
- Afvalwaterketenplan
- Lozingenbesluit (bodembescherming)
- Beleidsregels laadpalen automobilititeit
- Verordening afvalstoffenheffing 2017
- Verordening rioolheffing 2017
- Verordening riolaansluitrecht 2017
- Beleidsnota samen voor een gezond Noord-Veluwe 2017-2021
- Preventie en handavingsplan alcohol 2017-2021
- Hemelwatervisie en uitvoeringsplan

Wat willen wij bereiken?

(positieve) Gezondheid

- Aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken zoals armoede, problemen rondom huisvesting, eenzaamheid etc.
- Brede kijk op gezondheid: Positieve Gezondheid: Interventies gericht op schuldhulpverlening of zingeving zijn soms beter startpunt voor verbeteren van gezondheid dan interventies gericht op een gezonde leefstijl
- Gezondheid verbeteren in samenwerking met andere sectoren en domeinen: 'Health in All Policies'.
  - We zetten in op het in stand houden / creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving.
  - We zetten in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.
  - We stimuleren gezond opgroeien.
  - We stimuleren goed ouder worden.

Wat gaan wij doen?

Introduceren van kernwaarden in gezondheidsbeleid.

Uiterlijk in 2024 passen we de kernwaarden van de gezonde leefomgeving toe, met voorrang in buurten met gezondheidsachterstanden.

Ondersteunen van initiatieven die de sociale en mentale gezondheid van ouderen positief beïnvloed.

Onderzoek en uitwerking OKO Nunspeet.

Uitwerking OKO Nunspeet, verbreding naar andere thema's.

Gezond gewicht bij jongeren met aandacht voor voeding en beweging.

Ondersteunen van de mentale veerkracht van jongeren.

Verminderen stress bij jongeren.

Preventie van gebroken relaties en echtscheidingen en de impact daarvan op de Nunspeetse jongeren.

We vertalen de 12 principes vanuit de Amsterdamse gezondheidslogica naar onze gemeentelijke context, voor een Gezonde gemeente Nunspeet.

Uiterlijk in 2023 is gezondheid een vast onderdeel van de belangenafweging in ruimtelijk en sociaal beleid.

Wat willen wij bereiken?

Duurzaamheid

- De gemeente Nunspeet heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om verduurzaming.
- Nieuwbouwwoningen zijn energieneutraal.
- Zoveel mogelijk zonnepanelen op daken, ook op overheidsgebouwen.
- Geen zonnepanelen op landbouwgronden die geschikt of bestemd zijn voor duurzame exploitatie door de agrarische sector met uitzondering van de afgesproken pilot van 2 hectare.
  - We stimuleren de isolatie van woningen, met prioriteit voor mensen met een lager inkomen om energiearmoede te voorkomen.
  - We handhaven de duurzaamheidslening.
  - We voeren een actief beleid om het energieverbruik te beperken, onder andere door inzet van energiecoaches.
  - We gaan een duurzaam samenwerkingsverband aan met lokale partners op het gebied van energie en duurzaamheid.
  - We verduurzamen gemeentelijke gebouwen en het gemeentelijke wagenpark (verder).
  - Samen met ondernemers verkennen we de kansen voor de energietransitie, zoals opslag van waterstof.
  - We stimuleren (bij voorkeur) lokale initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking met garanties voor minimaal 50%, maar bij voorkeur 100% lokale participatie.

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken of het mogelijk is bestaande parkeerterreinen te voorzien van een overkapping met zonnepanelen.

Dit wordt via het programma Duurzaamheid onderzocht als kansen zich voordoen.

Wat willen wij bereiken?

Klimaatadaptatie

- Transitie naar een circulaire en klimaatadaptieve gemeente en verduurzaming van het energiesysteem, met als uitgangspunt "haalbaar en betaalbaar voor inwoners".

- We maken de openbare ruimte geschikt voor klimaatadaptatie, onder andere door te zorgen voor meer groen en waterberging.
- We stimuleren burgers om bij te dragen aan klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door afkoppeling van regenwater, door het vervangen van verharding door groen of door het planten van bomen.
- We intensiveren de deelname aan operatie Steenbreek.

Wat gaan wij doen?

Opstellen plan van aanpak wijkgerichte aanpak klimaatadaptatie.

Er wordt een plan van aanpak opgesteld dat voorziet in een wijkgerichte aanpak van klimaatadaptatiemaatregelen.

Wat willen wij bereiken?

Milieu

- Vermindering van restafval van de huishoudens.

- Voorkomen zwerfafval en illegale stort.

- We maken het storten van grof vuil laagdrempelig en zorgen dat recyclebaar afval periodiek gratis ingeleverd kan worden.
- Naast de vorming van een milieustraat onderzoeken we samen met ondernemers aanvullende maatregelen om het restafval per huishouden verder terug te dringen.
- Zwerfvuil, onder meer in of bij natuurgebieden waar het vaak druk is, gaan we tegen, bijvoorbeeld door plaatsing van meer prullenbakken. "

Wat gaan wij doen?

Actualiseren afvalwaterketenplan Nunspeet-Elburg.

Actualiseren afvalwaterketenplan Nunspeet-Elburg.

Realiseren van een milieustraat.

Realiseren van een milieustraat.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

(Omzetten naar Duurzaamheid)

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 4

Wat gaan wij doen?

Opstartkosten communicatie OKO (Opgroeien in Kansrijke Omgeving)

In april 2023 is de projectleider OKO voor de gemeente Nunspeet, Elburg en Oldebroek begonnen. De projectleider zal een projectplan OKO opstellen.

Uitbreiding formatie Beleidsveld Gezondheid 16 uur

Conform besluitvorming in het College van 4 april 2023 wordt voorgesteld om over te gaan tot structurele uitbreiding van de formatie van beleidsveld Gezondheid. Aanleiding van dit verzoek is, naast de reguliere going-concern taken en geborgde bestuurlijke ambities, het structureel borgen van twee (landelijke) ontwikkelingen, waaronder het (projectleiderschap) IZA / GALA en Monitoring en Evaluatie Sociaal Domein.

Uitbreiden rioolareaal

De onderhoudswerkzaamheden nemen toe naarmate er meer IT-riolering (wateroverlast Elspeet) is aangelegd.

aanleg IT-riool Staverdenseweg

aanleg IT-riool Staverdenseweg

Uitbreiding 1 fte rioolbeheerder

Extra formatie uitbreiding binnendienst openbare ruimte (rioolbeheerder)

Ds. Martiniuslaan + parkeerplaats (aanvullend)

Ds. Martiniuslaan + parkeerplaats (aanvullend)

Ondergrondse containers

Plaatsen ondergrondse containers

Overdracht bodemtaken

Uitbreiding areaal begraafplaatsen

Betreft onderhoud vier begraafplaatsen met o.a. areaaluitbreiding en indexering beeld-prestatiebestek begraafplaatsen

Vervangen inbraakbeveiliging Werkschuren

Vervangen inbraak beveiliging systeem werkschuren van de begraafplaats Nunspeet en Elspeet

Vervanging leidingwerk in drukrioolgemalen

Vervanging leidingwerk in drukrioolgemalen

Vervangen bedieningskasten drukrioolgemalen

Vervangen bedieningskasten drukrioolgemalen

Renovatie asfaltpaden begraafplaats Nunspeet-Oost

Opknappen asfaltpaden begraafplaats Nunspeet-Oost

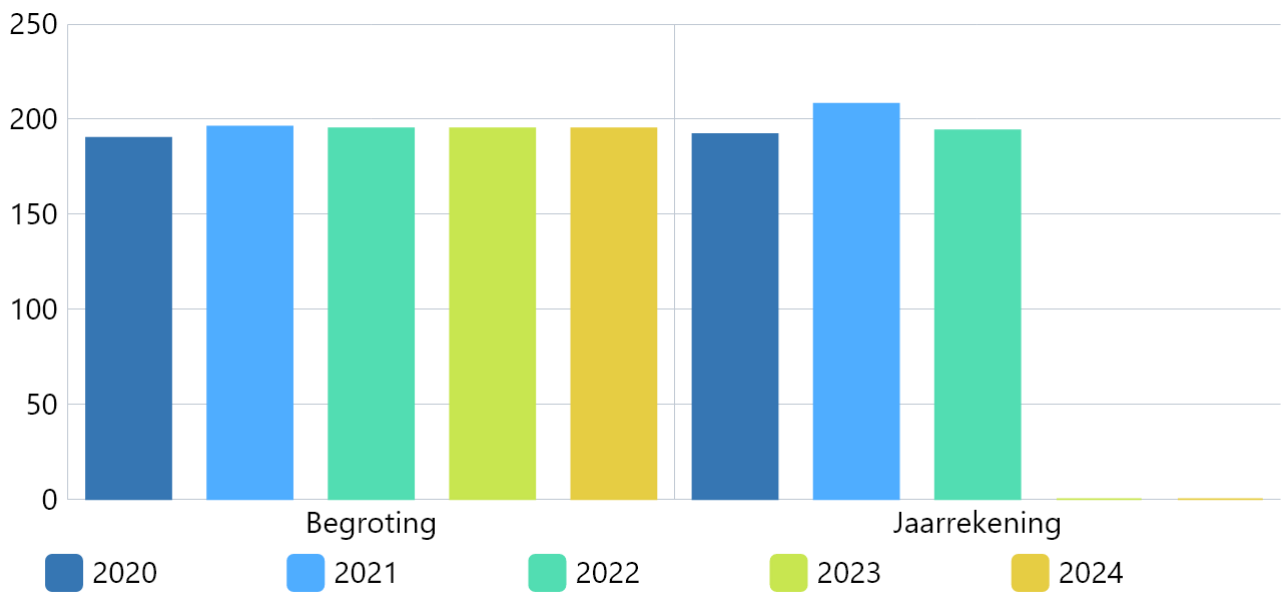
Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 4

Omvang huishoudelijk restafval.

Omschrijving (toelichting)

Kg huishoudelijk restafval per inwoner

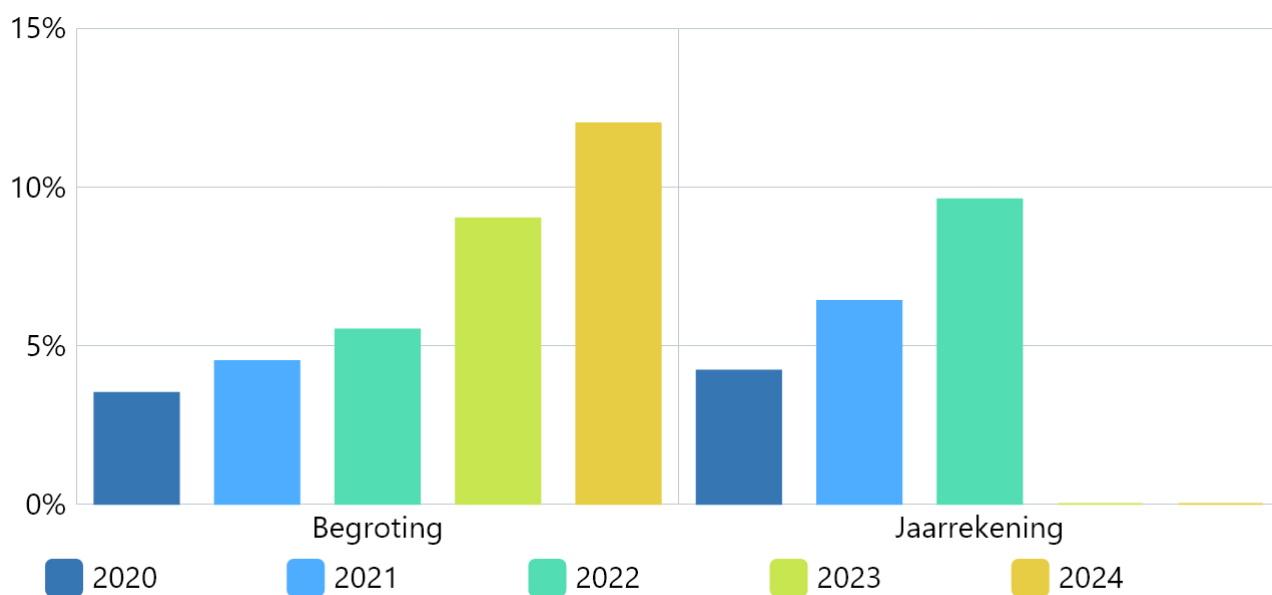
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	190 Kg huishoudelijk restafval per inwoner	192 Kg huishoudelijk restafval per inwoner
2021	196 Kg huishoudelijk restafval per inwoner	208 Kg huishoudelijk restafval per inwoner
2022	195 Kg huishoudelijk restafval per inwoner	194 Kg huishoudelijk restafval per inwoner
2023	195 Kg huishoudelijk restafval per inwoner	0 Kg huishoudelijk restafval per inwoner
2024	195 Kg huishoudelijk restafval per inwoner	0 Kg huishoudelijk restafval per inwoner

Hernieuwbare elektriciteit.

Omschrijving (toelichting)

hernieuwbare elektriciteit in percentage van totale elektriciteit. Cijfers komen circa 2 jaar later beschikbaar.

Bron: www.klimaatmonitor.databank.nl

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	4 %	4 %
2021	5 %	6 %
2022	6 %	10 %
2023	9 %	0 %
2024	12 %	0 %

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	7.594	7.563	7.541	7.519
Baten	-5.405	-5.379	-5.385	-5.385
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.189	2.184	2.157	2.134
Gerealiseerd resultaat	2.189	2.184	2.157	2.134

Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

“Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid zijn belangrijk. Het recent vastgestelde gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig zijn daarin leidend. Op basis van de beleidsuitgangspunten van het GVVP zijn actiepunten geformuleerd waarvan we uitwerking volgens de vastgestelde planning tegemoet zien.”

Bestuurlijke kaders

- Beleidsplan openbare verlichting 2022-2030
- Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP)
- Parkeerbeleidsplan Nunspeet
- Beleids- en beheerplan wegen 2014-2018

Wat willen wij bereiken?

Verkeer

- Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid, volgens de uitgangspunten van het Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig.
- Het parkeren in de openbare ruimte blijft in onze gemeente gratis.
- Duidelijke parkeerroutering.
  - We houden wegen en paden maximaal open in het belang van optimale doorstroming.
  - We zetten in op aanleg van een rotonde op de kruising bij Halfweg.
  - We werken aan het Verkeersplan Vierhouten Fase 2 met daarin aanpak van de Gortelseweg.
  - We dringen bij Rijkswaterstaat aan op een oplossing via een ‘brilconstructie’ voor de gevaarlijke situatie bij de twee kruisingen aan de Eperweg bij de A28 (N795).
  - We geven extra aandacht aan de trottoirs in de kernen in combinatie met adequate bewegwijzering in het bijzonder voor mensen met een visuele beperking.
  - We geven extra aandacht aan de lokale fietsagenda, zoals parkeren, fiets delen, oplaadpunten, veilige fietszones en brede fietspaden.
  - We benutten kansen voor uitbreiding van parkeerplaatsen zodat ondernemen en wonen in het centrum van Nunspeet mogelijk blijft.
  - Het beleids- en beheerplan wegen actualiseren we in 2022; daarbij beoordelen we of het nodig is om aan het onderhoudsbudget wegen vanaf 2023 (structureel) extra middelen toe te voegen.
  - We blijven de inzet van met name de Regio Zwolle voor verbetering van de bereikbaarheid en doorstroming van de A28 ondersteunen.”

Wat gaan wij doen?

Actualiseren beleids- en beheerplan wegen.

Onderzoek uitvoeren naar het ontheffingenbeleid van de parkeerduurbepanking in het centrum van Nunspeet en de uitvoering daarvan.

evalueren van het ontheffingenbeleid

Onderzoeken van de mogelijkheden om geluidsoverlast van de A28 (kernen Nunspeet en Hulshorst) tegen te gaan.

Opstellen 'laadvisie' voor laadpalen.

Momenteel wordt er weer gewerkt aan de afronding van de laadvisie, waarbij het streven is om deze eind 2023 gereed te hebben.

Opstellen plan van aanpak voor uitvoering actiepunten GVVP.

In het GVVP zijn diverse actiepunten benoemd die meer- of minder tijd en capaciteit vergen. De planning met raming in tijd en kosten wordt nader gespecificeerd.

Uitvoeren verkeersplan Vierhouten fase 2.

Treffen maatregelen om bewoners en belanghebbenden. Voorbereiding in 2025, uitvoering in 2026.

Vrij parkeren en de blauwe zone duidelijker aangeven (onder andere met een overzichtskaart op de gemeentelijke website).

in overleg met team communicatie een duidelijke(re) kaart op de website plaatsen

Wat willen wij bereiken?

Vervoer

- Goede bereikbaarheid van alle kernen met openbaar vervoer.
- Duurzaam openbaar vervoer.

- We blijven het belang van (duurzaam) openbaar vervoer onder de aandacht brengen bij de overheden die hiervoor verantwoordelijk zijn.
- Voor onze inwoners voor wie dat nodig is, blijven we gebruik maken van collectief vervoer.
- We promoten en ondersteunen het gebruik van duurzaam (elektrisch) vervoer."

Wat gaan wij doen?

Behouden van een openbaar vervoer-systeem

Zo nodig overleg met regio en vervoerautoriteit (Provincie) over op peil houden openbaar vervoer en/of alternatieven.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 5

Wat gaan wij doen?

Project Stationsomgeving, projectreview

Werkzaamheden rondom ondertunneling en herinrichting van de stationsomgeving

Extra onderzoek maatregelen Gortelseweg Vierhouten

Extra onderzoek maatregelen Gortelseweg Vierhouten

Uitbreiding areaal onkruidbestrijding verhardingen

Betreft areaal uitbreiding open verhardingen (betonklinkers, tegels, gebakken klinkers)

Structureel uren verkeerszaken 20 > 32 uur (beleid verkeer)

Extra uren verkeer uitbreiding binnendienst openbare ruimte i.v.m. toename (digitale verkeersbesluiten, opstellen laadvisie, evaluatie- en beleidsvraagstukken verkeerszaken.

Uitbreiding 0,5 fte verkeerszaken (juridisch verkeerszaken)

Extra fte verkeer uitbreiding binnendienst openbare ruimte i.v.m. toename (aantal laadpalen, verkeerseducatie, PTW overleg, klachten en meldingen, aanvragen transporten)

Uitbreiding 1 fte toezichthouder/directievoerder civiele werken

Extra formatie uitbreiding binnendienst openbare ruimte (toezichthouder/directievoerder civiele werken) i.v.m. veel ruimtelijke opgaves, werken en projecten

Uitbreiding 1 fte autocad tekenaar - werkvoorbereider civiel

Extra formatie uitbreiding binnendienst openbare ruimte (autocad tekenaar – werkvoorbereider civiel)

Uitbreiding areaal waterlossingen en sloten

Betreft uitbreiding areaal en indexering loonkosten, brandstof, stortkosten onderhoud watergangen en sloten buitengebied

Renovatie fietspad Turfbergweg

Aanleg betonfietspad

Vervangen lichtmasten

Vervangen lichtmasten

Vervangen oude verlichtingsarmaturen door LED-armaturen

Vervangen houten brug Beethovenlaan

Uit bouwkundige inspectie is als advies gekomen dat het houten bruggetje in 2024 geheel moet worden vervangen.

Vervangen asfaltzaag

Vervangen Asfaltzaag

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 5

Programma 5 bevat geen wettelijke indicatoren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	4.682	5.111	4.957	4.923
Baten	-95	-95	-95	-95
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	4.587	5.016	4.862	4.828
Gerealiseerd resultaat	4.587	5.016	4.862	4.828

Programma 6. Veiligheid

Inleiding

“Veiligheid is een groot goed en een grondrecht. Met betrokken partijen is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te waarborgen. In dat kader is er waardering voor de politie die met beperkte capaciteit goed werk verricht. Daarbij is de zichtbaarheid van wijkagenten onmisbaar in onze wijken en kernen.”

Bestuurlijke kaders

- Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing Noord- en Oost-Gelderland 2021- 2024
- Regionaal crisisplan Noord- en Oost-Gelderland 2020-2023
- Regionaal risicoprofiel VNOG 2021 - 2024
- Integraal veiligheidsplan 2020-2023
- Bestuursconvenant horeca 2019-2022
- Veiligheidsstrategie 2019-2022 politie Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 van Politie Oost-Nederland
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nunspeet 2022

Wat willen wij bereiken?

Aanrijtijden

- Het behalen van de (wettelijke) normen voor de aanrijtijden van de hulpdiensten.

- We blijven ons sterk maken voor het door de hulpdiensten bieden van hulp binnen de wettelijke aanrijtijden.
- We zetten ons in voor minimaal het behoud van de tijdelijke ambulancepost in Nunspeet en bij voorkeur voor een definitieve oplossing.
- We handhaven de First Responder in Elspeet."

Wat gaan wij doen?

Jaarlijks rapporteren aanrijtijden van de brandweer en de ambulance aan de gemeenteraad (incl. een bestuurlijke reactie en een plan van aanpak om tot verbetering te komen).

Wat willen wij bereiken?

Boa's

- Een BOA - capaciteit op het gebied van veiligheid die in overeenstemming is met de taken van de gemeente en de ambities die we op dit vlak hebben.

- We intensiveren de handhaving op de hondenpoepoverlast.
- Indien er door het Ministerie van Veiligheid en Justitie sprake is van uitbreiding van bevoegdheden van BOA's, bijvoorbeeld optreden tegen (lichte) verkeersovertredingen, dan maken we daar gebruik van. "

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van nut en noodzaak van herschikking c.q. uitbreiding van taken / capaciteit BOA's.

Wat willen wij bereiken?

Brandweer

- De huidige brandweercapaciteit en de -kazernes in onze gemeente moeten behouden blijven.
- Zoveel als mogelijk voorkomen dat onverhoopte natuurbranden op het grondgebied van de gemeente Nunspeet onbeheersbaar worden.
  - We blijven bij de VNOG aandacht vragen voor positie en toerusting van de brandweervrijwilligers.
  - We blijven aandacht geven aan natuurbrandpreventie en -bestrijding.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren natuurbrandpreventieplan.

Actualiseren regionaal Risicoprofiel, beleids- en crisisplan.

Actualiseren regionaal Risicoprofiel, beleids- en crisisplan zodat ingeval van een crisissituatie juist en adequaat wordt gehandeld.

Renoveren brandweerkazerne Nunspeet.

Wat willen wij bereiken?

Buurtwacht/buurtpreventie

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
  - We waarderen en ondersteunen de inzet van buurtwacht en buurtpreventie om zich verder te professionaliseren.

Wat gaan wij doen?

Facilitair ondersteunen van buurtpreventieinitiatieven, eventueel financieel.

Op aanvraag faciliteren van buurtpreventie-initiatieven.

Wat willen wij bereiken?

Criminaliteit, overlast en ondermijning

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
  - We richten de openbare ruimte in conform de eisen van sociale veiligheid.

- We faciliteren de training voor jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners op (digitale) veiligheid.
- We gaan meer investeren in het voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit en zetten daarvoor in op een preventieve aanpak, onder meer gericht op het voorkomen van alcoholmisbruik en tegengaan van het gebruik van drugs.
- Daarvoor geven we actief uitvoering aan het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2022-2025.
- We treden daadkrachtig op tegen crimineel en / of overlast gevend gedrag, met preventie als speerpunt en handhaving als sluitstuk.
- Voor het vast te stellen Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP) gaan we voor dit moment uit van de volgende prioriteiten: zorg en veiligheid, ondermijning en criminaliteit.
- We nemen deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (waarschijnlijk vanaf 1-1-2023 vanuit wetgeving verplicht).

Wat gaan wij doen?

Aanpak mensenhandel.

Opstellen van plan van aanpak mensenhandel.

Actualiseren Ondernemingsbeleidsplan.

Het in 2021 vastgestelde ondernemingsbeleidsplan actualiseren.

Actualiseren standplaatsenbeleidsplan.

Actualiseren van het standplaatsenbeleidsplan.

Actualiseren van het Horecaconvenant.

Actualiseren van het Horecaconvenant, met o.a. afspraken gericht tegen het gebruik en de handel in drugs en de handhaving van de leeftijdsgrens bij de verstrekking van alcohol.

BIBOB beleidsplan actualiseren.

Het in 2021 vastgestelde BIBOB beleidsplan actualiseren.

Evenementenbeleid evalueren en bijstellen.

Het in 2022 vastgestelde evenementenbeleid evalueren en eventueel bijstellen.

Opstellen horecabeleidsplan.

Opstellen van het horecabeleidsplan.

Opstellen IVP 2024-2027.

Het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 opstellen.

Opstellen lokaal plan van aanpak Adreskwaliteit, in afstemming met POC, Fin, Soc en VTH.

Vanaf 2023 is deelname aan LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit) verplicht. Dit moet doorvertaald worden naar een lokaal plan van aanpak incl werkprocessen, rolverdeling en benodigde formatie.

Opstellen terrassenbeleidsplan.

Opstellen van het terrassenbeleidsplan.

Uitvoeren weerbaarheidsscan ondermijning

De weerbaarheidsscan ondermijning in regioverband uitvoeren.

Wat willen wij bereiken?

Huiselijk geweld

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.

- Samen met o.a. Veilig Thuis, lokale teams, welzijnsorganisaties, onderwijs en politie zetten we ons in om huiselijk geweld terug te dringen en vroeg te signaleren.
- We zorgen dat gesubsidieerde en gecontracteerde aanbieders werken met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- We werken vanuit één visie op veiligheid: gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3.

Wat gaan wij doen?

Meldcode + gefaseerd samenwerken aan veiligheid opnemen in subsidie-afspraken en contracten met aanbieders (jeugd + WMO).

Netwerkbijeenkomst Ouderenmishandeling en onderzoek meerwaarde van het realiseren van een Lokale Alliantie voorkomen van financiële uitbuiting ouderen en overbelaste mantelzorg.

Organiseren van netwerkbijeenkomsten van de Lokale Alliantie tegen ouderenmishandeling en bijeenkomsten voor ouderen ter voorkoming van financiële uitbuiting en overbelaste mantelzorg.

Uitrol gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3 in de hele keten rondom zorg en veiligheid.

Veiligheid borgen binnen CJG en Stimenz conform landelijk Kwaliteitskader werken aan veiligheid.

Veiligheid borgen binnen lokaal team conform landelijk Kwaliteitskader werken aan veiligheid

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 6

Wat gaan wij doen?

Realisering extra Brandputten

In verband met de sterk toegenomen natuurbrandrisico's komt de vraag of de in onze gemeente aanwezige bluswatervoorzieningen toereikend zijn steeds nadrukkelijker aan de orde. De conclusie van de VNOG is dat het niveau van onze bluswatervoorziening in natuurgebieden "niet slecht" maar zeker voor verbetering vatbaar is. Om met het oog op een adequate natuurbrandbestrijding tot een goede en verantwoorde 'dekkingsgraad' te komen, is de het wenselijk om 9 extra brandputten in / nabij natuurgebieden te realiseren in de komende 4 jaar

Uitvoering Natuurbrandpreventiemaatregelen

Op 16 febr. 2021 is het Natuurbrandpreventieplan Gemeente Nunspeet 2021-2030 vastgesteld. Dit plan voorziet onder meer in de uitvoering van concrete natuurbrandpreventiemaatregelen op bos- en natuurterreinen die eigendom zijn van de gemeente Nunspeet in de periode 2021-2026. In de programmabegroting 2022-2025 zijn hiervoor bedragen opgenomen.

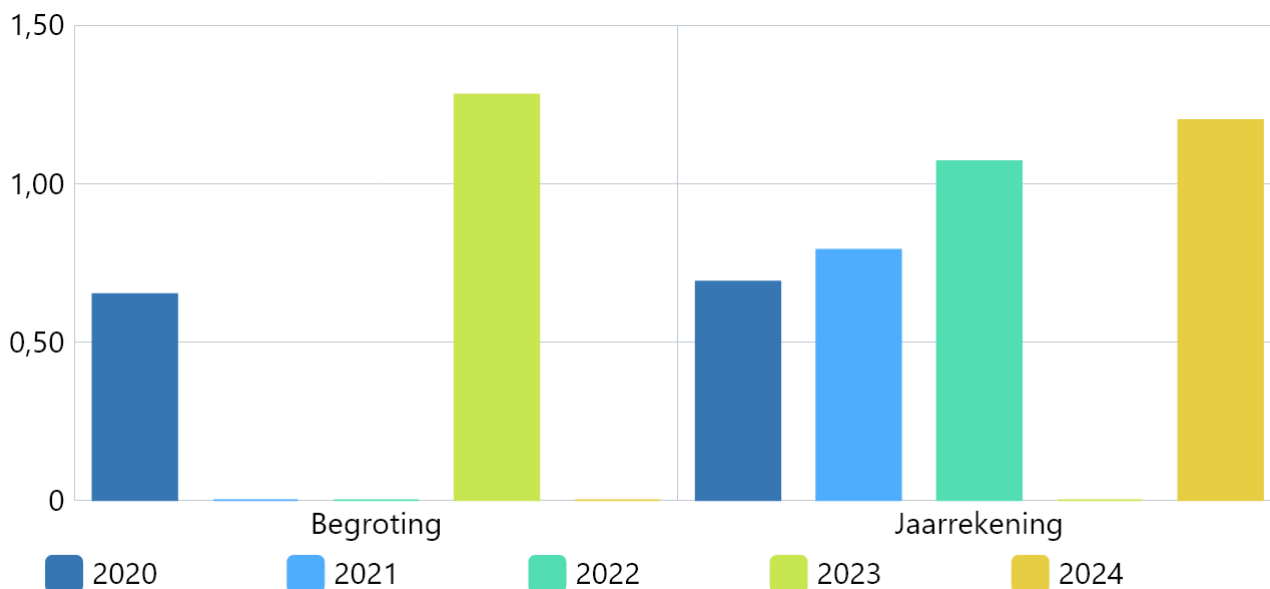
Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 6

Verwijzingen Halt.

Omschrijving (toelichting)

Aantal Halt verwijzingen per 1.000 jongeren

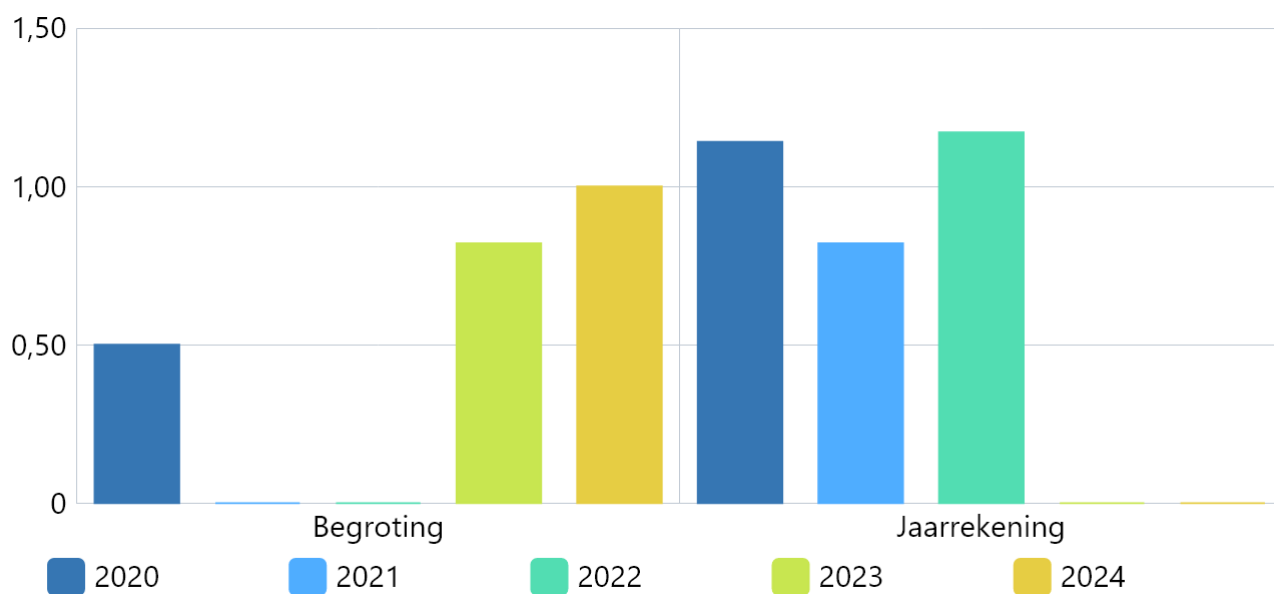

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	0,65	0,69
2021	0,00	0,79
2022	0,00	1,07
2023	1,28	0,00
2024	0,00	1,20

Winkeldiefstallen.

Omschrijving (toelichting)

Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

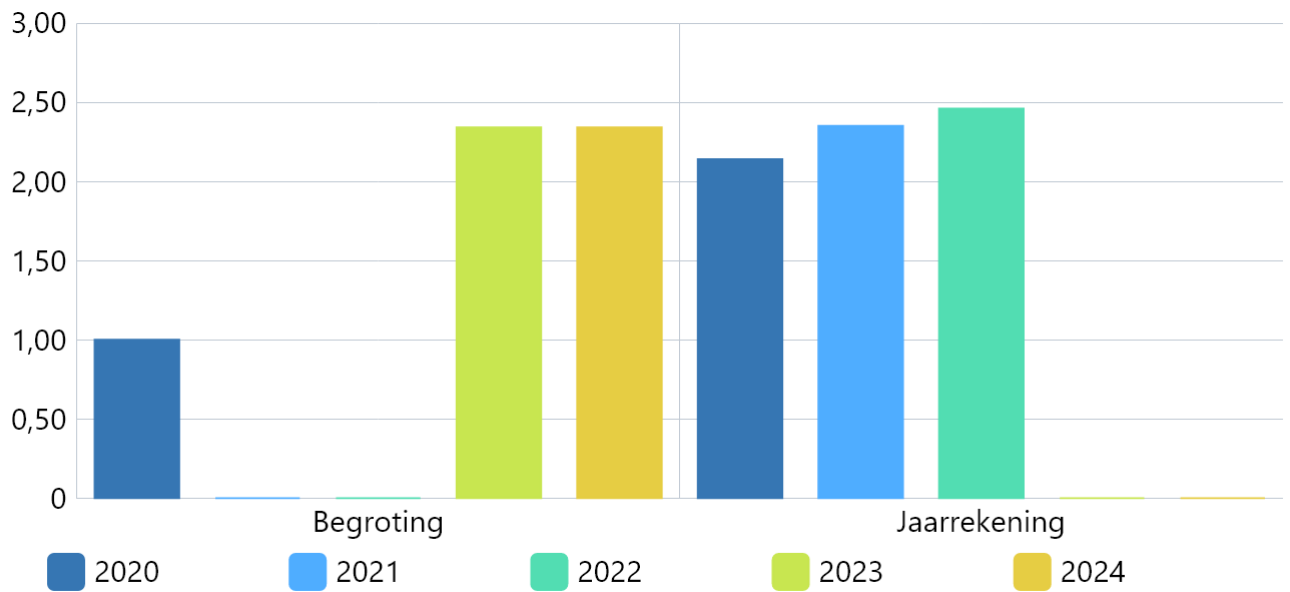
Bron: jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	0,50	1,14
2021	0,00	0,82
2022	0,00	1,17
2023	0,82	0,00
2024	1,00	0,00

Geweldsmisdrijven.

Omschrijving (toelichting)

Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.

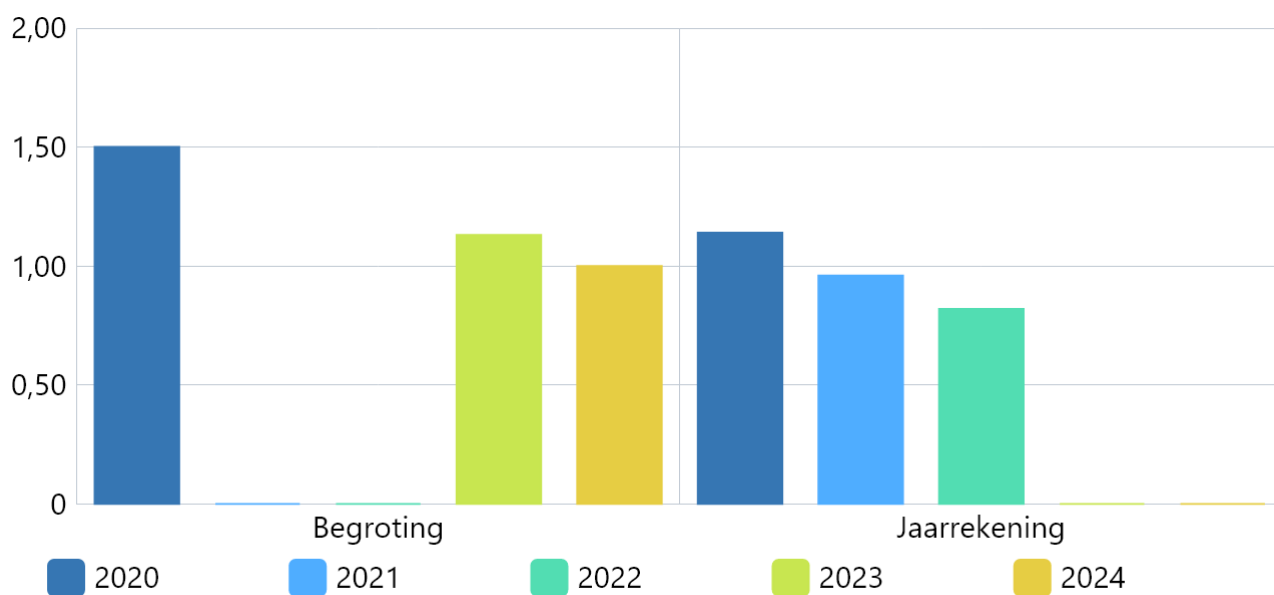
Bron: jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	1,00	2,14
2021	0,00	2,35
2022	0,00	2,46
2023	2,34	0,00
2024	2,34	0,00

Diefstallen uit woningen.

Omschrijving (toelichting)

Aantal woninginbraken gemeente Nunspeet per 1.000 inwoners.

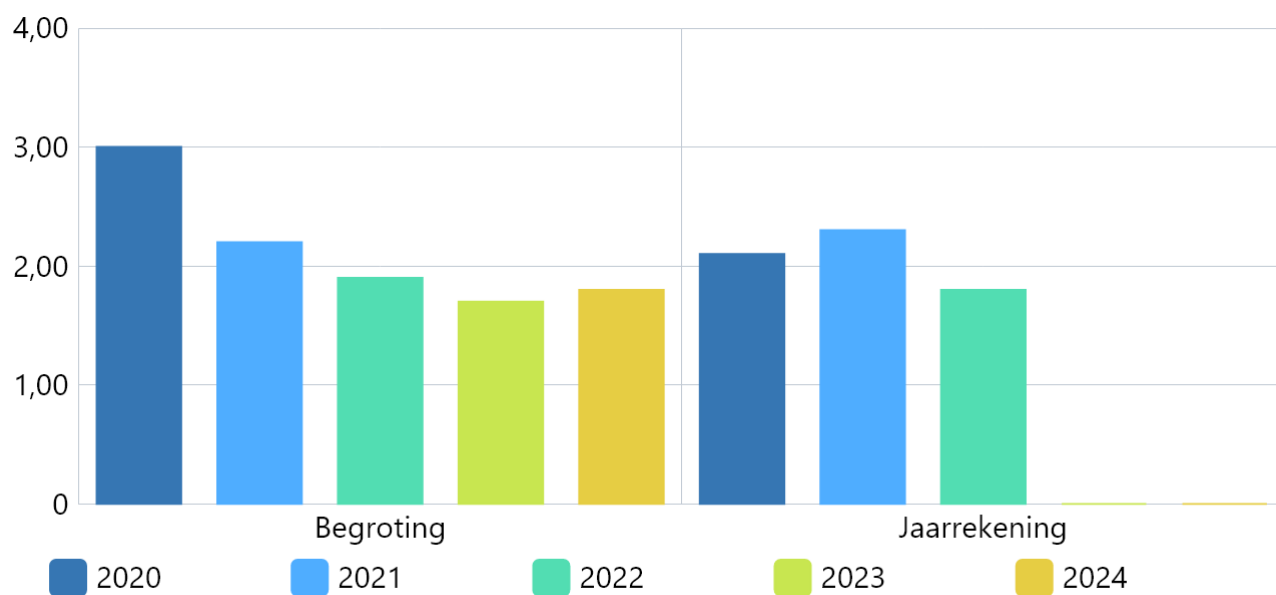
Bron: cijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	1,50	1,14
2021	0,00	0,96
2022	0,00	0,82
2023	1,13	0,00
2024	1,00	0,00

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Omschrijving (toelichting)

Aantal per 1.000 inwoners

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	3,00 vernielingen per 1.000 inwoners	2,10 vernielingen per 1.000 inwoners
2021	2,20 vernielingen per 1.000 inwoners	2,30 vernielingen per 1.000 inwoners
2022	1,90 vernielingen per 1.000 inwoners	1,80 vernielingen per 1.000 inwoners
2023	1,70 vernielingen per 1.000 inwoners	0,00 vernielingen per 1.000 inwoners
2024	1,80 vernielingen per 1.000 inwoners	0,00 vernielingen per 1.000 inwoners

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	2.806	2.926	2.925	2.924
Baten	-29	-29	-29	-29
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.777	2.896	2.895	2.894
Gerealiseerd resultaat	2.777	2.896	2.895	2.894

Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen

Inleiding

“We hebben in onze gemeente een uitgebreid aanbod aan sportvoorzieningen en dat willen we graag behouden. Op het gebied van kunst en cultuur willen we de komende bestuursperiode onze ambities met betrokken partijen blijven waarmaken. Verder willen we ook in de toekomst een groene gemeente blijven.”

Bestuurlijke kaders

- Kadernota Sportaccommodaties 2018
- Startnotitie Kunst en Cultuur 2023
- Beleidsplan Sociaal Domein 2021
- Subsidienota gemeente Nunspeet 2019
- Groenbeleids- en beheerplan 2019-2022

Wat willen wij bereiken?

Accommodaties

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportvoorzieningen dat we in onze gemeente hebben.
  - Voor wat betreft de geraamde vervanging van de toplagen van de kunstgrasvelden in Elspeet en Hulshorst treden we op korte termijn in overleg met de betrokken voetbalverenigingen.
  - We doen onderzoek naar de uitbreiding van sportfaciliteiten in de diverse kernen.

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van mogelijkheden van de realisering van een multifunctioneel sportpark in Hulshorst.

Er wordt momenteel een Masterplan sportpark Hulshorst ontwikkeld, dit in nauwe afstemming met de betrokken sportverenigingen, overige organisaties en omwonenden. In het najaar van 2023 wordt het Masterplan voorgelegd voor bestuurlijk besluitvorming. Aan de hand van deze besluitvorming zal in 2024 hier verder vorm en inhoud aan worden gegeven.

Onderzoeken van mogelijkheden van realisering van een beweeg- en beleefstuin in Vierhouten.

Het onderzoek vindt plaats in 2025 en mogelijke uitvoering in 2026.

Onderzoeken van mogelijkheden van uitbreiding van sportfaciliteiten in de nabijheid van bestaande accommodaties in Elspeet.

Het onderzoek om de mogelijkheden tot uitbreiding van sportfaciliteiten inzichtelijk te maken staat gepland voor het jaar 2025.

Overdragen gemeentelijke buitensportaccommodaties aan het Sportbedrijf.

Eind 2023 wordt een advies ontwikkeld om uiteindelijk te bepalen of we moeten overgaan tot het overdragen van de buitensportaccommodaties aan het Sportbedrijf, en afhankelijk van de uitkomsten hoe en wanneer.

Wat willen wij bereiken?

Bewegen in de openbare ruimte

- Naast de reguliere sportaccommodaties en sportverenigingen is er ook voldoende ruimte om in niet-georganiseerd verband sportief bezig te zijn.

- We zorgen voor voldoende en aantrekkelijke inclusieve speelruimtes, voor beweegroutes en voor plekken met beweegelementen.
- Op De Wiltsangh maken we niet-georganiseerd sporten mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Nota speelruimtebeleid.

Op basis van een vastgestelde startnotitie wordt, middels een participatietraject, gewerkt aan uitvoeringsplannen voor Speelruimtebeleid. Verwacht wordt dat deze plannen in het tweede kwartaal van 2024 voor besluitvorming wordt aangeboden.

Onderzoek en uitvoering realisatie pumptrack / skatebaan.

Onderzoek doen naar de mogelijke realisatie van de pumptrackbaan wordt meegenomen als onderdeel van het opstellen van de uitvoeringsplannen behorende bij het speelruimtebeleid (dit vindt in 2024 plaats).

Wat willen wij bereiken?

Erfgoed

- Bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente en aan de identiteit van de kernen door ons culturele erfgoed in ere te houden.

- Door het in ere houden van ons culturele erfgoed zoals monumenten wordt het ontstaan en de ontwikkeling van de kernen in beeld gebracht en wordt bijgedragen aan de kwaliteit van de beleving in de kernen.
- We stimuleren de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

Wat gaan wij doen?

Activiteiten stimuleren die bijdragen aan het behoud van gemeentelijk cultureel erfgoed.

We stellen jaarlijks een subsidiebudget beschikbaar voor de instandhoudings- en onderhoudskosten van de gemeentelijke monumenten.

Stimuleren van de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

We brengen organisaties met elkaar in contact waardoor er gezamenlijke activiteiten ontstaan t.b.v. het behoud van het erfgoed.

Wat willen wij bereiken?

Kunst en cultuur

- Onze ambities op het gebied van kunst en cultuur waar blijven maken.

- Waar blijven maken dat cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.
- We starten in 2022 met het realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren daarvoor in 2023 de benodigde middelen; daarbij zetten wij in op duurzame instandhouding van de lokale culturele sector.
- We stellen een nieuwe kunst- en cultuuraanpak op via een participatietraject met onze culturele partners inclusief zangkoren en muziekverenigingen. Daarbij hoort ook het jaarlijks, in overleg met Stichting Nunspeet uit de Kunst, opstellen van een activiteitenplanning.
- Een kaderstellende startnotitie is de eerste stap die we zetten in het proces om een breed gedragen nieuwe koers en aanpak te ontwikkelen voor kunst en cultuur in de gemeente Nunspeet.

Wat gaan wij doen?

Betrekken van onze culturele partners via een participatietraject bij het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak

De lokale culturele partners, waaronder zangkoren en muziekverenigingen, betrekken bij het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak via een participatietraject.

De ambities waar blijven maken, waarbij cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.

Deze ambitie - het integraal karakter van het beleidsveld Cultuur - is meegenomen in de vastgestelde startnotitie Cultuurbeleid en krijgt verder vorm in de nieuwe beleidsnota Kunst en Cultuur die in het vierde kwartaal van 2023 wordt behandeld in de gemeenteraad van Nunspeet

Opstellen kaderstellende startnotitie als eerste stap voor een nieuwe kunst- en cultuuraanpak.

De kaderstellende startnotitie opstellen en ter vaststelling voorleggen aan de gemeenteraad als eerste stap in het proces om een breed gedragen aanpak te ontwikkelen voor kunst en cultuur in de gemeente Nunspeet.

Realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren van de benodigde middelen.

We zijn in 2022 gestart met het opstellen en realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren daarvoor de benodigde middelen; daarbij zetten wij in op de duurzame instandhouding van de lokale culturele sector.

Via Nunspeet uit de Kunst sturing geven aan de activiteitenplanning op het gebied van kunst en cultuur.

Meer sturing geven aan de planning van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur via Nunspeet uit de Kunst.

Wat willen wij bereiken?

Openbaar groen en natuur

- Nunspeet is ook in de toekomst een groene gemeente; als basisregel geldt dat openbaar groen behouden blijft.

- We geven in beleid en beheer van de openbare ruimte meer aandacht aan biodiversiteit; we vervullen daarin een faciliterende rol, ook met betrekking tot sponsoring van het realiseren, behouden of onderhouden van groen in de openbare ruimte, zeker in het centrum van Nunspeet.
- Als basisregel geldt dat de gemeente niet meewerkt aan plannen die de natuur toegankelijkheid van de officiële padenstructuur onnodig en zonder onderbouwing beperken en die regel wordt in natuurbeheerplannen / visie uitgewerkt.
- Om de balans tussen natuurbeleving en natuurbescherming te versterken, maken we waar mogelijk gebruik van extern aanbod wat betreft subsidies en advies in relatie tot de ingestelde recreatiezoning.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren bosbeheerplan voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige bosbeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatietraject met stakeholders.

Actualiseren heidebeheervisie voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige heidebeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatie traject met stakeholders.

Herstelprogramma's Provincie Gelderland voor bossen, heide en stuifzanden, vennen en venen en beken.

Nieuwe landgoedvisie Hulshorst en beheerplan.

Opstarten onderhoudsfonds monumentale bomen.

Uitvoering recreatiezoning Veluwe Provincie Gelderland (onderdeel Masterplan Poort van de Veluwe vanuit recreatie & toerisme / bos- en natuurbeheer).

Vaststellen lijst monumentale bomen.

Wat willen wij bereiken?

Sport

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportmogelijkheden dat we in onze gemeente hebben.
  - We blijven investeren in sport en bewegen.
  - We maken en houden sporten (fysiek en financieel) toegankelijk voor alle inwoners (ouderen, jeugd, kinderen), ook de kwetsbaren in de samenleving.
  - We stimuleren de relatie tussen sport en bewegen en het sociaal domein.
  - Via Nunspeet Beweegt stimuleren we inwoners, waaronder statushouders, arbeidsmigranten, maar ook kwetsbare mensen met mentale problematiek, om deel te nemen aan sportactiviteiten.

- Vanuit de actiepunten van de inclusie agenda werken we de komende jaren aan diverse onderdelen met betrekking tot inclusief sporten in de gemeente; we gaan onder andere na of deze periode extra ondersteuning voor G-sport geboden kan worden.
- We zetten in op een sterke verbinding tussen sport en bewegen en het thema Positieve Gezondheid; het reeds vastgestelde beleid continueren we.
- In samenwerking met relevante partijen, organisaties en andere beleidsvelden stellen we een nieuwe nota sport en bewegen op; binnen deze nota wordt ook de link gemaakt naar het beleidsplan sociaal domein.
- Door middel van een kaderstellende startnotitie aan de raad en een participatie traject in diverse wijken en buurten stellen we de nieuwe nota speelruimte beleid op.
- We voeren een locatieonderzoek en participatietraject uit om een nieuwe skate- of pump-trackbaan te realiseren; de initiatiefnemers van de handtekeningenactie worden hierbij betrokken.
- Naar aanleiding van het onderzoek aangepast sporten maken we een voorstel voor een nieuwe manier van samenwerking op de Noord-Veluwe voor aangepast sporten."

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van mogelijkheden van regionale samenwerking aangepast - / inclusief sporten.

De samenwerking aangepast sporten in de regio is gestart in 2023. Er is een regiocoach aangepast sporten aangesteld voor de periode 9 januari 2023 tot 31 december 2025. De regiocoach wordt ingezet en betaald door de 8 gemeenten van de regio Sport Noord-Veluwe.

Opstellen nieuwe Nota Sport en Bewegen, inclusief herijking kadernota sport.

De herijking van nota (kader)nota sport staat gepland voor 2025.

Wat willen wij bereiken?

Veluvine

- Duurzame instandhouding van Veluvine stimuleren door in nauwe afstemming te blijven met Veluvine bij het realiseren door Veluvine van de visie.

- We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

Wat gaan wij doen?

We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

In nauwe afstemming blijven met Veluvine nu Veluvine aan zet is om de door ons opgestelde visie te realiseren.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 7

Wat gaan wij doen?

cofinanciering brede regeling combinatiefuncties

De brede regeling combinatiefuncties (onderdeel van de nieuwe brede regeling spuk) heeft een nieuwe looptijd van 2023-2026. Net als voorheen geldt de 40%(gemeente) cofinancieringsverplichting. Door de herijking van de bedragen vanuit de overheid betekent dit een hoger te leveren cofinanciering vanuit de gemeente

Uitbreiding brede regeling combinatiefuncties, 0,5fte

De brede regeling combinatiefuncties heeft een nieuwe looptijd van 2023-2026. Een verplicht onderdeel is de coördinator sport en preventie, hierdoor wordt er met de uitwerking van het plan van aanpak voor de brede spuk, extra taken en werkzaamheden voor de functionarissen verwacht. Onderdeel van de cofinanciering is tevens de inzet van de combinatiefuncties bij welzijn en cultuur.

Groot onderhoud sporthal Feijtenhof

Diverse noodzakelijke werkzaamheden betreffende groot onderhoud voor Sporthal Feijtenhof. Opgetekend vanuit het MJOP.

Groot onderhoud sporthal Op de Heide

Diverse noodzakelijke werkzaamheden betreffende groot onderhoud voor Sporthal op de Heide. Opgetekend vanuit het MJOP.

Onderhoud buitenruimte sportcomplex De Wiltsangh

Betreft onderhoud buitenruimte sportcomplex De Wiltsangh (groenonderhoud, vegen, afvalbakken, maaien wadigegebieden)

Aanvulling exploitatiebijdrage Sportbedrijf Nunspeet

Namens de gemeente exploiteert Sportbedrijf Nunspeet de binnensportaccommodaties. Voor het exploiteren van deze accommodaties ontvangt het sportbedrijf een jaarlijkse exploitatiebijdrage van €226.000. Deze bijdrage is vanaf 2024 niet meer toereikend na de overgang van Sporthal de Brake naar Sporthal de Wiltsangh. De beheerstaken voor de Wiltsangh vraagt om een grotere exploitatiebijdrage.

Uitbreiding formatie Admin.medew. Soc.Domein Samenleving

Met deze uitbreiding van de formatie willen we twee knelpunten binnen het Sociaal Domein / Samenleving oplossen.

Impuls voor impact Startnotitie Kunst- en Cultuuraanpak 2023-2027

Ter uitvoering van het Raadsakkoord 2022-2026 'Samen meer voor elkaar' heeft de gemeenteraad op

Implementeren uitvoeringsplan Wet Inburgering en monitoren resultaten Wet Inburgering 2022.

We monitoren de uitwerkingen van het Uitvoeringsplan Wet inburgering en sturen bij waar nodig.

Loopt.

Onderhoud skate- of pumptrackbaan Nunspeet Oost

Op 18 mei 2021 zijn er via een bewonersinitiatief er handtekening aangeboden aan wethouder van de Bunte om aandacht te vragen de mogelijke realisatie van een skate- of pumptrackbaan in Nunspeet Oost en dit op te nemen in het speelruimtebeleid.

Vervangen 3x kantonniersvoertuig begraafplaatsen

Vervangen 3 stuks Piaggio (kantonniersvoertuig inclusief opbouw)

Onkruidbeheersing

Door toename van areaal - onderhoudskosten van o.a. groene geluidwallen/schermen is extra budget nodig voor beheer en onderhoud. Hierbij moet gedacht aan inboet, water geven, bemesting, begeleidingsnoei.

Vervanging kantonniersvoertuigen (aanvullend i.v.m. verduurzaam)

Vervanging kantonniersvoertuigen (aanvullend i.v.m. verduurzaam)

Vervanging Skoda Yeti (aanvullend i.v.m. verduurzaming)

Vervanging Skoda Yeti (aanvullend i.v.m. verduurzaming)

Vervanging aanhanger Bos en natuurterreinen

Vervanging aanhanger Bos en natuurterreinen

Openbaar groen areaal uitbreiding (groenonderhoud, maaien, bomen)

Betreft areaal uitbreiding + indexering kosten als loonkosten, brandstofkosten, materiaalkosten, storkosten

Realisatie nieuwe hondenren Elspeet

Realisatie nieuwe hondenren Elspeet

Realisatie nieuwe hondenren Nunspeet Oost

Realisatie nieuwe hondenren Nunspeet Oost

Vervanging houten uitkijktoren speelweide De Stakenberg

Het bureau Westenberg heeft in 2021 inspecties uitgevoerd aan de uitkijktoren. Vanwege de conditie van de zuidelijke paal in combinatie met de algehele conditie van het toegepast Douglas pine is het advies om de vervanging van het object te vervroegen en die uiterlijk in 2024 te laten plaatsvinden. Het trappenhuis en de fundering kunnen worden hergebruikt. Deze zorg is noodzakelijk voor een veilig bezoek aan de uitkijktoren Stakenberg.

Uitbreiding 1 fte adviseur groen

Extra formatie uitbreiding binnendienst openbare ruimte (adviseur groen), bomenbeleid, groenbeleid, landschappelijke beplantingen, begraafplaatsen, speelruimte, P&C cyclus, contractbeheer, inkoop & aanbesteding.

Uitbreiding 3 fte / BBL traject bos en natuur, begraafplaatsen, civiel - groen

Extra formatie uitbreiding buitendienst openbare ruimte (3 jarig BBL traject bos- en natuurbeheer, begraafplaatsen en buitendienst)

Opstellen nieuwe faunabeheerplannen (juridisch advies)

De faunabeheercontracten moeten opnieuw opgesteld worden. Dit willen we graag door een onafhankelijk adviesbureau laten opstellen.

Uitbreiding formatie Toerisme en Recreatie

Binnen het beleidsveld Toerisme en Recreatie is sprake van een omvangrijk takenpakket met lokale en regionale ambities. In de afgelopen periode heeft hierop – in afstemming met de portefeuillehouder - een prioritering plaatsgevonden. De uitkomst van deze prioritering (waarbij rekening is gehouden met bestuurlijke en politieke ambities) is dat taken -met een totale omvang van 18-24u vooralsnog niet wordt uitgevoerd, deze taken hebben betrekking op opstellen van diverse beleidsnotitie (camperbeleid, natuur en onderwijs, MBT netwerk). Gelet op de voortgang is dit een onwenselijke situatie. Daarnaast zien we dat aanverwante projecten, waaronder Vitale Vakantieparken, steeds meer beroep gaan doen op dit beleidsveld. Met deze aanvraag nieuw beleid willen we inspelen op drie ontwikkelingen/situatie.

Vitale vakantieparken (VVP); externe onderzoeken

In het kader van vitale vakantieparken zijn er projecten waar extern onderzoek en rapportage nodig is.

VVP ondersteuning energietransitie

Faciliteren van ondernemers om versneld van het gas af te kunnen, energie combinaties te maken, kennis te delen over subsidies maatregelen nemen op gebied klimaat en energietransitie

VVP; toezicht en handhaving permanente bewoning

Binnen het project Vitale Vakantieparken is de komende jaren extra inzet nodig voor toezicht en handhaving op de parken die zijn aangemerkt als vitaal toeristisch recreatiepark en toekomstbestendig recreatiepark. Onrechtmatige bewoning op deze parken is namelijk ongewenst.

Project Poort van de Veluwe, gemeentedeel

De gemeente Nunspeet heeft een Masterplan Poort van de Veluwe Nunspeet ontwikkeld op grond van een RegioDeal. Voor de uitvoering daarvan heeft de gemeente Nunspeet in juli 2022 een Provinciale subsidie ontvangen. In navolging van dit besluit heeft uw college in september 2022 besloten een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen en, gelet op de onduidelijkheden omtrent de inhoud van de plannen en de (gemeentelijke co)financiering, het Masterplan nader te beoordelen om mogelijkerwijs te komen een herijking van het Masterplan.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 7

Niet sporters (19 jaar en ouder)

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving: Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doen.

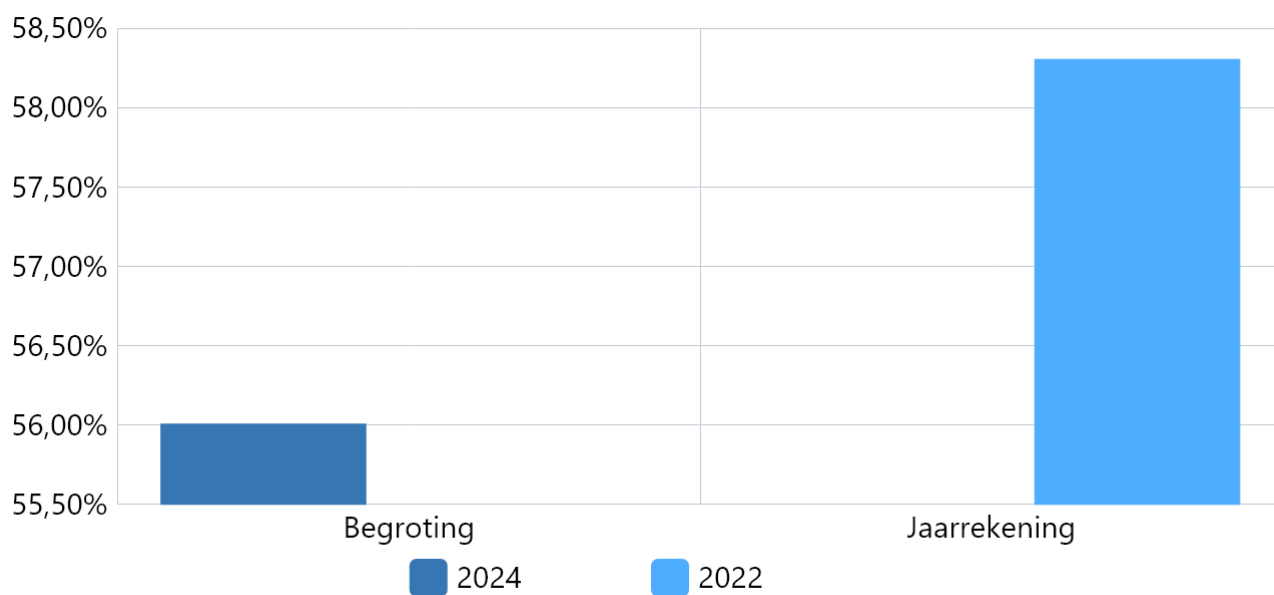
Deze indicator is in 2023 toegevoegd en wordt vanaf begrotingsjaar 2024 opgenomen. Laatste onderzoek was in 2020.

Bron:

Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM: Elke vier jaar organiseren de GGD'en in samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Deze bestaat uit een landelijke basisvragenlijst. Iedere GGD kan deze basisvragenlijst aanvullen met extra vragen.

Peildatum; gegevens over de afgelopen 4 jaar

Actualiteit: Cijfers komen anderhalf jaar na dato beschikbaar

Bron: CBS, RIVM

Periode	Begroting	Jaarrekening
2024	56,00 %	-
2022	-	58,30 %

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	6.813	6.800	6.768	6.730
Baten	-957	-957	-957	-957
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	5.856	5.844	5.812	5.773
Gerealiseerd resultaat	5.856	5.844	5.812	5.773

Programma 8. Economische zaken

Inleiding

“Wij streven naar een profiel van kwaliteit voor recreatie en toerisme in onze mooie gemeente. Daarbij bewaken we de balans tussen toeristische druk en draagkracht, een duurzame en verantwoorde groei. We gaan aan de slag met een lokale visie op het gebied van economie. Met onder meer aandacht voor brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking. Daarnaast bouwen we voort op de koers voor recreatie en toerisme: ‘4 seizoenen uit de kunst’.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomstvisie Nunspeet 2030
- Provinciale omgevingsvisie
- Nota bestemmingen en beheer van de bossen
- Beheerevaluatie en visie heideterreinen gemeente Nunspeet
- Omgevingsvisie gemeente Nunspeet
- Samenwerking Veluwe op 1
- Regionaal bestuursakkoord Vitale Vakantieparken en lokaal stappenplan
- Koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst'

Wat willen wij bereiken?

Agrarische sector

- Een toekomstbestendige agrarische sector met ruimte voor duurzame landbouw.
  - We blijven agrariërs de ruimte geven om te komen met initiatieven tot functieverbreiding of -verandering, die passen bij de oorspronkelijke hoofdfunctie en niet ten koste gaan van de landschappelijke kwaliteit.
  - Waar mogelijk gaan we in die herontwikkeling in dialoog met de agrariërs kansen verkennen van toekomstbestendige duurzame landbouw.

Wat willen wij bereiken?

Ondernemers

- Ruimte voor ondernemers om te ondernemen.
- Goede en constructieve contacten met onze ondernemers.
- Een bijdrage leveren aan een vitale arbeidsmarkt
  - We investeren in een professionele ondernemersdienstverlening. We onderhouden proactief en uitnodigend contacten met onze ondernemers, zowel bestuurlijk als via de bedrijfscontactfunctionaris en de accountmanager werkgeversdienstverlening.
  - We zorgen dat ondernemers die bezig zijn met nieuwe ontwikkelingen laagdrempelig en toegankelijk via één ingang alle zaken kunnen doen met de gemeente.
  - We bieden maatwerk door experts voor schuldhulpverlening bij bedrijfsbeëindiging of doorstart.
  - We werken samen met onze partners in de Regio Zwolle om een werkende en toekomstbestendige arbeidsmarkt te realiseren.

- We willen toe naar een beleid waarin de nadruk ligt op lokaal en duurzaam aanbesteden en inkopen.
- In ons inkoopbeleid stimuleren we ook sociaal ondernemerschap.
- Bij aanbestedingstrajecten willen we dat lokale ondernemers zoveel mogelijk mee kunnen doen; onnodige drempels – ook bij regionale aanbestedingen – halen we indien mogelijk aan de voorkant weg.
- We steunen het opzetten van een ondernemersfonds.
- We ondersteunen de Inclusief Groep en onderzoeken samen met de aandeelhoudende gemeenten de toekomstige rol als sociaal ontwikkelbedrijf.

Wat gaan wij doen?

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Deelname aan de programma's HCA, Crisis- en herstelaanpak en Werkbedrijf Regio Zwolle.

De gemeente Nunspeet zal in 2024 deelname aan de verschillende programma's rondom HCA, Crisis- en herstelaanpak en Werkbedrijf Regio Zwolle.

Herijken inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De herijking van het inkoopbeleid wordt ter peiling aangeboden aan de commissie Maatschappij en Middelen.

Uitbreiden capaciteit van de bedrijfscontactfunctionaris.

Per 1 januari 2023 is de capaciteit voor bedrijfscontactfunctionaris/accountmanager bedrijven uitgebreid.

Vaststellen visie op het gebied van de lokale economie (met onder meer aandacht aan de aspecten brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking).

Vaststellen visie op het gebied van de lokale economie (met onder meer aandacht aan de aspecten brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking).

Wat willen wij bereiken?

Recreatie en toerisme

- "Nunspeet vier seizoenen uit de kunst" (koersnotitie vastgesteld in 2020)
- Balans tussen toeristische druk en draagkracht; een duurzame en verantwoorde ontwikkeling
- Spreiding en begeleiding van bezoekers.
  - We geven uitvoering aan de koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst' met de daarin genoemde opgaven:
    1. Toegangspoort Noord Veluwe
      - De reeds in gang gezette ontwikkelingen rond "Poort van de Veluwe (Regiodeal) ontvangstlocatie Transferium" geven we concreet gestalte.
      - Inzet op toekomstige ontwikkelingen rondom de Regiodeal.
    2. Unieke robuuste Natuurbeleving
      - Ontwikkeling en aansluiting Veluws wandelroutenetwerk.

- We blijven ons inzetten voor goed ontsloten en onderhouden wandel- en fietsroutes en rutterroutes, de toegankelijkheid van de bossen en de paarse heide.
  - We streven naar realisering van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeet met ruimte voor uitbreiding.
  - 3. Water als unieke kans
    - Gezamenlijk plan met alle stakeholders voor Nunspeet aan Zee (ambitieniveau bepalen, overeenstemming Leisurelands, betrekken stakeholders etc.).
    - Inzetten op veilige fiets en wandel verbinding tussen centrum en randmeerkust.
  - 4. Diversiteit in verblijf
    - Uitvoeringsstrategie Vitale Vakantieparken vaststellen.
  - 5. Breed kunstzinnig palet
    - Sterke verbinding houden met de kunst- en culturele sector vanwege het DNA en de uitstraling van Nunspeet.
    - Onderzoek naar herkenbaarheid vanaf de A28 door middel van kunstzinnige uiting.
  - 6. Samen (als dorpen) sterker
    - We hechten belang aan de samenwerking op de Veluwe (Veluwe op 1) en sluiten aan bij projecten die hieruit voort komen.
  - 7. Vier seizoenen een unieke beleving aanbieden
    - De promotie c.q. de branding van onze gemeente en activiteiten die daarmee samenhangen van onder meer culturele instellingen, bedrijven, winkels en horeca, blijven we gebundeld en actief vorm geven onder de paraplu van Nunspeet uit de Kunst.
  - 8. Gezellig en Gastvrij
- We blijven investeren in een aantrekkelijk en toegankelijk centrum van Nunspeet, mede in het belang van onze lokale ondernemers.
  - Onderzoek naar toegankelijkheid van recreatie en toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten"

Wat gaan wij doen?

Masterplan ontwikkelen en uitvoering geven aan “Nunspeet aan Zee”.

Leisure Lands is de gelegenheid geboden om, binnen bepaalde kaders, te komen met een planontwikkeling met betrekking tot Nunspeet aan Zee. We zijn in afwachting van hun planvorming. In 2024 verwachten we op basis van verkregen planvorming van Leisure Lands hier meer vorm en inhoud aan te kunnen geven.

Onderzoek doen naar betere ontsluiting centrum en randmeerkust.

Onderzoek naar herkenningspunt langs de A28.

Onderzoek naar toegankelijkheid van Recreatie en Toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten.

Opstellen onderbouwing van de realisatie van een centraal en permanent evenemententerrein.

Er is opdracht gegeven om in eerste instantie te komen tot een onderzoek en onderbouwing voor de nut en noodzaak van een activiteitenterrein. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en de bestuurlijke besluitvorming wordt de haalbaarheidsstudie vervolgd met een ruimtelijke onderbouwing van een activiteitenterrein.

Realiseren van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeek.

Uitvoering geven aan “Poort van de Veluwe” (Regiodeal).

Voor het project is in juli 2023 een voorbereidingskrediet vrijgegeven. Daarmee start de voorbereiding van het ontwerp en de benodigde onderzoeken. In de loop van 2024 zal de uitvoering plaatsvinden. De oplevering van het werk vindt in oktober 2025 plaats.

Uitvoering geven aan lokale ontwikkeling Veluws wandelroutenetwerk.

Uitvoering lokaal programma Vitale Vakantieparken.

opzet plan van aanpak van projecten waarvan de prioritering in de Stuurgroep VVP zijn goedgekeurd

Wat willen wij bereiken?

Werklocaties

- We zetten in op het behoud van kwalitatief voldoende bedrijventerreinen en werklocaties voor met name met lokale bedrijven met lokale werkgelegenheid.

- We geven meer ruimte aan kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst in de zones die daarvoor in het verleden (2017) zijn aangewezen.

Wat gaan wij doen?

Evaluatie en nieuw RPW Noord Veluwe.

De gemeenten op de Noord-Veluwe zijn bezig om met de provincie Gelderland een nieuw RPW op te stellen. Naar verwachting is dit in 2024 klaar.

Onderzoek uitvoeren naar nieuwe werklocaties als vervolg op het bedrijventerrein De Kolk. Kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst en WVG op locatie Feithenhof hierin meenemen.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden ingesteld.

Onderzoeken wenselijkheid / mogelijkheid van uitbreiding van bestaande bedrijven of nieuwe bedrijvigheid.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden uitgevoerd.

Realiseren bedrijventerrein Elspeek.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 8

Wat gaan wij doen?

Economische agenda 2024-2027

In het collegeprogramma en raadsakkoord is opgenomen dat er een visie komt op het gebied van de lokale economie. In het 3e kwartaal 2023 zal een startnotitie worden opgesteld, in 2024 zal de visie/economische agenda ter vaststelling worden aangeboden.

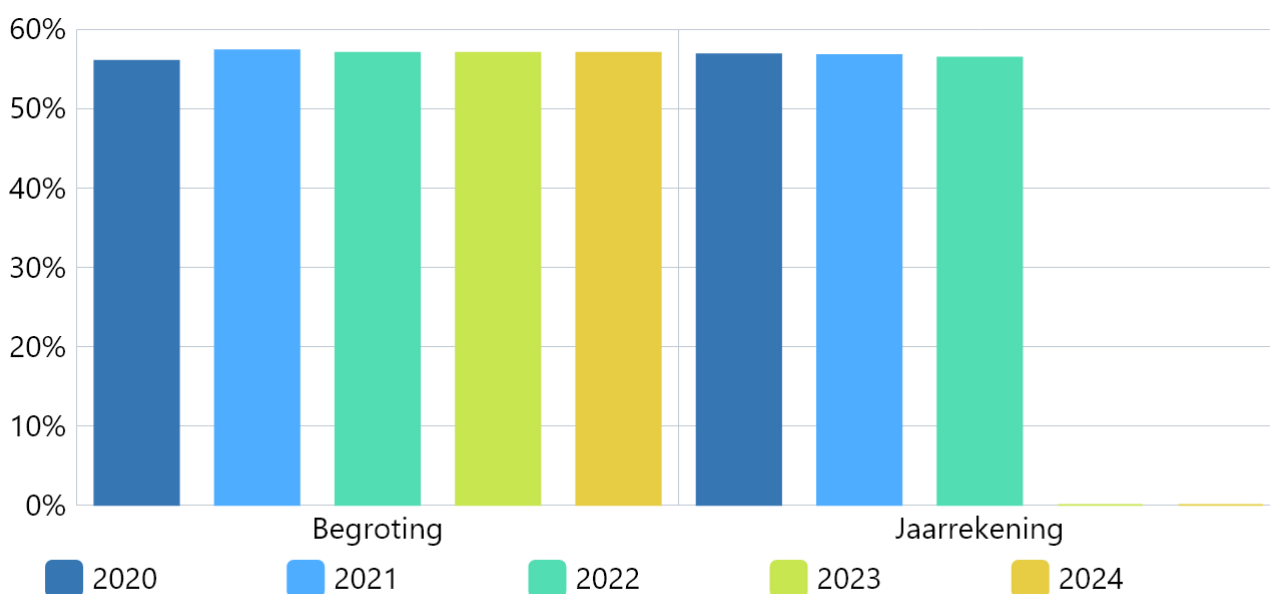
Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 8

Functiemenging.

Omschrijving (toelichting)

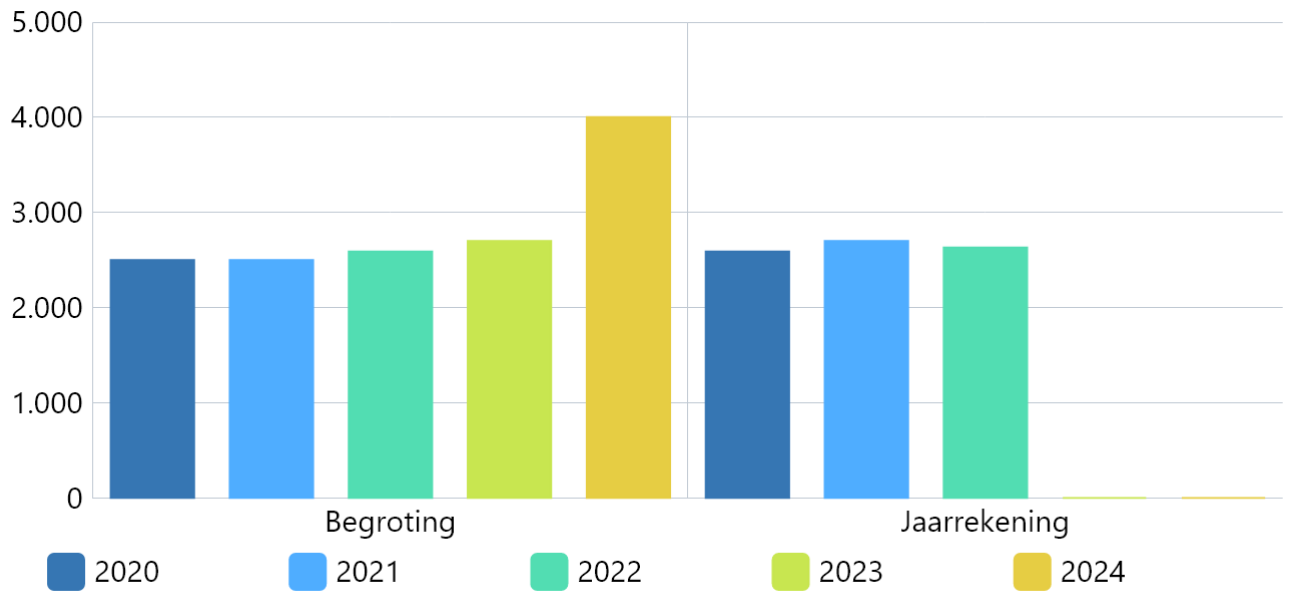
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: GDINDEX.NL

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	56 %	57 %
2021	57 %	57 %
2022	57 %	56 %
2023	57 %	0 %
2024	57 %	0 %

Vestigingen van bedrijven.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	2.500	2.590
2021	2.500	2.700
2022	2.590	2.630
2023	2.700	0
2024	4.001	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	937	937	934	934
Baten	-2.184	-2.184	-2.184	-2.184
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.247	-1.247	-1.250	-1.250
Gerealiseerd resultaat	-1.247	-1.247	-1.250	-1.250

Programma 9. Bestuur en ondersteuning

Inleiding

“We willen ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente blijven die dicht bij de inwoners in de samenleving staat. Daarvoor zullen we moeten samenwerken met andere gemeenten in de regio. Uitgangspunt is dat we niet alleen samenwerken uit eigen belang, maar ook van waarde en nut willen zijn voor andere gemeenten in de regio. Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven blijft het uitgangspunt van ons beleid.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomst Visie Nunspeet 2030
- Collegeprogramma 2022-2026
- Beleidsagenda gemeenteraad
- Communicatienota
- Informatiebeleidsplan 2023-2026
- Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2021-2024
- Kwaliteitsjaarplan
- Treasurystatuut
- Financiële verordening 2023

Wat willen wij bereiken?

Bestuursstijl en vernieuwing

- Een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving.
- Versterking van de lokale democratie.
  - We blijven werken aan een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving en staan open voor vernieuwing.
  - We gaan het vastgestelde beleid op het gebied van inwonersparticipatie daadwerkelijk uitvoeren onder meer door stakeholdersanalyses uit te voeren, vanuit de basishouding dat Nunspeet de inwoners, waaronder de jongeren, serieus neemt.
  - Er wordt een raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening ingesteld die met ondersteuning van de griffie gaat onderzoeken op welke wijze we de lokale democratie richting de toekomst kunnen versterken.

Wat gaan wij doen?

Instellen raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening.

De raads werkgroep is opgericht. Dienstverlening maakt geen deel meer uit van deze werkgroep

Wat willen wij bereiken?

Communicatie

- Onze diverse doelgroepen zijn goed geïnformeerd, de bestuurscultuur is open en transparant.

- We staan in verbinding met de Nunspeetse samenleving. We weten wat er leeft en speelt, en gebruiken dat bij onze actieve, tijdige, begrijpelijke en eerlijke communicatie met de diverse doelgroepen via diverse mediakanalen.

Wat gaan wij doen?

Het gemeentelijk communicatiebeleid waar nodig actualiseren en extra aandacht schenken aan 'raadscommunicatie'.

Een plan opstellen voor – waar nodig – verbreding en vernieuwing van de communicatie van de gemeente, met daarin aandacht voor de communicatie van de gemeenteraad.

Wat willen wij bereiken?

Dienstverlening

- We zijn een gemeente die dicht bij de inwoners in de samenleving staat.

- De in te stellen raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening gaat vanuit haar volksvertegenwoordigende rol een bijdrage leveren aan de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening, met name door signalen vanuit de samenleving onder de aandacht te brengen en het college gevraagd en ongevraagd van advies te dienen.
- Uit oogpunt van goed werkgeverschap besteden we blijvend aandacht aan het aspect werkdruk in de gemeentelijke organisatie en nemen we waar nodig passende maatregelen.

Wat gaan wij doen?

Herijken en evalueren van onze dienstverleningsvisie.

Met verschillende stakeholder de visie op dienstverlening herijken en vaststellen.

Herijken KPI's voor servivelevels (iom raads werkgroep, directie en MO) zoals benoemd in 6.4.

Passende KPI's die kortcyclisch gemeten kunnen worden en een goed beeld geven van de kwaliteit van dienstverlening.

Klantfeedback verzamelen balie burgerzaken + opstarten verbetercyclus.

Deze klantfeedback verzamelen om te zien wat mensen erg prettig vinden in onze dienstverlening en dit verder uitbreiden.

Metten en extern terugkoppelen behaalde servicelevels.

Opstellen plan van aanpak optimaliseren telefonische bereikbaarheid.

Dit is zowel de telefonische bereikbaarheid van het algemene nummer als van de backoffice.

Realiseren participatieplatform voor onderzoeken onder inwoners (b.v. inwonerspanel) + uitvoeren onderzoek naar openingstijden balie burgerzaken.

Op dit platform ook inwoners laten participeren op vragen rondom dienstverlening, hierin starten met burgerzaken en KCC.

Wat willen wij bereiken?

Financiën

- Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven.

- Vanwege de vele onzekerheden blijven we uitgaan van een voorzichtig begrotingsbeleid.
- We hanteren als uitgangspunt dat we de onroerendezaakbelastingen (ozb) met de inflatiecorrectie en trendmatig verhogen waarbij we de eventuele meeropbrengsten ten opzichte van de begroting jaarlijks reserveren, zodat die middelen ten goede komen aan specifiek te benoemen projecten.
- Intensivering van beleid doen we door zoveel mogelijk te herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes.
- Als we autonoom aanmerkelijk minder inkomsten of veel hogere kosten krijgen, bezien we primair of we uitgaven door scherpere keuzes in balans kunnen brengen met de inkomsten.
- Wanneer de genoemde instrumenten niet werken en het onwenselijk is als bijvoorbeeld de dienstverlening aan de inwoners beneden een bepaald minimumniveau zou zakken of dat voorgenomen projecten in de knel komen, kan een verhoging van de ozb in beeld komen.
- Voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en rechten en leges hanteren we het uitgangspunt van kostendeckendheid.
- We blijven kritisch op de doelmatigheid, zodat de tarieven niet hoger zijn dan nodig is.
- We monitoren goed of het beleid effectief is, of de uitvoering doelmatig is en of de efficiency op een goed peil is.
- We zijn open en transparant over onze financiën, ook in begrijpelijke taal naar onze inwoners.
- We gaan verder werken aan de reeds verbeterde informatieve waarde van de (digitale) rapportages.
- Speciale aandacht blijft er voor indicatoren met ondersteuning van de Commissie Planning & Control. "

Wat gaan wij doen?

Bij opstellen vakinhoudelijk beleidsnota's (waar nodig in samenspraak met commissie P&C) indicatoren opnemen.

Voordat een vakinhoudelijke beleidsnota wordt vastgesteld.

Intensivering van (nieuw) beleid door herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes en als dienstverlening beneden een bepaald minimumniveau door verhoging van OZB.

Inzichtelijk brengen van de kostdekkendheid van de heffingen, rechten en leges.

3e kwartaal 2022, via externe ondersteuning, eerste aanzet op basis van jaarrekening 2021.

Inzichtelijk brengen van de kostdekkendheid van de heffingen, rechten en leges.

Vanaf 4e kwartaal 2022, verdere uitwerking op basis van begroting 2023.

Inzichtelijk brengen van de kostdekkendheid van de heffingen, rechten en leges.

Vanaf begroting 2024 vast onderdeel van P&C-proces.

Onroerendezaakbelastingen (OZB) met inflatiecorrectie en trendmatig verhogen.

Periodiek huidige indicatoren beoordelen met ondersteuning van de commissie P&C.

In afstemming van griffie/commissie P&C periodiek agenderen.

Wat willen wij bereiken?

Informatiebeleid

- Toekomstbestendige en betrouwbare informatievoorziening die aansluit op wettelijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en op de (informatie)behoefte van inwoners en van de gemeentelijke organisatie.

- De informatie en dienstverlening van de gemeente voldoet minimaal aan de wettelijke eisen voor digitale toegankelijkheid.
- We benutten data om ons beleid en investeringskeuzes te onderbouwen en nieuwe oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te ontwikkelen.
- We optimaliseren de regievoering (Governance) en prioritering van ICT-projecten om de continuïteit, kwaliteit en kosten van de informatievoorziening te borgen.
- We verbeteren onze opslag en ontsluiting van gegevens om te voldoen aan de Wet open overheid (Woo) en de archiefwet.
- We investeren in juiste capaciteit en competenties van ICT-personeel en organisatiebreed bewustzijn van digitale vaardigheid, privacy en informatieveiligheid.
- We onderzoeken de kansen en mogelijkheden voor regionale samenwerking in H2ONE-verband op het gebied van informatisering en automatisering."

Wat gaan wij doen?

Opstellen uitvoeringsprogramma informatiebeleidsplan voor de periode 2022-2026.

Op de moment wordt het informatiebeleidsplan proces doorlopen voor de gemeente Nunspeet en na de zomer zal deze vastgesteld worden inclusief een afwegingskader waarmee goed de prioriteiten afgewogen kunnen worden voor de komende jaren.

Uitvoeren onderzoek naar I&A samenwerking in H2ONE-verband.

Het Onderzoek in H2ONE-verband loopt op dit moment en zal in 2023 - naar verwachting - afgerond worden. Voornamelijk de aanpak van het proces en de communicatie daarover verloopt soms stroef waardoor het lastig inschatten is wat de uitkomst eind dit jaar zal gaan worden.

Wat willen wij bereiken?

Projecten

- Afronding en kostenbeheersing van de opgestarte projecten: Sportpark de Wiltsang, Onderwijshuisvesting, Stationsomgeving en Duurzaamheid

- We berekenen de begrotingen van de projecten periodiek door om de gemeenteraad minimaal 1 x per jaar voorafgaande aan de opstelling van de Perspectievennota inzicht te geven in de veranderende omstandigheden.
- Via de reguliere P&C-cyclus leggen we periodiek verantwoording af over de voortgang en de kostenontwikkeling van de projecten.
- Zo nodig maken we op grond van de beschikbare financiële middelen integraal keuzes over gefaseerde uitvoering van de projecten."

Wat gaan wij doen?

Periodieke doorrekening projectbegrotingen.

Nunspeet heeft meerdere grote projecten onderhanden. Hierbij kan gedacht worden aan de herinrichting van het Stationsgebied, de onderwijshuisvesting en lopende grondexploitaties. Om zicht te houden op de stand van zaken qua voortgang, financiën en risico's vindt periodiek een doorrekening van de diverse projecten plaats. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de gedane investeringen maar ook naar een goede inschatting van de toekomstige investeringen ten opzichte van het beschikbare krediet.

Wat willen wij bereiken?

Samenwerking

- De gemeente Nunspeet blijft ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente.
- Een goede samenwerking met andere gemeenten in de regio, niet alleen uit eigen belang, maar ook om van waarde en nut te kunnen zijn voor andere gemeenten in de regio.
  - Binnen de Kop van de Veluwe gaan we met een open houding het gesprek aan om tot overeenstemming over de status van de samenwerking in de Kop van de Veluwe en de relatie tot de Regio Zwolle te komen.
  - We houden oog voor de profilering en positionering van onze gemeente als samenwerkingspartner voor de zuidelijke buurgemeenten.

Wat gaan wij doen?

Bepalen positie van de gemeente Nunspeet in de regio en herijken van onze samenwerkingsstrategie.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2024-2027 Programma 9

Wat gaan wij doen?

Digitalisering burgerzaken

Alle aanvragen voor burgerzaken worden via iBurgerzaken verwerkt. Gedurende het jaar worden hier nieuwe modules en/of verbeteringen aan toegevoegd om daarmee de dienstverlening verder te digitaliseren. Klanten kunnen hierbij met een DigiD hun aanvraag doen.

voorzet beglazing Harderwijkerweg 370

Plaatsen voorzet beglazing i.v.m. klachten tocht en warmteverlies woning

Vervangen kozijnen/glas Kolmansweg 22

Enkele kozijnen zijn verrot en moeten vervangen worden incl. HR++ glas

Leegstandbeheer gebouwen

Kosten t.b.v. beheer leegstaande gebouwen (Sportcomplex De Brake, Piersonstraat e.a.)

Subsidievolgsysteem

De huidige subsidie-informatie via VIND Subsidies (, voorheen Hezelburcht) kent vanaf 1-1-2023 een andere kostenstructuur waarbij niet meer per gebruiker, maar naar aantal inwoners wordt gerekend. Voor Nunspeet betekent dit een verhoging van de jaarlijkse kosten. Daarnaast kan de module afgenomen worden om subsidie-aanvragen te volgen en de afwikkeling beter te monitoren voor de sisa-verantwoording.

Aanbesteding Nedbrowser en Nedglobe

De huidige applicatie is end-of-life en wordt niet langer ondersteund. Een update kost 25.000. Onderzoek via de inkoopadviseur loopt nog, maar waarschijnlijk kunnen we niet nogmaals voor een update gaan en zal het product opnieuw (Europees) aanbesteedt moeten worden.

(digitaal) Beveiligingsbudget

Je ziet bij veel gemeenten steeds meer dat ze gaan werken met een beveiligingsbudget om snel te kunnen schakelen indien je bijvoorbeeld wordt aangevallen (dus om dit met externe hulp te onderzoeken) en te beschermen (direct verbeteringen doorvoeren).

Uitbreiding projectmatig werken teams

De vraag naar het gebruik van Microsoft 365 applicaties is de afgelopen periode binnen de gemeente Nunspeet toegenomen. Momenteel wordt alleen Teams gebruikt voor videobellen, maar Microsoft biedt nog een scala aan andere mogelijkheden. Deze applicaties kunnen via de cloud aangeboden worden, waardoor medewerkers tijd- en plaats onafhankelijk kunnen werken en zo effectief mogelijk het werk kunnen doen

Uitbreiding licenties en opslag data MS teams/ MS office365

Structureel betekent dit organisatiebreed de licenties voor M365 & opslag (data) op die accounts voor je documenten.

Uitbreiding formatie applicatiebeheerder MS Office365

Formatief betekent deze aanpak ook iets en vraagt het 1 extra fte bij Automatisering voor het applicatiebeheer van MS Teams en Office365

Digitale dienstverlening organisatiebreed

In het kader van verbeteren van de (digitale) dienstverlening zijn er een aantal initiatieven, waardoor de structurele lasten van het softwarebudget van Team Informatie hoger worden. Voor 2024 betreft dit o.a. JCC naar de cloud, Participatieplatform: Het platform biedt tools om de verschillende participatie trajecten die plaatsvinden binnen de gemeente Nunspeet te ondersteunen, Feedbacksysteem Klant in Focus (KIF), Tim Webapp: De buitendienst wil gebruik maken van o.a. mobiele app.

Digitale dienstverlening organisatiebreed, wpg audit + iBurgerzaken

WPG audit: in 2022 is hier nieuw beleid voor WPG audit aangevraagd structureel. De kosten vallen iets hoger uit. iBurgerzaken modules om de dienstverlening te verbeteren en/of de veiligheid rondom de verbinding tussen ons en iBurgerzaken te versterken. Deze modules zijn: Digitale dienstverlening in het Engels, Samen Veilig Programma, OpenBurgerzaken.

Uitwijkmogelijkheid digitaal werken

In het kader van meerdere beveiligingsincidenten van de afgelopen jaren zijn we druk bezig om ons beveiligingsbeleid uit te daten, de maatregelen te verscherpen (MFA, Monitoring en Response), de processen beter te beschrijven, maar ook door aan de slag te gaan met het continuïteitsplan en de daarbijbehorende uitwijk. Elk team maakt zijn eigen continuïteitsplan voor de bedrijfskritische processen (nav het hoofdplan wat nu geactualiseerd is). Op basis van deze plannen maakt cluster Automatisering het uitwijkplan (waar gaan we naar toe uitwijken als door een incident het gemeentehuis niet toegankelijk is of de systemen niet bereikbaar zijn).

Vervangen productieservers

In 2022 & 2023 zijn de eerste servers en switches vervangen (test), dit jaar zijn de productieservers aan de beurt. Servers zorgen ervoor dat de applicaties (systemen en software) optimaal uitgevoerd kunnen worden en dat iedereen zijn werk op een effectieve en veilige manier kan blijven doen.

Noodaggregaat UPS

UPS vangt 'stroomonderbrekingen' op. Als het stroom uit valt, ga je over op je noodaggregaat. Er zit helaas tijd tussen de uitval en inwerkingtreding van je noodaggregaat. Daarvoor is je UPS. Deze moet vervangen worden, maar ook door een zwaardere machine ivm groei van de organisatie.

Licenties uitbreidingen

De organisatie is gegroeid en blijft groeiende. Dit betekent voor team Informatie op diverse vlakken structurele uitbreiding van de licenties. Op onderdelen is dit in 2023 ook gebeurd, maar we zijn wederom sterk gegroeid.

Uitbreidingen mobiele telefoons en laptops

De organisatie is gegroeid en blijft groeiende. Dit betekent voor team Informatie op diverse vlakken structurele uitbreiding van de licenties. Op onderdelen is dit in 2023 ook gebeurd, maar we zijn wederom sterk gegroeid.

Monitoring en Response

Het doel van de aanbesteding Monitoring & Response is gemeenten te ondersteunen in het voorkomen van inbreuken, schade en overlast als gevolg van ongewenste activiteiten in de ICT-infrastructuur waarvan gebruik wordt gemaakt

Privileged accountmanagement

In zijn algemeenheid past Nunspeet 2FA toe. De huidige oplossing is niet werkbaar voor de accounts met hoge rechten. Gelet op de grote risico's met deze accounts is hier een deugdelijke oplossing noodzakelijk

Verbouwing serverruimte

Door de groei van de organisatie wordt de serverruimte steeds meer uitgebreid met kabels (die onder de vloer lopen) om alles met elkaar te verbinden. De vloer moet volgend jaar minimaal 15cm opgehoogd worden (en verplaatsing van alle kasten in de serverruimte) om ruimte te maken voor de kabels. Nu begint de vloer te drukken op de kabels, waardoor de kans ontstaat dat kabels in de knel komen (en daardoor het netwerk kan uitvallen).

Veilig Mailen

De organisatie maakt veelvuldig gebruik van de e-mail om informatie te delen. Voor het delen van persoonsgegevens is dit alleen toegestaan als hier afdoende beveiligingsmaatregelen voor worden getroffen. De huidige oplossing van Filecap wordt slecht gebruikt en kent de nodige beperkingen. Ander oplossingen kosten substantieel meer geld en zullen onderzocht moeten worden.

Wachtwoordkluis

Het aantal wachtwoorden dat medewerkers moeten onthouden om hun werk te kunnen doen neemt hand over hand toe. Hierdoor wordt het hergebruik van wachtwoorden en het gebruik van simpele (niet sterke) wachtwoorden in de hand gewerkt. In de begroting is budget opgenomen voor de aanschaf van een wachtwoordkluis. Bij de marktverkenning is gebleken dat deze middelen niet toereikend zijn voor het aantal accounts dat gefaciliteerd moet worden.

Verhoging bijdrage streekarchivaat Noordwest Veluwe

Om de wettelijk en maatschappelijke taken te kunnen uitvoeren en de taakstelling te kunnen halen is het functiehuis van het streekarchivariaat uitgebreid. Hierbij is uitgegaan van de minimaal benodigde formatie. Dit betekent dat de bijdragen voor de deelnemende gemeenten zullen stijgen. Deze stijging is op dit moment niet opgenomen in de gemeentelijke begroting.

Vervanging systeem helpdesk

Volgend jaar moet het systeem van de helpdesk vervangen worden. Kosten worden ingeschat op 30.000 structureel uit een eerste marktverkenning.

Vervanging taxatiepakket

Het huidige taxatiepakket staat op de rol om opnieuw aanbesteed te worden. Vanuit de kosten van het huidige pakket is een eerste inschatting gemaakt voor de vervanging en implementatie.

Gem.huis; vervangen regelapparatuur luchtbehandeling

Vervangen regelapparatuur v.d. luchtbehandeling + laagspanningsmaterialen in de regelkasten

Gem.huis; vervangen glas (kunstwerk) raadzaal

Vervangen/herplaatsen glas (kunstwerk) in raadszaal voor geïsoleerd glas + nieuw kozijn i.h.k.v. verduurzaming

Gem.huis; vervangen 3 dakventilatoren

Vervangen van 3 stuks dak ventilatoren (1998), deze zijn aan het einde van hun technisch levensduur

Parkeerkelder; aanleggen 4 electr.laadpunten

Het aanleggen van een basis laadstation met 4 elektrische oplaadpunten in de parkeerkelder

Gem.huis; vervangen diverse brandmelders

Vervangen diverse melders van de Brandmeldinstallatie

Gem.huis; uitbreiding middelen en uren schoonmaak

Om het gemeentehuis schoon, netjes en toekomstgericht te houden is er uitbreiding nodig van uren en middelen. Op dit moment wordt het gemeentehuis schoongemaakt door schoonmaakbedrijf CSU. Binnenkort komt er een nieuwe aanbesteding van de schoonmaak. Belangrijk is dat de medewerkers van het schoonmaakbedrijf 8 uur erbij krijgen om de werkzaamheden beter te kunnen uitvoeren.

Motion

Voor de personeelsadministratie wordt gebruik gemaakt van het programma Motion. De leverancier is Centric. Het programma ontwikkelt zich steeds. Om aan de behoeften van de medewerkers en management te kunnen maken we gebruik van de nieuw ontwikkelmogelijkheden.

gem.huis; 2 belcellen

In het gemeentehuis wordt gewerkt in kantoortuinen. In de praktijk ervaart men in het algemeen dat er veel ruis is op de werkvloer. Als er meerdere medewerkers tegelijk aan het bellen zijn geeft dit vaak geluidsoverlast.

Daarnaast heb je ook telefoongesprekken die gevoelig liggen. Denk aan P&O, sociaal domein en sociale recherche. Een oplossing hiervoor zou zijn om op een aantal plaatsen in het gebouw belcellen te plaatsen zodat je geconcentreerd kunt bellen, vrijuit kan spreken en zodoende andere medewerkers hiermee niet belast.

Rechtmatigheidsverantwoording software

Vanaf 1-1-2023 moet er een rechtmatigheidsverantwoording worden afgelegd door het College. Om dit in goede banen te leiden is er software (Key2control) nodig. Deze software wordt gebruikt om over de rechtmatigheid te kunnen rapporteren.

Huisstijl gem. Nunspeet

De huisstijl van de gemeente Nunspeet bestaat momenteel uit niet veel meer dan een logo dat wordt gebruikt sinds 1997. Toen bestond een huisstijl uit niet meer dan wat offline middelen zoals briefpapier, envelop en een basiswebsite met wat algemene informatie (vnl. zenden). Inmiddels is het aantal communicatiemiddelen enorm toegenomen, zowel offline als online. Een huisstijlhandboek is er niet, er is geen vastgesteld lettertype en er is dus ook geen lijn in de verdere uitstraling waardoor uiteenlopende brieven, formulieren en uitnodigingen gebruikt worden. Elk communicatiemiddel (plannen, notities, presentaties, posters, etc.) moet qua opmaak opnieuw worden bedacht. Externe partijen krijgen enkel een logo toegestuurd als zij een document in stijl van de gemeente willen vormgeven. De online uitingen baseren we op een kleur uit het logo, maar er zit geen gedachte achter. We digitaliseren in hoog tempo, maar onze uitstraling blijft hierop achter. Er is geen structuur, geen uniformiteit, het werkt niet efficiënt (zowel qua tijd als kosten) en past niet bij de professionele en ambitieuze organisatie die de gemeente Nunspeet wil zijn. De visuele identiteit ontbreekt

Regionale samenwerking Regio Zwolle

In het samenwerkingsverband Regio Zwolle gaat de komende jaren meer tijd (en dus ook geld) zitten omdat met name de Ruimtelijke tafel wordt benut om grote ruimtelijke opgaven gezamenlijk met de buurgemeenten op te pakken. De samenwerking is gestart als lichte netwerksamenwerking, en inmiddels uitgegroeid tot een vaster verband. Dit vraagt meer van de ondersteuning (governance). Ook hierin zal de komende jaren meer geïnvesteerd moeten worden. Naast loonkosten zijn ook overige organisatiekosten te verwachten. Met name op Public Affairs wordt de komende jaren meer ingezet dan in de afgelopen jaren het geval was. In de afgelopen jaren zijn loonkosten niet geïndexeerd. Hierdoor is een gat in de begroting ontstaan, dit moet worden ingelopen.

Regionale samenwerking Kop vd Veluwe

In het samenwerkingsverband Kop van de Veluwe gaat de komende jaren meer tijd (en dus ook geld) zitten omdat met name de Ruimtelijke tafel wordt benut om grote ruimtelijke opgaven gezamenlijk met de buurgemeenten op te pakken. De samenwerking is gestart als lichte netwerksamenwerking, en inmiddels uitgegroeid tot een vaster verband. Dit vraagt meer van de ondersteuning (governance). Hierin zal de komende jaren meer geïnvesteerd moeten worden. De personele inzet is deels op te lossen met interne medewerkers en zal deels met externe inhuur moeten gebeuren. Naast loonkosten zijn ook overige organisatiekosten te verwachten. Met name op Public Affairs wordt de komende jaren meer ingezet dan in de afgelopen jaren het geval was.

Aanschaf Schilderijen

In het gemeentehuis zijn nog veel muren waar geen schilderijen of prints hangen. De wens vanuit de organisatie is om de muren iets meer aan te kleden met schilderijen of prints zodat het minder klinisch oogt. In een mooie, nette en aangeklede ruimte is de ervaring dat het prettiger werken is. Geadviseerd wordt om een aantal witte muren op te leuken met een schilderij of een print.

Uitbreiding uren banenafpraak

Binnen team informatie, cluster Proces en Zaken, zijn er twee medewerkers vanuit de banenafpraak. Eén daarvan wil graag per januari 2024 urenuitbreiding van 4 uur (van 28 uur naar 32 uur). Taaktechnisch zijn er deze mogelijkheden.

Functie record manager inclusief WOO-taken

De huidige medewerker Administratief en Secretarieel (16 uur) binnen het cluster Proces en Zaken van team Informatie gaat per september 2023 met pensioen. Voorsortierend op het toekomstig vertrek (ivm pensioen) van nog twee medewerkers willen we alvast nadenken over de toekomst. Daarnaast komen er extra uitvoerende taken vanuit de WOO (eerst vanuit het project WOO, daarna structureel). Dit alles wordt gezamenlijk in deze functie meegenomen.

Gegevensmanagement/RPA/proces en zaken

In het kader van het informatiebeleid wat nu loopt, worden meerdere ontwikkelingen gezien waar we op voor willen sorteren. De projecten nemen elkaar toe en we hebben de afgelopen twee jaar op deze functie ingehuurd om de projecten per jaar te realiseren. De conclusie kan na twee jaar getrokken worden dat we uitbreiding op deze taak nodig hebben. Al projecten die lopen, die groeiende organisatie en daarmee de steeds complexer worden IT-architectuur vergroot de behoefte om de architectuurplaten meer gestructureerd te maken om op deze manier meer grip op je IT te krijgen.

Privacy officer 24 uur

Privacy wordt steeds belangrijker, de werkzaamheden nemen toe. Tot nu toe zijn de werkzaamheden van de Ciso, de privacy officer en de klachtcoördinator ondergebracht bij één persoon. Deze werkzaamheden zijn teveel voor één persoon. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de nadering van de pensioengerechtigde leeftijd van de privacy officer, waarbij rekening gehouden moet worden met een warme overdacht. Voorgesteld wordt om iemand in dienst te nemen voor 24 uur.

Juridisch adviseur

De beschikbare juridisch capaciteit is door de overplaatsing van een medewerker verminderd, daar tegenover staat de toename van het aantal WOO verzoeken, klachten en bezwaren. Voor 2023 is de juridische capaciteit financieel geregeld door het aantrekken van een tijdelijke medewerker.

Salarisadministrateur

De salarisadministrateur maakt per 1 juli 2024 gebruik van de RVU. Omdat een ruime inwerkperiode nodig wordt geacht, vindt er een separaat voorstel plaats voor de vervanging gedurende het jaar 2023. Voor 2024 worden de extra kosten hierbij meegenomen. Huidige formatie uren van 24 uur naar 28

Trainee

Als gemeente Nunspeet willen we investeren in het aantrekken van jongeren. Het inzetten van trainees in onze organisatie draagt bij aan het geven van impulsen aan onze bestaande medewerkers en aan een positief werkgeversimago. We willen laten zien dat gemeente Nunspeet open staat voor de ideeën van jonge ambtenaren waardoor we binnen jongere leeftijdsgroepen meer instroom te realiseren. Daarnaast wordt bij een aantal teams een verhoogde werkdruk gesignaleerd daarom opteren wij voor de inzet van een trainee. De inzet van trainees om bij te dragen aan het verlagen van de werkdruk is een relatief goedkoop oplossing, bovendien kunnen de trainees binnen het programma van Talentenregio elkaar versterken door te sparren, van elkaar te leren en ervaringen te delen. Verder kan het inzetten van trainees een besparing op inhuur opleveren en een manier zijn waarop we een moeilijk invulbare vacature invullen. Binnen Talentenregio bestaat een traineeprogramma waarbij wij kunnen aansluiten. Het duur van een traineeprogramma is maximaal 2 jaar en de invulling ervan is in overleg met Talentenregio flexibel.

RVU

In de Cao gemeenten 2023 is de RVU regeling opgenomen. De RVU staat voor regeling vervroegd uittreden. Twee jaar voorafgaand aan de AOW datum heeft een medewerker het recht, wanneer hij aan bepaalde voorwaarden voldoet gebruik te maken van de RVU regeling. Hiervoor is een berekening gemaakt van de verwachte kosten wanneer de medewerkers die aan bovengenoemde voorwaarden voldoen gebruik gaan maken van deze regeling.

uitbreiding Personeelsadministratie

Het aantal medewerkers is de laatste jaren fors toegenomen. Daarnaast neemt het aantal mutaties (medewerkers die gaan en komen) enorm toe. De behoefte aan administratieve ondersteuning neemt daardoor ook toe. Voorgesteld wordt om de uren van de personeelondersteuner met 4 uur per week uit te breiden.

uitbreiding HR-capaciteit

Het aantal medewerkers is de laatste jaren fors toegenomen waardoor de druk op de HR adviseur is toegenomen. We staan aan de vooravond van een aantal ontwikkelingen binnen de organisatie. Verder merken we dat in een onstuimige periode verkeren waardoor er veel van de HR adviseurs wordt gevraagd. De HR adviseur lopen op hun tenen. Tenslotte is de functie van de salarisadministrateur een kwetsbare functie. Door de accountant is al diverse malen via de managementletter gewezen op het gebrek aan functiescheiding, met dit voorstel kan opvolging worden gegeven aan de aanbeveling van de accountant.

Vitaliteit

Zowel uit het PMO (periodiek medisch onderzoek gehouden in 2022) als uit binden & boeien is gebleken dat vitaliteit een belangrijke pijler is voor gezond en gelukkig personeel. Uit het PMO is gebleken dat werkdruk en gezondheid binnen gemeente Nunspeet het grootste risico vormen op uitval, dit willen we waar mogelijk voorkomen door het aanbod van workshops ten behoeve van fysieke en mentale gezondheid en sportactiviteiten verder uit te breiden in 2024 om nog meer medewerkers te bereiken.

Facilitair medewerker

Eén van de facilitaire medewerkers is niet volledig inzetbaar.

Uitbreiding uren processenadviseur

Sinds 2022 hebben wij een processenadviseur in dienst. De processen worden samen met de teams opnieuw beschreven. Daarnaast worden er onder haar begeleiding aanpassingen gedaan in de huidige uitvoering van de processen. De aanpak van de procesadviseur slaat zo aan dat er steeds vaker en door steeds meer teams een beroep gedaan wordt op haar. Het voorstel is om het functiehuis voor deze functie met 4 uur structureel uit te breiden.

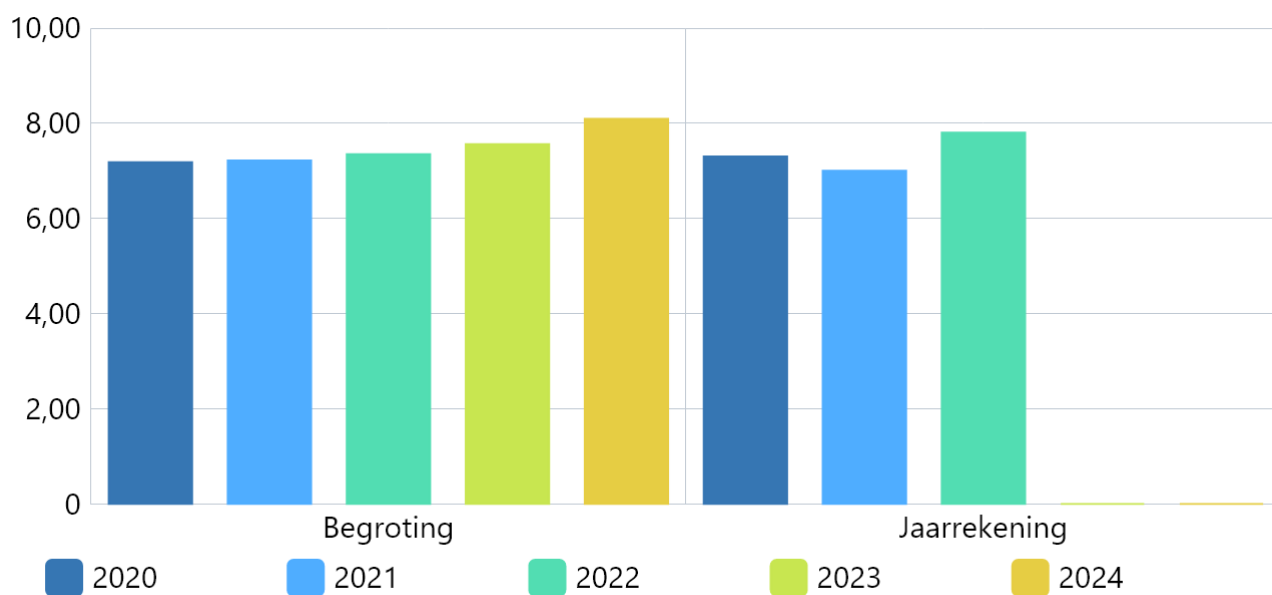
Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 9

Formatie.

Omschrijving (toelichting)

Fte per 1.000 inwoners

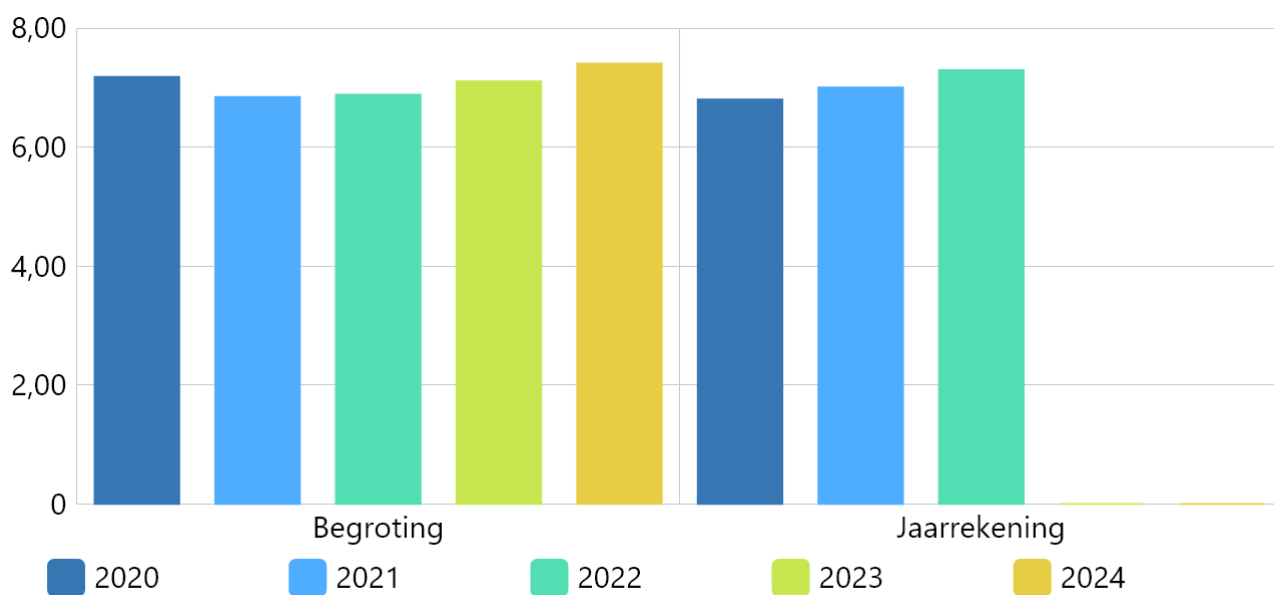

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	7,18 fte per 1.000 inwoners	7,30 fte per 1.000 inwoners
2021	7,22 fte per 1.000 inwoners	7,00 fte per 1.000 inwoners
2022	7,35 fte per 1.000 inwoners	7,80 fte per 1.000 inwoners
2023	7,56 fte per 1.000 inwoners	0,00 fte per 1.000 inwoners
2024	8,09 fte per 1.000 inwoners	0,00 fte per 1.000 inwoners

Bezetting.

Omschrijving (toelichting)

Fte per 1.000 inwoners

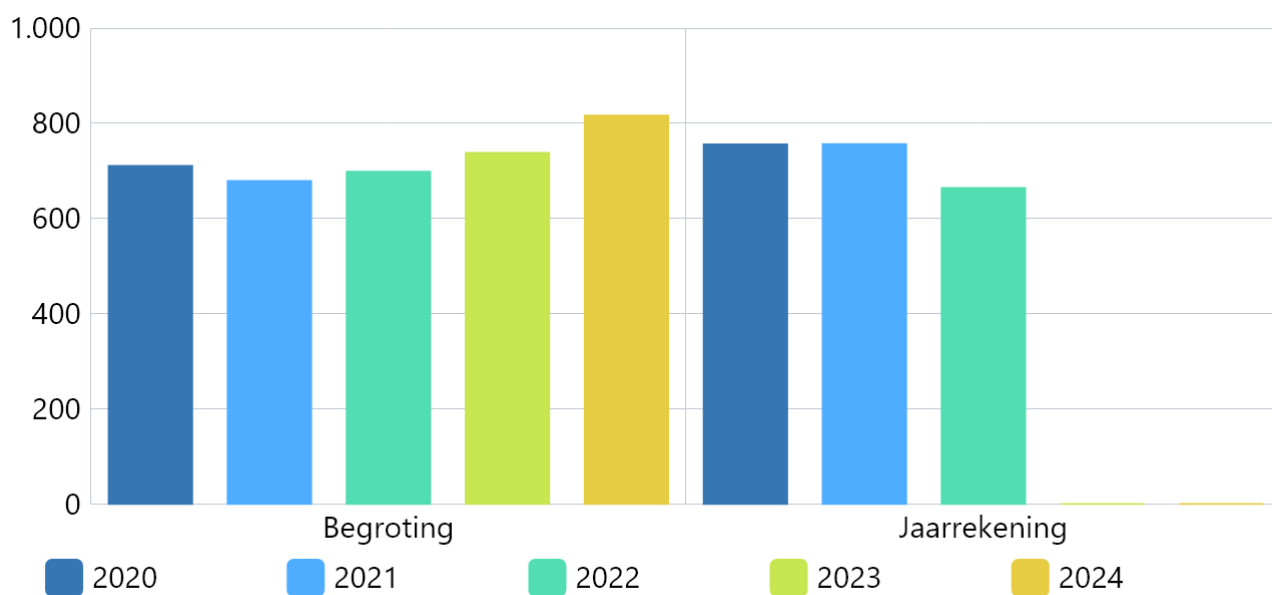
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	7,18 fte per 1.000 inwoners	6,80 fte per 1.000 inwoners
2021	6,84 fte per 1.000 inwoners	7,00 fte per 1.000 inwoners
2022	6,88 fte per 1.000 inwoners	7,29 fte per 1.000 inwoners
2023	7,10 fte per 1.000 inwoners	0,00 fte per 1.000 inwoners
2024	7,40 fte per 1.000 inwoners	0,00 fte per 1.000 inwoners

Apparaatskosten.

Omschrijving (toelichting)

Kosten per inwoner

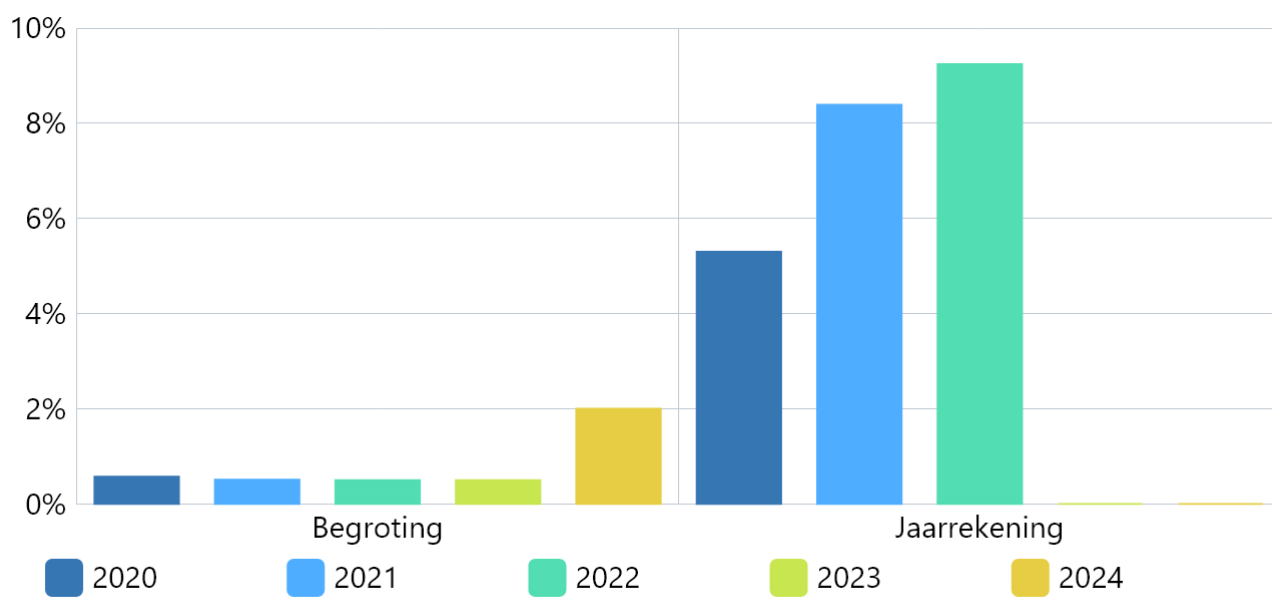
Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	710 Euro	755 Euro
2021	679 Euro	756 Euro
2022	698 Euro	664 Euro
2023	737 Euro	0 Euro
2024	816 Euro	0 Euro

Externe inhuur.

Omschrijving (toelichting)

Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.

Bij de begroting wordt o.a. inhuur voor grote projecten niet meegenomen, terwijl dit bij de jaarrekening wel gebeurt.

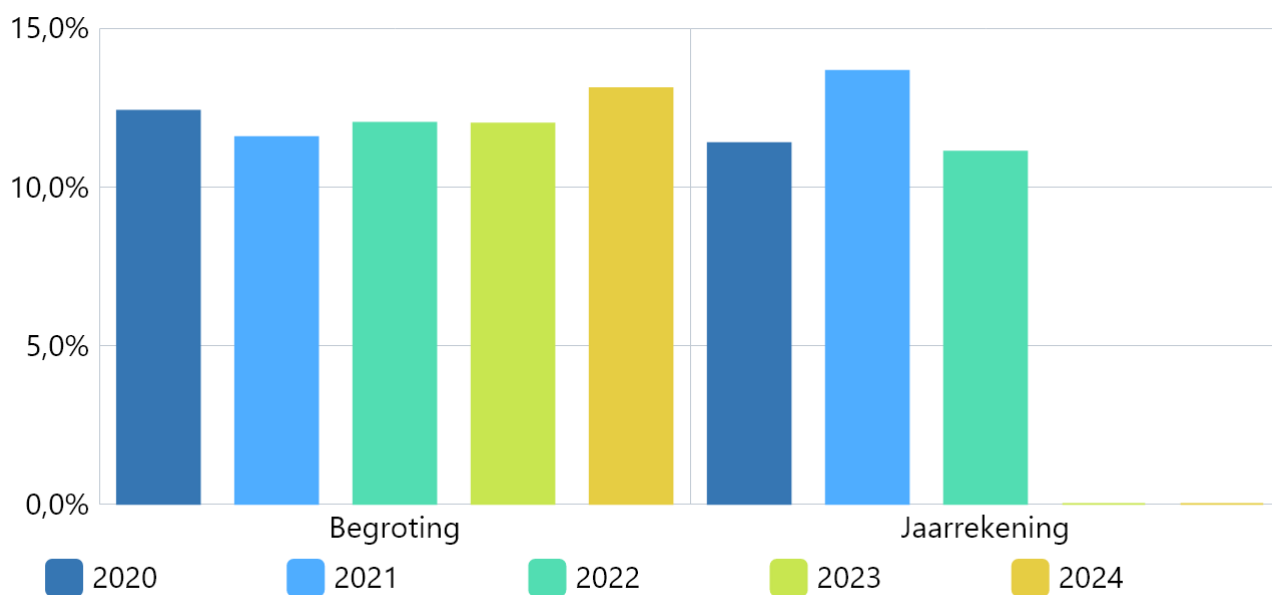

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	1 %	5 %
2021	1 %	8 %
2022	1 %	9 %
2023	1 %	0 %
2024	2 %	0 %

Overhead.

Omschrijving (toelichting)

% van taakveld 9.4 ten opzichte van de totale lasten

Periode	Begroting	Jaarrekening
2020	12,4 %	11,4 %
2021	11,6 %	13,7 %
2022	12,0 %	11,1 %
2023	12,0 %	0,0 %
2024	13,1 %	0,0 %

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	21.739	21.798	20.338	20.403
Baten	-65.382	-65.677	-60.778	-60.275
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-43.643	-43.879	-40.440	-39.873
Gerealiseerd resultaat	-43.643	-43.879	-40.440	-39.873

Programmaplan

Totaal taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
Lasten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.677	3.625	3.623	3.610
1.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.699	2.699	2.699	2.699
1.3 Inkomensregelingen	6.746	6.649	6.649	6.649
1.4 WSW en beschut werk	3.741	3.605	3.351	3.265
1.5 Arbeidsparticipatie	785	778	820	820
1.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.052	2.071	2.108	2.108
1.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.726	1.726	1.726	1.726
1.71B Begeleiding (WMO)	661	661	661	661
1.71C Dagbesteding (WMO)	1.640	1.640	1.640	1.640
1.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	118	118	118	118
1.72A Jeugdhulp begeleiding	478	478	478	478
1.72B Jeugdhulp behandeling	893	893	893	893
1.72C Jeugdhulp dagbesteding	1.177	1.177	1.177	1.177
1.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	543	543	543	543
1.73A Pleegzorg	430	430	430	430
1.73C Jeugdhulp met verblijf overig	757	757	757	757
1.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.316	604	-484	-484
1.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.087	1.087	1.087	1.087
1.74C Gesloten plaatsing	179	179	179	179
1.81A Beschermd wonen (WMO)	113	113	113	113
1.82A Jeugdbescherming	506	506	506	506
1.82B Jeugdreclassering	185	185	185	185
2.1 Openbaar basisonderwijs	149	169	168	168
2.2 Onderwijshuisvesting	1.576	1.538	1.513	1.475
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.483	1.483	1.483	1.482
3.1 Ruimtelijke Ordening	966	966	966	966
3.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	318	318	321	321
3.3 Wonen en Bouwen	1.698	1.693	1.687	1.687
4.1 Volksgezondheid	1.739	1.722	1.712	1.711
4.2 Riolering	1.462	1.449	1.439	1.419
4.3 Afval	2.350	2.349	2.349	2.349
4.4 Milieubeheer	1.624	1.623	1.623	1.622
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	420	419	418	418
5.1 Verkeer, Wegen en Water	4.004	4.433	4.280	4.246
5.2 Parkeren	41	40	40	40
5.4 Economische Havens	122	122	122	122

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
5.5 Openbaar Vervoer	516	515	515	515
6.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.862	1.981	1.980	1.979
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	944	944	944	944
7.1 Sportbeleid en Activering	318	318	318	318
7.2 Sportaccomodaties	2.209	2.213	2.190	2.167
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	402	402	402	402
7.4 Musea	54	54	54	54
7.5 Cultureel Erfgoed	323	322	321	319
7.6 Media	687	687	687	687
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	2.820	2.805	2.796	2.784
8.1 Economische Ontwikkeling	275	275	275	275
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	129	129	129	129
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	145	145	145	145
8.4 Economische Promotie	388	388	385	385
9.1 Bestuur	2.036	1.847	1.846	1.846
9.10 Mutaties reserves	1.872	2.394	217	239
9.11 Resultaat rekening van baten en lasten	-359	-458	581	843
9.2 Burgerzaken	1.604	1.604	1.601	1.599
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	344	344	358	358
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	10.767	10.685	10.485	10.295
9.5 Treasury	-189	443	513	585
9.61 OZB Woningen	323	323	323	323
9.62 OZB NIET Woningen	38	38	38	38
9.64 Belastingen Overig	86	86	86	86
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkering GemFnds	397	351	368	368
9.8 Overige Baten en Lasten	4.815	4.137	3.919	3.819
9.9 Venootschapsbelasting (VpB)	3	3	3	3
Totaal Lasten	82.274	81.829	78.863	78.694
Baten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-21	-21	-21	-21
1.3 Inkomensregelingen	-5.277	-5.277	-5.277	-5.277
1.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-158	-158	-158	-158
1.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0
2.2 Onderwijshuisvesting	-22	-22	-22	-22
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-495	-495	-495	-495

Exploitatie	Begroting 2024	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027
3.1 Ruimtelijke Ordening	-122	-122	-122	-122
3.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-401	-401	-401	-401
3.3 Wonen en Bouwen	-953	-953	-953	-953
4.1 Volksgezondheid	-15	-15	-15	-15
4.2 Riolering	-2.072	-2.046	-2.032	-2.032
4.3 Afval	-2.789	-2.789	-2.810	-2.810
4.4 Milieubeheer	-92	-92	-92	-92
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	-436	-436	-436	-436
5.1 Verkeer, Wegen en Water	-95	-95	-95	-95
5.5 Openbaar Vervoer	0	0	0	0
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	-29	-29	-29	-29
7.1 Sportbeleid en Activering	0	0	0	0
7.2 Sportaccomodaties	-209	-209	-209	-209
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	-3	-3	-3	-3
7.5 Cultureel Erfgoed	-19	-19	-19	-19
7.6 Media	0	0	0	0
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	-726	-726	-726	-726
8.1 Economische Ontwikkeling	0	0	0	0
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	-230	-230	-230	-230
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	-74	-74	-74	-74
8.4 Economische Promotie	-1.881	-1.881	-1.881	-1.881
9.1 Bestuur	-60	-60	-60	-60
9.10 Mutaties reserves	-865	-1.033	-1.301	-1.298
9.2 Burgerzaken	-549	-549	-549	-549
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	-338	-338	-338	-338
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	-291	-291	-291	-291
9.5 Treasury	-725	-725	-725	-725
9.61 OZB Woningen	-4.532	-4.637	-4.674	-4.712
9.62 OZB NIET Woningen	-2.078	-2.134	-2.134	-2.134
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkerering GemFnds	-55.944	-55.909	-50.706	-50.169
Totaal Baten	-81.501	-81.769	-76.876	-76.374
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	773	60	1.987	2.320
Gerealiseerd resultaat	773	60	1.987	2.320

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

Om inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting van de gemeente bepaalt artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat in de paragraaf weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de gemeentelijke weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en aanzienlijk zijn, af te dekken. Weerstandsvermogen is dat deel van de weerstandscapaciteit dat niet nodig is voor afdekking van alle risico's ofwel:

Weerstandsvermogen is weerstandscapaciteit minus totaal van alle risico's.

De omvang van de weerstandscapaciteit is van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De weerstandscapaciteit omvat de mogelijkheden voor een gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Gemeente Nunspeet gebruikt in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan mogen deze eerst incidenteel worden afgedekt door middel van incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht worden. Lukt dit niet dan wordt de structurele weerstandscapaciteit als dekkingsmiddel ingezet.

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Onvoorziene uitgaven structureel.
2. Onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

3. Het vrije deel van de algemene reserve
4. De bestemmingsreserves.
5. Stille reserves (gesteld op nihil).
6. Onvoorzienbare uitgaven incidenteel.

Ad 1 Onvoorziene uitgaven

Artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor externe onvoorzienbare tegenvallers. Het dekt uitgaven die voldoen aan de drie "O's" (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar). Er is een bedrag geraamd van € 90.000. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorzienbare uitgaven incidenteel € 64.000 en onvoorzienbare uitgaven structureel € 26.000.

Ad 2 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerendezaakbelastingen (OZB);
2. de riolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Voor 2024 is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 vastgesteld op 0,1614%.

Onroerende zaakbelastingen

Tarief artikel 12 Fvw

0,1614%

9.601.686

WOZ-waarde 1-1-2022

Woonruimten

4.815.000.000

Niet-woonruimten, eigenaar

602.000.000

Opbrengsten

Niet-woonruimten, gebruiker

532.000.000

**Begroting
2024**

TOTAAL

5.949.000.000

6.248.560

Onbenut (uitgaande van netto-opbrengst)

3.353.126

Ad 3 Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserve

Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen waarvoor geen voorziening is getroffen. Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2023 €9.753.000

- Er is hierbij rekening gehouden met de toevoeging van het rekeningresultaat van ad € 13.497.661
- Een beslag vanuit het rekeningsaldo ad € 649.000
- De overheveling vanuit het jaar 2022 voor een bedrag van € 4.755.300
- Het bodembedrag voor 1 januari 2024 is berekend op € 2.562.000
- Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2023 € 9.753.000 en maakt deel uit van het weerstandsvermogen.

Ad 4 De bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves kunnen worden verdeeld in geblokkeerde of bekleemde reserves en overige bestemmingsreserves. Onder geblokkeerde of bekleemde reserves verstaan we reserves waarover niet (geheel of gedeeltelijk) vrij kan worden beschikt, omdat deze reserves worden gebruikt om structurele dekkingsmiddelen voor de gemeente begroting te genereren. Deze geblokkeerde of bekleemde reserves maken geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

De overige bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. De stand van de bestemmingsreserves bedraagt op 31 december 2022 € 43,1 miljoen. Een belangrijk deel van de bestemmingsreserves is geblokkeerd vanwege de structurele inzet van de renteopbrengst als dekkingsmiddel. In onderstaand overzicht is aangegeven welke overige bestemmingsreserves niet geblokkeerd of bekleemd zijn.

tabel overige bestemmingsreserves (niet geblokkeerd of bekleemd)

Soort reserve	Bedrag
Egalisatiereserve bouwleges	98.332
Reserve grote projecten	2.100.000
Reserve duurzaamheid	5.748.636
Reserve restauratie gem monumenten	166.210
Reserve bodemverontreiniging	458.064
Reserve bosexploitatie	7.440
Reserve grondexploitatie	8.120.283

Reserve wachtgeldverplichtingen	458.614
Reserve BWS gelden	6.995
	<u>17.164.574</u>

Ad 5 Stille reserves

Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog bezittingen anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie in haar bezit. De gemeente is aandeelhouder van NV Bank Nederlandse Gemeente (BNG), NV Alliander en waterleidingmaatschappij Vitens. Aangenomen kan worden dat de aandelen bij een eventuele verkoop meer opbrengen dan de boekwaarde. Er is hier dus sprake van een stille reserve. Deze ruimte kan echter niet direct benut worden onder het huidige beleid en de huidige taakuitvoering, omdat de inkomsten uit deze aandelen structureel geraamd zijn in de begroting.

Weerstandscapaciteit 2023

In onderstaande tabel wordt de weerstandscapaciteit voor de begroting 2023 weergegeven:

tabel weerstandscapaciteit

onderdeel weerstandscapaciteit	bedrag
Structurele weerstandscapaciteit	
1. Onvoorzien structureel	26.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit	3.353.126
Structurele weerstandscapaciteit	<u>3.379.126</u>
Incidentele weerstandscapaciteit	

3. Vrije deel algemene reserve	9.753.000
3. Vrije deel bestemmingsreserves	17.164.574
4. Stille reserves	0
5. Onvoorzien incidenteel	64.000
Incidentele weerstandscapaciteit	<u>26.981.574</u>
Totale weerstandscapaciteit	<u>30.360.700</u>

Risico's

Tegenover de hierboven geïnterpreteerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard en hangen samen met onder andere de schaalgrootte en gemeente specifieke factoren. Het managen van deze risico's wordt risicomanagement genoemd.

Risicomanagement in relatie tot het weerstandsvermogen

Bij risicomanagement gaat het om het uitvoeren van een systematische en periodiek terugkerend proces van identificeren, beoordelen, kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's, beheersbaar houdt en het evalueren en rapporteren over de verschillende stappen in het proces.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen streeft gemeente Nunspeet met risicomanagement:

- a. Reduceren van de gevolgen van risico's
- b. Voldoen aan wet- en regelgeving
- c. Actualisering van het weerstandsvermogen
- d. Verhogen van risicobewustzijn
- e. Beoordelen en optimaliseren van het weerstandsvermogen

Indeling risico's

Gemeente Nunspeet hanteert voor de identificatie van de risico's de volgende indeling:

- a. Juridische risico's;

- b. Financiële risico's;
- c. Personele / organisatorische risico's
- d. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's
- e. Milieurisico's
- f. Verbonden partijen
- g. Risico's sociaal domein
- h. Reguliere risico's
- i. Coronacrisis

Analyse en beoordelen van de risico's

Om risico's te kunnen beoordelen worden de kans en het (financiële) gevolg van elk risico bepaald. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van zogenaamde referentiebeelden. Als wordt geschat dat een risico zich bijvoorbeeld eenmaal in de tien jaar zal voordoen is de kans op optreden 10%. Als een risico zich eenmaal per jaar kan voordoen is de kans 90%. Bij 100% is het geen risico meer.

Daarna wordt per risico het financiële gevolg ingeschat in het geval het risico zich daadwerkelijk zou voordoen.

Hierna treft u twee tabellen met de indeling van de kansen en financiële gevolgen aan. Voor de beoordeling van de kans dat een risico daadwerkelijk optreedt hanteren we vijf klassen met de volgende referentiebeelden:

Klasse	Aantal keren dat risico, zich naar verwachting voordoet	Kans
1	< 1 x per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 – 10 jaar	30%
3	1 x per 2 – 5 jaar	50%
4	1 x per 1 – 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of <	90%

Voor het bepalen van de financiële gevolgen wordt gebruik van de volgende indeling:

Klasse	Bandbreedte	Financieel gevolg
0	Geen gevolgen	Geen
1	€ 0 < € 5.000	Zeer laag

2	€ 5.000 < € 25.000	Laag
3	€ 25.000 < € 75.000	Midden
4	€ 75.000 < € 250.000	Hoog
5	>€ 250.000	Zeer hoog

Het reële financiële gevolg wordt dus bepaald door de 'Kans' en het 'Financiële gevolg' met elkaar te vermenigvuldigen. De risico's met het grootste financiële gevolg krijgen de hoogste prioriteit bij het beheersen van de risico's.

a. Juridische risico's

Dwangsommen

Bij het niet tijdig beslissen is de Wet dwangsom en beroep van toepassing. Als gevolg hiervan kunnen burgers de gemeente in gebreke stellen en verbeurt de gemeente, na ontvangst van de ingebrekestelling, een dwangsom als niet tijdig op een aanvraag is beslist. In een procedure zijn werkafspraken gemaakt om beslistermijnen te bewaken. Er wordt voor het jaar 2024 rekening gehouden met een risicobedrag van € 10.000 met een kans van optreden van 50%.

Proceskostenvergoeding

Artikel 7:15 van de Awb bevat een regeling voor de vergoeding van de kosten die een belanghebbende heeft gemaakt bij de behandeling van een door hem ingediend bezwaar- of administratief beroepschrift.

Deze kosten worden uitsluitend vergoed op verzoek. Een verzoek om vergoeding van de kosten moet worden gedaan vóórdat het bestuursorgaan op het bezwaar of administratief beroep heeft beslist.

De hoogte van de proceskostenvergoeding is gerelateerd aan het aantal proceshandelingen dat in de betreffende procedure is verricht.

Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures neemt de laatste jaren toe dit leidt er toe dat de kans van optreden ook toeneemt.

Proceskostenvergoeding en de Woo

Het afgelopen jaar neemt het aantal verzoeken wat wordt ingediend op grond van de Wet open overheid (Woo) toe.

Inkoop en aanbesteding

Door de invoering van de Aanbestedingswet 2012 is het risico van een juridische procedure toegenomen. Voor de keuze van inkoopprocedure wordt uitgegaan van indicatieve bedragen. Dit geeft ruimte voor verschillen van inzicht en is daardoor een risico. Daarnaast is de economische situatie dusdanig, dat partijen eerder bereid zijn gunning via de rechter af te dwingen.

Claims van derden

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 t/m 2021 is een inventarisatie gehouden van de op dat moment bekende verzoeken of te verwachte verzoeken voor planschade en de diverse juridische procedures (afkoopbedrag; schadeclaims). Hiervoor is de voorziening Planschades en Juridische procedures gevormd. De risico's voor planschade zijn zo veel mogelijk bij de initiatiefnemer ondergebracht. (Plan)schades die onvermijdelijk ten laste van de gemeente komen, worden ten laste van het rekening resultaat gebracht. Ook de kosten van het opstellen van een schadeanalyse komen ten laste van de gemeente. Omdat steeds meer juridisch adviesbureaus zich gaan specialiseren in planschaden, is het risico van schade-analysekosten steeds groter. In de begroting wordt hiermee

geen rekening gehouden. In de voorziening is wel rekening gehouden met schade-analysekosten waarvan de melding bekend is. Voor het jaar 2024 is er een gemiddelde kans op claims.

tabel juridische risico's   *S=Structureel I=Incidenteel*

Risico	S of I	Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Dwangsom	I	50%	10.000	5.000
Proceskosten	I	50%	20.000	10.000
Inkoop en aanbesteding	I	10%	100.000	10.000
Claims van derden	I	50%	30.000	15.000
<i>Totaal juridische risico's</i>				40.000

b. Financiële risico's

Financiële risico's

Rente

Eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden verplicht hun liquide middelen aanhouden bij de Nederlandse schatkist. Tijdelijke overschotten aan liquide middelen kunnen niet uit oogpunt van een optimaal liquiditeitsbeheer in deposito uitgezet of tegen een gunstige rente op een spaarrekening bij een commerciële bank gezet worden. Dit kan in situaties met hogere rentetarieven een negatief effect op de rendementsverwachting hebben. Wel biedt de staat de mogelijkheid om overtollige gelden voor langere periodes in depot weg te zetten. Echter de rentevergoeding is aanzienlijk lager dan die bij commerciële banken. De verwachting is wel dan vanaf het 2024 geldleningen afgesloten gaan worden om de verwachte investeringen, zoals de spoortunnel, te financieren

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in de paragraaf financiering. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de markrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het

rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 1,5% blijft het renterisico het komende jaar acceptabel. In het komende jaar zal de ECB (Europees centrale bank) een ruim monetair beleid blijven voeren. Verwacht wordt dat de kapitaalmarktrente (lange rente), gezien de verwachte economische ontwikkelingen (zoals economische krimp, inflatie) in het komende jaar gaat stijgen. Op grond van deze verwachting is er, naar het zich nu laat aanzien, een renterisico.

Gemeentefondsuitkeringen

De uitkering Gemeentefonds is een samenstelling de volgende uitkeringen: de algemene uitkering en een aantal decentralisatie- en (overige)integratie-uitkeringen. Deze laatste hebben een specifiek doel of zijn bedoeld om een specifiek beleidsveld financieel te borgen. Basis voor toepassing bij de programmabegroting 2024-2027 is de berekening is de *mei circulaire 2023*. Een substantiële afwijking in de septembercirculaire 2023 zal in de programmabegroting 2024-2027 worden verwerkt. Via de kwartaalrapportage zullen ontwikkelingen in volgende circulaire worden aangegeven.

In de meicirculaire 2023 zijn ontwikkelingen verwerkt die ten opzichte van de decembercirculaire 2022 de nodige financiële effecten tot gevolg hebben. Met name de fors hogere accressen tot en met 2025 en de loon-, prijsontwikkeling over de periode 2024-2027. Vanaf 2026 is het zogenaamde "ravijnjaar" van toepassing en wordt een aanzienlijk lagere uitkering verwacht. Met deze meicirculaire is de herverdeling van het Gemeentefonds volledig uitgewerkt voor de jaren 2023-2028.

Verstreckte garanties

In totaal zijn voor € 109.445.258 aan gemeentegaranties aan instellingen verstrekt (peildatum 31 december 2022). Het grootste deel hiervan zijn garanties voor geldleningen waar de gemeente samen met het Rijk een achtervangpositie inneemt. Deze garanties zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het restant van de garanties heeft betrekking op geldleningen van instellingen binnen de gemeente en Vitens.

Aan particulieren is voor € 475.156 (peildatum 31 december 2022) aan gemeentegaranties verstrekt Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG / onderdeel startersleningen). De gemeente heeft voor deze leningen een achtervangpositie. Gezien de kredietwaardigheid van de geldnemers van zowel instellingen als particulieren is het aan de garanties verbonden risico zeer gering. Daarnaast zijn het leningen welke afgesloten kunnen worden t.a.v. duurzaamheid.

Prijsstijgingen grondstoffen

Als gevolg van enkele mondiale oorzaken zijn de bouwkosten in Nederland binnen een kort tijdsbestek extreem gestegen en momenteel nog aan het stijgen. Prijsstijgingen van enkele tientallen procenten binnen een tijdsbestek van één of enkele weken zijn geen uitzondering meer. Omstandigheden die daartoe bijdragen zijn onder meer de (nasleep van de) Coronacrisis, de stijgende energieprijzen en vooral de schaarste en prijsstijgingen door de oorlog in Oekraïne en bijbehorende sancties tegen Rusland. Onduidelijk is of en hoe lang de prijsstijgingen aanhouden. Dit brengt risico's en onzekerheid met zich mee voor zowel bestaande overeenkomsten als ook voor nieuw te sluiten overeenkomsten.

tabel financiële risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Rente	S	10%	5.000.000	500.000

Omslagrente	S	10%	700.000	70.000
Gemeentefondsuitkering	S	10%	100.000	10.000
Verstreckte garanties	S	0%	0	0
Spoortunnel	S	0%	0	0
Prijsstijging grondstoffen	S	50%	250.000	125.000
Sportpark de Wiltsangh	I	50%	500.000	250.000
Investering Oekrainers	I	10%	1.000.000	100.000
<i>Totaal financiële risico's</i>				1.055.000

c. Personele / organisatorische risico's

Personele / organisatorische risico's

Op moment van opstellen van de programmabegroting is er geen verwachting op risico's / claims ten aanzien van personeel. Maar door de toename van het aantal personele mutaties wordt er rekening gehouden met een grote kans van optreden met eventuele financiële gevolgen.

tabel personele/organisatorische risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Personele / organisatorische risico's	I	50%	100.000	50.000

d. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's

Grondexploitatie en strategische aankopen risico's

Grondexploitatie

Voor de grondexploitaties zijn de ramingen van de nog te realiseren kosten en opbrengsten geactualiseerd, resulterend in een bijstelling van het verwachte resultaat op eindwaarde. Deze actualisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de inzichten op peildatum 1-1-2023, waaronder contractuele verplichtingen, geformuleerde beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen op de markt voor gebiedsontwikkeling. Als dit resulteert in een neerwaartse bijstelling van de resultaten, wordt onderzocht op welke wijze dit kan worden gecompenseerd. De reserve grondexploitatie kent een bodembedrag (financiële buffer) dat wordt aangehouden om risico's binnen de grondexploitaties en strategische aankopen op te kunnen vangen. Tussentijdse winstnemingen uit de grondexploitaties worden voorzichtigheidshalve binnen de reserve grondexploitatie gehouden totdat de projecten zijn afgerond. Jaarlijks vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening van de gemeente Nunspeet en artikel 212 van de Gemeentewet de bijstelling plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

Toelichting per grondexploitatie

Molenbeek

Ten opzichte van de vorige begroting kan geconstateerd worden dat het risico in dit project verder is afgenomen. Fase 1 t/m 3 zijn bouwrijp gemaakt en voor fase 2 dient een deel van het plangebied nog woonrijp gemaakt te worden. De verwachting is dat eind 2024 alle kavels verkocht zijn, inclusief de CPO-kavel voor 4 woningen naast de supermarkt en de kantoor-kavel. Het project Molenbeek bevindt zich in de laatste fase en de nog resterende risico's worden steeds beperkter qua omvang. Het resultaat op eindwaarde, rekening houdend met de al genomen winstnemingen, is nog € 0,5 miljoen positief. Omdat de boekwaarde positief is (meer opbrengsten gerealiseerd dan kosten) is het risico verdwenen dat de gemeente met een verlies achterblijft in het worst case scenario. Zelfs als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken blijft de boekwaarde positief. Daarom is Molenbeek niet meer risico meegenomen in het benodigde weerstandsvermogen.

Weversweg

De civiele werkzaamheden voor het oorspronkelijke deel zijn in 2022 volledig afgerond. In 2023 wordt een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht waardoor het mogelijk wordt om woningen toe te voegen aan het plan. Deze woningen maken nog geen onderdeel uit van de huidige grondexploitatie in het MPG 2023. Wel is er een extra budget opgenomen in de grondexploitatie voor de planontwikkelingskosten in 2023. Zodra het nieuwe bestemmingsplan in procedure gaat wordt ook een nieuwe grondexploitatie aangeboden, met daarin ook de grondopbrengsten voor de aanvullende woningen. Naar aanleiding van de wijziging in het verwachte eindresultaat van € 78.000,-- negatief naar €336.000,-- negatief is de verliesvoorziening op het project verhoogd, ter dekking van het negatieve eindsaldo.

De Kolk

In 2022 heeft het laatste deel van de uitgifte van de totaal 14 hectare bedrijfskavels in het oorspronkelijke deel plaatsgevonden. Voor het oorspronkelijke deel resteren alleen nog de laatste werkzaamheden voor het inrichten van de openbare ruimte. Omdat het deel gronden GPS in feite nog moet opstarten, liggen de risico's vooral in een toename van kosten voor het bouw- en woonrijp maken. Daarnaast bestaat het risico dat de grondopbrengsten van dat deel lager uitvallen dan nu geraamd of dat er vertraging optreedt in de kaveluitgifte.

Bedrijventerrein Elspeet

Begin 2023 heeft de Raad van State ingestemd met de ontwikkeling en daardoor kunnen in 2023 en 2024 de werkzaamheden voor het slopen, saneren, grondwerk en bouwrijp beginnen. In verband met de overbelasting van het stroomnet is er nog geen instemming van de netbeheerder voor aansluiten op het stroomnet voor het bedrijventerrein. Dit heeft tot gevolg dat de uitgifte mogelijk vertraging oploopt. Daarnaast is het een risico dat de kosten verder zullen stijgen. Voor het tekort op eindwaarde van ca. € 250.000,- is een verliesvoorziening getroffen.

Kijktuinen

In 2023 en 2024 worden de resterende kavels binnen het project opgeleverd en vervolgens wordt in 2024 en 2025 het gebied woonrijp gemaakt. De totale looptijd van het project is tot en met 2025. Het resultaat op eindwaarde is € 129.000,- positief. De risico's in dit project zitten vooral in een verdere toename van de kosten voor het woonrijp maken, daling van grondprijzen en vertraging in de afname van gronden. Dit laatste wordt met name ingegeven door de gewijzigde marktsituatie, waarin de woningbouwkosten blijvend toenemen, maar het leenvermogen van kopers afneemt.

Elspeterbosweg 9 Vierhouten

In 2023 vinden de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken plaats, waarna het project kan worden afgerond. De nog te maken kosten in de grondexploitatie zijn van beperkte omvang. Daarom zijn ook de risico's die er nog zijn binnen dit project minimaal.

Ontwikkeling Hullerweg omgeving Hullerweg 126

In de loop van 2023 is de grondexploitatie vastgesteld. Er worden voorbereidingen getroffen voor de aankoop van het terrein en het wijzigen van het bestemmingplan. Hiermee wordt het mogelijk om een onderstation te realiseren en de netcapaciteit te vergroten. Per saldo kan de hele ontwikkeling financieel neutraal worden afgewikkeld. Wel zijn er risico's met betrekking tot de bodemverontreiniging, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de sanering.

Het financiële gevolg en de kans van optreden van de risico's in de grondexploitatie zijn in onderstaande tabel weergegeven. Het financiële gevolg is gebaseerd op het worst case scenario. Dit zijn de boekwaardes per 31 december 2022 van de grondexploitaties, er vanuit gaande dat de gemaakte investeringen niet kunnen worden terugverdiend als het project in een worst case scenario volledig komt stil te vallen. Ten opzichte van de begroting zijn de risico's per saldo nagenoeg gelijk gebleven (afgerond € 1,5 miljoen).

S=Structureel I=Incidenteel

Tabel Grondexploitatie en strategische risico's

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Molenbeek	I	10%	2.251.000	225.100
Weversweg	I	10%	415.000	41.500

De Kolk	I	10%	5.777.000	577.700
Bedrijventerrein Elspeet	I	30%	2.349.000	704.700
Kijktuinen	I	30%	1.080.000	324.000
Elspeterbosweg 9 Vierhouten	I	30%	388.000	116.400
Voorziening risico's grondexploitatie voor	I			-446.000
<i>Totaal grondexploitatie en strategische risico's</i>				1.543.400

e. Milieurisico's

De gemeentelijke overheid loopt risico's bij milieuschade. Dit kan schade zijn van de natuur of in verband met watervervuiling, bodemvervuiling, en dergelijke. Met name bij bodemverontreiniging/bodemsanering kan deze aansprakelijkheid nu gekwalificeerd worden.

Bodemverontreiniging en aansprakelijkheid

Het algemene beleid met betrekking tot bodemverontreiniging is dat de kosten van een eventuele bodemsanering worden verhaald op de veroorzaker - het principe "de vervuiler betaalt". Is dit niet meer mogelijk, dan wordt bij een mobiele verontreiniging (een zich verplaatsende verontreiniging) gesaneerd en bij een immobiele verontreiniging nagegaan of er gevaren zijn voor de volksgezondheid. Is dit het geval, dan volgt sanering (zo mogelijk binnen de begrote budgetten). Is dit niet het geval, dan wordt nagegaan of op een nader geschikt moment sanering mogelijk is op een manier die effectief en doelmatig is (ook in relatie tot de hiermee gepaard gaande financiële middelen). Voor de bekende bodemverontreinigingen is de reserve bodemverontreiniging gevormd.

Er bestaat de mogelijkheid dat bij faillissement van bedrijven met een bodemverontreiniging de saneringskosten alsnog deels of geheel voor rekening van de gemeente komen. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat bij schuren met asbest daken zonder dakgoot in sommige gevallen sprake is van bodemverontreiniging. Onderzoek- en saneringskosten hiervan komen voor rekening van de eigenaar. In gevallen waarbij de gemeente eigenaar is of wordt, kan de gemeente hierop worden aangesproken. Bij aankoop zal hier rekening mee gehouden worden. Het is niet direct in te schatten of en welke kosten hieruit voortvloeien.

Voor niet bekende bodemverontreinigingen zijn de financiële gevolgen lastig in te schatten. Deze zijn afhankelijk van de aard en omvang van de verontreiniging en het tijdstip van het ontstaan van de verontreiniging, na 1987 is een nieuw geval en moet volledig opgeruimd worden en voor 1987 is een oud geval en mag functioneel gesaneerd worden. Daarnaast zijn de gemeentelijke kosten afhankelijk van de mogelijkheid om de kosten te verhalen op de veroorzaker. Om toch een inschatting te maken van de kosten wordt een bedrag van € 150.000 aangehouden met een risico van het voorkomen daarvan van 10%. In dit bedrag is rekening gehouden met een afgenomen risico. De reserve bodemsanering maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

---

*tabel milieu en bodemverontreiniging
risico's*

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Milieu en bodemverontreiniging	I	10%	150.000	15.000
Bodemverontreiniging	I	50%	500.000	250.000
<i>Totaal milieu en bodemverontreiniging risico's</i>				265.000

---

f. Verbonden partijen

De gemeente is financieel mede aansprakelijk voor een aantal samenwerkingsverbanden (paragraaf Verbonden partijen).

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV
- NV Afvalsturing Friesland;
- NV Inclusief Groep.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe;
- Leasurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Gelre-IJssel.
- Stichting Proo
- Sportbedrijf Nunspeet

Per verbonden partij is een risicoanalyse gemaakt. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Bij sommige verbonden partijen is een beoordeling op cijfers lastig. Bij deze verbonden partijen is gekeken naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat

de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij is een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Van de directe deelnemingen in vennootschappen is de nominale waarde van het belang van onze gemeente in de vennootschap als risico opgenomen verhoogd met de ontvangen dividenden. Van de overige deelnemingen in vennootschappen is als financieel gevolg opgenomen de jaarbijdrage.

De kans van optreden wordt geclassificeerd met risico laag, gemiddeld of hoog. Per verbonden partij is het risico (kans van optreden) op grond daarvan, uitgedrukt in een percentage. De toelichting op de belangen voor onze gemeente vindt u terug in de paragraaf verbonden partijen. In onderstaande tabel zijn de risico's per verbonden partij uitgedrukt in geld. Bij een kans van optreden die als "laag" is gekwalificeerd is rekening gehouden met een percentage van 10%. Bij een 'hoge' kwalificatie is een percentage van 30%, 50% of 70% aangehouden, afhankelijk van de inschatting van de kans van optreden.

tabel risico's verbonden partijen S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
NV Bank Nederlandse Gemeenten	I	10%	456.008	45.601
NV Alliander	I	10%	369.394	36.939
NV Vitens	I	10%	4.062	406
NV Afvalsturing Friesland	I	10%	70.380	7.038
Inclusief Groep	I	50%	416.250	208.125
Streekarchivaat Noordwest Veluwe	I	10%	266.000	26.600
Omgevingsdienst Noord Veluwe	I	10%	772.000	77.200
Leisurelands (recreatiegemeenschap Veluwe)	I	10%	0	0
Coöperatie Gastvrije randmeren	I	10%	11.000	1.100
Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland	I	10%	1.667.000	166.700

GGD Gelre-IJssel	I	10%	662.000	66.200
Stichting Proo	I	0%	0	0
Sportbedrijf Nunspeet	I	50%	407.000	203.500
<i>Totaal risico's verbonden partijen</i>				635.909

g. Risico's sociaal domein

Op 1 januari 2015 zijn drie nieuwe wetten in werking getreden binnen het sociaal domein, namelijk de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de Jeugdwet. Met ingang van 2019 is de financiering niet meer gebaseerd op een integreerbaar deel maar is opgenomen in de Algemene Uitkering, net als alle andere gemeentelijke taken. Tevens bestaat er nog een Reserve Sociaal Domein.

Participatiewet, IOAW/Z, Bbz

In de begroting wordt uitgegaan van een budgettaire raming voor de uitkeringen en de te ontvangen rijksbijdrage. Als blijkt dat de uitgaven op de uitkeringen hoger zijn dan de rijksbijdrage kan onder voorwaarden een aanvullende uitkering bij het Rijk worden aangevraagd. Dit is in de gemeente Nunspeet niet het geval.

Hierbij geldt dat de eerste 7,5% van de rijksbijdrage voor rekening van de gemeente komt. Voor het tekort op de uitkeringen tussen 7,5% en 12,5% van de voor dat jaar toegekende rijksbijdrage geldt dat van dit bedrag 50% op basis van deze regeling kan worden aangevraagd en vergoed. Een tekort boven 12,5% kan voor 100% in aanmerking komen voor een vergoeding van het Rijk. Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering moet sprake zijn van een goedkeurende accountantsverklaring en door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan.

Jeugdwet

De gemeente is vanaf 2015 verantwoordelijk voor alle vormen van Jeugdhulp. De transitie is achter de rug, maar het vormgeven aan de transformatie van de Jeugdhulp zal de komende jaren de nadrukkelijke aandacht blijven vragen. Met de nieuwe Inkoopafspraken per 1 april 2022 worden hier verdere stappen in gezet. Er wordt, met minder aanbieders, méér ingezet op partnerschap met toegang en aanbieders. Bij de sturing en monitoring wordt bewaakt dat de Jeugdhulp dichtbij en effectief wordt georganiseerd, waarbij ouders regie hebben. Naast het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vormen ook huisartsen, medisch specialisten en de rechter in geval van jeugdbescherming en jeugdreclassering de toegang naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Door de inzet van SOH GGZ bij de huisarts en de beschikbaarheid van GGZ expertise in het CJG streven we naar minder doorverwijzingen naar zwaardere jeugdhulp.

Vanwege de groei in uitgaven voor jeugdhulp wordt vanuit het Rijk de komende jaren extra budget verstrekt. Met lokaal ingezette maatregelen en een regionaal Doelen en Inspanningen netwerk wordt ingezet op uitvoering binnen de beschikbare budgetten.

tabel risico's sociaal domein S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
BUIG	S	10%	449.000	44.900

Jeugdwet	S	50%	1.000.000	500.000
<i>Totaal risico's sociaal domein</i>				544.900

h. Reguliere risico's

Btw-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is het btw-compensatiefonds ingevoerd. Uit het fonds krijgen gemeenten de betaalde btw op nota's van derden gecompenseerd met uitzondering van de btw die wordt betaald over onderwijsuitgaven en de btw die samenhangt met de subsidiëring van derden. Tegenover deze lagere lasten voor de gemeente staat een uitname uit het Gemeentefonds. Dit houdt in dat de invoering van het btw-compensatiefonds voor de gemeenten gezamenlijk geen voordeel heeft. Voor een individuele gemeente kan de invoering van het btw-compensatiefonds echter wel gevolgen hebben. Vanaf 2019 loopt gemeente Nunspeet risico over de voorschotregeling BCF. Hiermee is reeds rekening gehouden in de financiële verkenning en de meerjarenraming.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten de gemeenten vennootschapsbelasting betalen over de winsten die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Wat dit voor financieel gevolg heeft voor onze gemeente is naar verwachting beperkt. Voor de uitoefening van haar publieke taak levert de vennootschapsbelasting geen risico op.

Tegenvallende subsidieverwachtingen

Een risico dat er gelopen wordt, is dat projecten of activiteiten worden uitgevoerd die (deels) gedekt worden door subsidies vanuit de Provincie. Wanneer achteraf blijkt dat er niet voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden, ontstaat het risico van een dekkingstekort. Tot op heden is steeds voldaan aan de subsidievoorwaarden. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt daarom het risico op vooralsnog op nihil gesteld.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente heeft verschillende gebouwen in eigendom. Er worden daarbij verschillende risico's gelopen. De belangrijkste risico's zijn: asbest, legionellabesmetting, brandveiligheid, veilig werken op daken en wateraccumulatie. De risico's worden per gebouw geïnventariseerd en in kaart gebracht. Op het gebied van asbest worden de grootste risico's gelopen. Van de meeste gemeentelijke gebouwen is de asbestsanering uitgevoerd. Van enkele gemeentelijke woningen en kleine objecten moeten de inventarisaties nog plaatsvinden.

tabel reguliere risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Btw compensatiefonds	I	10%	150.000	15.000
Vennootschapsbelasting	I	10%	150.000	15.000

Tegenvallende subsidieverwachtingen	I	0%	0	0
Gemeentelijke gebouwen	I	10%	20.000	2.000
<i>Totaal reguliere risico's</i>				32.000

i. Coronacrisis

Beheersing van risico's

Financiële vertaling van de risico's

Voor vrijwel alle financiële risico's die zijn te voorzien en kwantificeerbaar zijn, zijn toereikende voorzieningen of bestemmingsreserves gevormd. Van de risico's die van materiële betekenis en niet goed te kwantificeren zijn, is een financiële vertaling gemaakt zodat deze risico's meegenomen worden bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Van onderstaande risico's is de kans van optreden uitgedrukt in een percentage. Het reële financiële gevolg wordt berekend door dit percentage te vermenigvuldigen met het financiële gevolg.

Tabel totalen incidentele en structurele risico's	
Risico	Reëel financieel gevolg
Structurele risico's:	
Financiële risico's	1.055.000
Personele risico's	0
Sociaal domein	544.900
Totaal structureel	1.599.900

Incidentele risico's	
Juridische risico's	40.000
Financiële risico's	0
Personele risico's	50.000
Grondexploitaties	1.543.400
Milieu en bodemverontreiniging	265.000
Verbonden partijen	635.909
Reguliere risico's	32.000
Totaal incidenteel	2.566.309
Totaal risico's	4.166.209

Beoordeling weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie gelegd worden tussen de hierboven genoemde financieel vertaalde risico's en de eerder genoemde beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt uitgedrukt in een ratio. De berekeningswijze van de ratio weerstandsvermogen is als volgt:

Ratio weerstandsvermogen: $\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} / \text{Benodigde weerstandscapaciteit}$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruikt gemaakt van onderstaande waarderingstabel:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende

1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kwantificering van de incidentele risico's in tijd en geld, waarvoor de gemeente geplaatst zou kunnen worden is arbitrair. Geconstateerd kan worden dat het incidentele weerstandsvermogen onvoldoende. Daartegenover is het structurele weerstandsvermogen ruim voldoende. In onderstaande tabel is de structurele en incidentele weerstandscapaciteit versus de structurele en incidentele risico's, weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen 30.360.700 / 4.166.209 = 7,3

Met een uitkomst van het ratio weerstandsvermogen van 7,3 kan worden geconcludeerd dat het totale weerstandsvermogen als uitstekend kan worden aangemerkt. Ten opzichte van de berekening bij het opmaken van de jaarrekening is dit ratio vrijwel gelijk gebleven.

Tabel totaal incidenteel en structureel weerstandsvermogen

	weerstandscapaciteit	Risico's	weerstandsvormogen
Incidenteel	26.981.574	2.566.309	24.415.265
Structureel	3.379.126	1.599.900	1.779.226
Totaal	30.360.700	4.166.209	26.194.491

Toekomstige ontwikkelingen

De prognose van de risico's voor de komende jaren voor de gemeente Nunspeet is als volgt:

De verwachting is dat de totale weerstandscapaciteit voldoende zal zijn voor de financiële gevolgen van de risico's maar dat de weerstandscapaciteit zal dalen.

Grondexploitatie en strategische aankopen

In de komende jaren worden de volgende projecten verder ontwikkeld / afgerond: het bedrijventerrein De Kolk, het plan Molenbeek fase 3, bedrijventerrein Elspeet, 't Hul Noord en de mogelijke ontwikkelingen van strategische aankopen. Daar tegenover staat de gevormde reserve grondexploitatie waarmee in de berekening van het

weerstandsvermogen geen rekening is gehouden. Het saldo van deze reserve bedraagt per 1 januari 2023 € 8,1 miljoen.

Ook zien we dat de decentralisatie gepaard is gegaan met een bezuinigingstaakstelling, terwijl organisaties en gemeenten onvoldoende tijd hebben gehad om de daarvoor noodzakelijke transformatieslag te kunnen maken. Beoogde effecten blijven met name bij het onderdeel jeugd uit. Zo wordt fors geïnvesteerd in de toegang tot jeugdhulp (Stichting Jeugd Noord-Veluwe), terwijl het beroep op zwaardere hulp nog onvoldoende afneemt.

Tabel prognose meerjarige
incidentele en structurele risico's

Risico	financieel gevolg			
	2024	2025	2026	2027
Structurele risico's				
Financiële risico's	1.055.0000	1.905.0000	3.155.0000	3.305.0000
Personele risico's	0	0	0	0
Sociaal domein	544.900	544.900	544.900	544.900
Totaal structurele risico's	1.599.900	2.449.900	3.699.900	3.849.900
Incidentele risico's				
Juridische risico's	40.000	50.000	60.000	70.000
Financiële risico's	0	0	0	0
Personele risico's	50.000	60.000	70.000	70.000
Grondexploitaties	1.543.400	1.543.400	1.543.400	1.543.400
Milieu en bodemverontreiniging	265.000	265.000	265.000	265.000
Verbonden partijen	635.909	675.000	725.000	775.000
Reguliere risico's	32.000	32.000	32.000	32.000
Totaal incidenteel				
Totaal incidentele risico's	2.566.309	2.625.400	2.695.400	2.755.400

Totaal reëel financieel gevolg	4.166.209	5.075.300	6.395.300	6.605.300
--------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Financiële kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden in deze paragraaf kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van onze gemeente.

De volgende financiële kengetallen worden hieronder weergegeven:

- Netto schuld quote (bezittingen / schulden)
- Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / vreemd vermogen)
- Kengetal grondexploitatie (boekwaarde in-/nog niet in exploitatie gebruik genomen gronden / totale baten voor bestemming)
- Structurele exploitatieruimte ((structurele baten – structurele lasten) / totale baten voor bestemming)
- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.*

* Kerngetallen zijn exclusief dekkingsvoorstel.

Begroting jaar 2024	Verloop van de kengetallen					
	Kengetallen:	jaarrekening 2022	begr. 2024	begr. 2025	begr. 2026	begroting 2027
Netto schuldquote		15.9%	68,4%	105,8%	107,9%	103,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen		15.9%	64,6%	101,9%	103,8%	99,3%
Solvabiliteitsratio		61.4%	48,5%	42,4%	44,4%	46,5%
Structurele exploitatieruimte		14.5%	-1,1%	-0,1%	-2,7%	-3,2%
Grondexploitatie		7.0%	9,2%	9,2%	9,7%	9,7%
Belastingcapaciteit		85%	84%	84%	84%	84%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Voor Gemeente Nunspeet ligt dit rond de 68%. Een percentage boven de 100% geeft aan dat de schuldenlast hoger is dan de baten, waardoor het voldoen aan de betalingsverplichtingen een probleem kan worden. Het kerngetal ligt op een hoger niveau dan in 2022. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgaven voor de grote projecten aanvagen waar leningen voor aangetrokken moeten worden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Met deze berekening wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Voor onze gemeente wijkt dit percentage in 2023 ligt af van de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. Wanneer dit percentage onder de 50% komt is het aandeel van eigen vermogen in het balanstotaal minder dan de helft. Dit kan een signaal zijn dat het moeilijker wordt om aan de verplichtingen te voldoen. Het percentage voor onze gemeente komt geprognostiseerd uit op 48,5%. Dit getal vertoont een verslechtering t.o.v. 2022. Dit wordt veroorzaakt door de verwachte uitgaven voor met name de aanleg van de spoortunnel waardoor het solvabiliteitsratio naar beneden moet worden bijgesteld. De jaren erna zet deze trend door. Het gemiddelde solvabiliteitsratio van de gemeenten in Nederland ligt rond de 35%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte onze gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het percentage bedraagt voor onze gemeente 0.0%. De conclusie is dat er op dit moment weinig structurele ruimte is voor extra structurele lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Het percentage is iets toegenomen door de opstart van de Kijktuinen, 't Hul Noord en het bedrijventerrein Elspeet. Een daling in de het risico komt door de afrondende fase van de ontwikkeling van industrieterrein de Kolk en Molenbeek. Hoe hoger het percentage, hoe groter het risico. Voor volgend jaar wordt een percentage van 48% verwacht. Wanneer dit percentage boven de 100% uit komt, kan er aanleiding zijn om maatregelen te nemen.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden gemiddeld gezin bij een gemiddelde woz waarde in Nunspeet bedraagt voor 2024 € 794. Het landelijk gemiddelde bedraagt € 944 (2023). Het tarief voor 2024 is nog niet bekend maar de verwachting is, dat het iets hoger ligt. Wel zal het lager zijn dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Nunspeet is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 12.500 ha) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Nunspeet voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- ‘Beleids- en beheerplan Water en Riolering ’ (2023-2026);
- ‘Beleids- en beheerplan wegen’ (2014-2018);
- ‘Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen’ (2014-2017);
- ‘Beleidsplan openbare verlichting’ (2022-2030)
- ‘Groenbeleid- en beheerplan’ (2019-2029);
- ‘Beheerplan heideterreinen gemeente Nunspeet’ (2011-2021).

Waterbeheer

Het Beleids- en beheerplan Water en Riolering is het resultaat van een planproces met de gemeente Elburg en het waterschap Vallei&Veluwe en omvat o.a. de aan de riolering te stellen doelen, de maatregelen om deze doelen te bereiken en de daarvoor in te zetten middelen. Het Afvalwaterketenplan is opgesteld voor de periode 2023-2026. Het onderhoud en het doen van nieuwe investeringen alsmede de verbetermaatregelen worden overeenkomstig de kaders van het Beleids- en beheerplan uitgevoerd.

Onderhoudsbudget rioleringen

Voor het onderhoud/overige werkzaamheden aan rioleringen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 629.280,--.

Wegenbeheer

In 2014 is een geactualiseerd beleids- en beheerplan wegen opgesteld voor de periode 2014-2018. In het plan wordt onder meer aangegeven dat het gemiddelde onderhoudsniveau in de gemeente Nunspeet redelijk tot goed te noemen is. Om dit niveau te handhaven dan wel te verbeteren is een aanzienlijke onderhoudsbudget, voor met name grootonderhoud asfaltverhardingen, nodig. De financiële gevolgen van het Wegenplan zijn vanaf 2015 verwerkt in de begroting.

Tweejaarlijks worden de wegen door derden geïnspecteerd om een zuiver beeld te krijgen van de staat van onderhoud. De andere jaren vindt inspectie plaats door eigen medewerkers. De inspectiegegevens worden telkens toegevoegd aan het wegenbeheerssysteem en op basis daarvan worden uitvoeringsmaatregelen voorgesteld. De uitvoeringsmaatregelen worden getoetst aan de praktijk (kan onderhoud van een weg nog worden uitgesteld ten gunste van een andere weg?) en op basis van deze toets wordt het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Op deze wijze wordt dus niet puur theoretisch onderhoud gepland maar op een efficiënte wijze gewerkt.

Onderhoudsbudget wegen

Voor het onderhoud aan wegen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 1.270.280 ,--. De planning is dat in de 1e helft van 2024 een nieuw beleids- en beheerplan Wegen wordt opgesteld.

Openbaar groen

Het onderhoud van het openbaar groen wordt zowel door derden als in eigen beheer uitgevoerd. De door derden uit te voeren werken zijn opgenomen in vijf onderhoudsbestekken. Het huidige onderhoudsniveau is, gelet op het beschikbare budget, redelijk tot goed.

Onderhoudsbudget openbaar groen

Voor het onderhoud aan openbaar groen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 836.400,--.

Openbare verlichting

Het Beleidsplan openbare verlichting (2022-2030) is in 2022 door de raad vastgesteld. Het vervangingsschema maakt hier deel van uit en geeft aan welke vervanging er in een bepaald jaar moet plaatsvinden. De gemeente Nunspeet telt momenteel ruim 4.800 lichtmasten van diverse typen, kwaliteit en leeftijd.

Afhankelijk van de wegfunctie wordt gekozen voor een verlichtingsniveau gerelateerd aan minimaal de normen van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde. Deze richtlijnen worden door de meeste gemeenten en nutsbedrijven gehanteerd. Het vervangen van verouderde armaturen en lichtmasten wordt de komende jaren verder voortgezet. In het Beleidsplan openbare verlichting is in het kader van energie- en onderhoudskostenbesparing een zo neutraal mogelijk lichtniveau aangehouden met gebruikmaking van de meest efficiënte verlichtingsmiddelen. Hierbij worden verkeersveiligheid, openbare orde, sociale beleving en de woon- en leefbaarheid gewaarborgd. In het kader van de financiële heroverwegingen is rekening gehouden met de verwachte besparingen door gebruik van duurzame producten. De komende jaren wordt ingestoken op de vervanging van oudere armaturen door energiezuinige led-armaturen.

Onderhoudsbudget openbare verlichting

Voor het onderhoud aan straatverlichting is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 92.960,--.

Bossen en natuurterreinen

De gemeente Nunspeet heeft een groot areaal aan bos- en natuurterreinen (circa 3200 ha) en het beheer en onderhoud ervan vergt een grote inspanning. Sinds 2002 is voor het bosbeheer het FSC-certificaat (Forest Stewardship Council) verkregen. De onderhoudswerkzaamheden worden overeenkomstig de voorwaarden hieruit uitgevoerd. In 2011 is het Beheerplan heideterreinen 2011-2021 vastgesteld.

Jaarlijks wordt circa 5000 m³ hout uit de gemeentelijke bossen middels aanbesteding verkocht aan houthandelaren die zelf zorg dragen voor het oogsten en verwijderen van dit hout.

Gebouwen

In 2014 is het Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen door de raad vastgesteld. Een onderdeel hiervan is het meerjarenonderhoudsplan dat jaarlijks wordt bijgesteld en de basis vormt voor het bepalen van de onderhoudsbudgetten. Naast adequaat onderhoud is het aspect veiligheid van groot belang. Veiligheid is een blijvend punt van aandacht. In de komende tijd wordt ingezet (uit financiële motieven en ter reducering van de milieubelasting) om de energieverbruiken verder omlaag te brengen door het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

Paragraaf Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is samen met het financieringsstatuut (treasurystatuut) een belangrijk instrument voor het transparant maken van het treasurybeheer. De treasuryfunctie houdt in dat de geldstromen van en naar de gemeente zo optimaal mogelijk op elkaar worden afgestemd, met als resultaat dat de rentelasten zo laag mogelijk en/of de rentebaten zo hoog mogelijk zijn.

In het financieringsstatuut van de gemeente Nunspeet, dat op 17 februari 2015 is vastgesteld, zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald. De voor de gemeente Nunspeet relevante uitvoeringsregels zijn hierin opgenomen.

De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Nunspeet vinden plaats binnen het formele kader van het financieringsstatuut en de financiële verordening van de gemeente Nunspeet. De uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in de financieringsparagraaf van de begroting en het jaarverslag. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde. In het jaarverslag gaat het om de realisatie van de plannen en ook om een verschillenanalyse tussen de plannen en de uitkomsten.

Schatkistbankieren

Sinds 2013 is het schatkistbankieren voor de gemeente van toepassing. Dit heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Concreet betekent dit dat gemeenten verplicht zijn om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. Gemeenten mogen alleen positieve banksaldi

voor het betalingsverkeer op eigen bankrekeningen aanhouden. Dit moet leiden tot een verminderde externe financieringsbehoefte van het Rijk, met als gevolg een lagere staatsschuld en een lagere EMU schuld van de collectieve sector.

Voor de aan te houden middelen in 's Rijks schatkist is vanaf 1 juli 2021 een drempel van toepassing, die is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,--. Het schatkistbankieren kan voor de gemeente een negatieve uitwerking hebben op de rendementsverwachting. De hoogte van het negatieve effect is afhankelijk van de afwijking tussen de door het Rijk gehanteerde rentepercentages en de percentages van marktconforme partijen. Uitzettingen (verstrekken van leningen) uit hoofde van de publieke taak blijven mogelijk. Ook het onderling lenen tussen decentrale overheden biedt wellicht mogelijkheden voor het behalen van een hoger rendement of lagere rentelasten. Voorwaarde hierbij is dat er geen toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken decentrale overheden.

Risicobeheer

Het treasurybeleid van onze gemeente is erop gericht binnen de regelgeving en de financiële mogelijkheden een zo gunstig mogelijk rendement te behalen dan wel de rentelasten zo veel mogelijk te beperken. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden onderkend en beheerst. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is, dat het eigen vermogen volledig wordt ingezet als intern financieringsmiddel en niet wordt belegd. Ook wordt geen gebruik gemaakt van rente-instrumenten. Dit beleid wordt in 2024 voortgezet. Binnen de in het financieringsstatuut opgenomen randvoorwaarden worden eventuele tijdelijke financieringsoverschotten of -tekorten tegen gunstige rentepercentages uitgezet of aangetrokken.

Rentebeleid (renterisico's)

Toerekening rente aan investeringen

Onze gemeente streeft naar een evenwichtige samenstelling van de balans. Er wordt in een aantal gevallen gewerkt met een vast rentepercentage voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen (bijvoorbeeld rioleringsinvesteringen). Dit rentepercentage blijft gedurende de hele levensduur van de investering aan deze investering gekoppeld.

Op begrotingsbasis wordt aan de grondexploitaties geen rente toegerekend. Uitgangspunt hierbij is dat de verschillende exploitaties budgettair neutraal verlopen.

Daarnaast wordt voor de aan de taakvelden toe te rekenen rente gebruik van de zogenoemde 'renteomslag'. Deze methodiek van rentetoerekening wordt ook in 2024 als voorgenomen beleid toegepast. In onderstaand schema wordt weergegeven hoe de rentetoerekening plaats vindt.

Rentetoerekening

Vanaf 2017 is een BBV wijziging voor de rentetoerekening en renteberekening van toepassing. Een belangrijk onderdeel van deze wijziging betreft de renteberekening over het eigen vermogen en de grondexploitatie. De commissie BBV adviseert vanwege het inzicht, de eenvoud en transparantie geen rentevergoeding over het eigen vermogen te berekenen. Voor de grondexploitatie moet gebruik worden gemaakt van een gewogen gemiddeld rentepercentage.

Een ander onderdeel betreft de verantwoording van de rentelasten op één centraal taakveld Treasury. Wel mag vanuit dit taakveld rente (kapitaallast) worden doorbelast naar andere taakvelden voor de activa behorend tot deze taakvelden.

Met deze aanbeveling van de commissie BBV wordt met ingang van 2017 geen rente meer berekend over het eigen vermogen. Om te voorkomen dat deze reserves onvoldoende dekking bieden aan het doel waarvoor ze dienen, worden ze gecompenseerd met een inflatiecorrectie. Voor 2024 bedraagt de inflatiecorrectie 2,5%.

RENTESCHEMA 2024

---

a.	Externe rentelasten korte en lange financiering	€ 1.188.810 ,--
b.	Externe rentebaten	€ 80.000,--
c.	Totaal door te berekenen externe rente	€ 1.108.810 ,--
	Rente die aan de Grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t .
	Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t .
		€ 0,--
d1	Saldo door te rekenen externe rente	€ 1.108.810,--
	Rente over het eigen vermogen	€ 0,--
d2	Rente voorzieningen(waardering op contante waarde)	€ 0,--
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 1.108.810,--
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	- € 1.388.112 ,--
	(incl. overhead)	
f.	Renteresultaat taakveld Treasury	- € 279.302,- -

Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari 2024 geeft een begroot financieringstekort. Hierbij moet worden opgemerkt dat de middelen van ruim € 22,8 miljoen (peildatum: 1-1-2023) uit de reserve verkoopopbrengst NUON-aandelen buiten beschouwing zijn gelaten. Dit vanwege het feit dat het rendement op deze middelen dient ter compensatie van de weggevallen dividendopbrengsten. In het algemeen wordt geprobeerd een financieringstekort tijdelijk aan te vullen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd toegestaan in verband met de zogenoemde kasgeldlimiet.

Op grond van de Wet Fido is de gemeente verplicht per kwartaal de gemiddelde netto vlottende schuld te berekenen. Als deze gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn, ondanks de periodieke berekening van de liquiditeitspositie, veelal moeilijk in te schatten. Dit heeft onder andere te maken met de voortgang van de uitvoering van diverse projecten en de daaruit voortvloeiende investeringen. Ook uitgaven als gevolg van de in exploitatie zijnde bestemmingsplannen spelen hierbij een belangrijke rol. Bij de grondexploitatie moet overigens enerzijds rekening worden gehouden met het aankopen van grond, de kosten van bouw- en woonrijp maken en anderzijds met de verkoop van grond.

Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier de BNG.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat kunnen voor het aantrekken of uitzetten van geld - als gevolg van de liquiditeitspositie in overeenstemming met het financieringsstatuut en de regelgeving voor het schatkistbankieren - meerdere partijen benaderd worden voor het uitbrengen van een offerte. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Als de rentepercentages van kort geld lager liggen dan die van langlopende leningen, wordt zo veel mogelijk met kort geld gefinancierd. Uiteraard voor zover dit mogelijk is binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet en de voorwaarden waaronder de rekening-courantovereenkomst met de huisbankier dit toestaat.

Leningenportefeuille

De omvang van de in het begrotingsjaar aan te trekken geldleningen hangt mede af van de te ramen investeringen. Dit wordt in de programmabegroting bepaald aan de hand van bijlage B Overzicht investeringen en uitgaven per programma.

Voor 2024 wordt een financieringstekort geraamd doordat de stand van de lopende en nieuwe investeringen het eigen vermogen overtreffen. Dit geraamde tekort is exclusief de geblokkeerde middelen uit de verkoopopbrengst NUON-aandelen. Voor een juiste verhouding in de financiering met kort en lang geld zijn ook langlopende leningen geraamd. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de totale stand per 31 december 2024 van de opgenomen langlopende geldleningen geraamd op ruim 50,5 miljoen euro.

Geïnvesteed vermogen/financieringsstructuur

Het geïnvesteed vermogen wordt per 1 januari en 31 december 2024 respectievelijk geraamd op € 94,3 en € 120,9 miljoen. Het gaat hierbij om de totale boekwaarde van de geactiveerde kapitaaluitgaven.

Het totaal geraamde geïnvesteede vermogen per 31 december 2024 wordt voor ca. € 50,6 miljoen gefinancierd met vreemd vermogen (= geraamde langlopende geldleningen) en het restant van € 70,3 miljoen met eigen middelen en kortlopende financieringsmiddelen.

Gezien de gemiddelde rentelast van het per 31 december 2024 met vreemd vermogen gefinancierde deel kan worden geconcludeerd dat de geraamde financieringsstructuur en in relatie hiermee ook het weerstandsvermogen van onze gemeente op 1 januari 2024 als voldoende kan worden beoordeeld.

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in onderstaand overzicht. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 1,5%, blijft het renterisico in de begroting 2024 acceptabel. Verwacht wordt dat de kapitaalmarktrente (langlopende rente), gezien de verwachte economische ontwikkelingen (zoals economische groei, inflatie) het komende jaar (verder) gaat stijgen. Op grond van deze verwachting is er, naar het zich nu laat aanzien, een beperkt renterisico te verwachten.

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rentelooptijd van één jaar of langer.

Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip ‘renterisiconorm’ ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal.

Renterisico per 2024 (x € 1.000,--)		Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1.	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2.	Te betalen aflossingen	€ 2.664,--	€ 2.517,--	€ 3.351,--	€ 3.260,--
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	€ 2.664,--	€ 2.517,--	€ 3.351,--	€ 3.260,--
4.	Renterisiconorm	€ 16.455,- -	€ 16.366,- -	€ 15.773,- -	€ 15.737,--
5.	Ruimte (+)/Overschrijding (-); (4-3)	€ 13.791,- -	€ 13.849,- -	€ 12.422,- -	€ 12.477,--
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal lasten	€ 82.274,- -	€ 81.829,- -	€ 78.863,- -	€ 78.694,--
4b	Percentage	20%	20%	20 %	20%

4.	Renterisiconorm berekend op basis van cijfers 2024 (4a x 4b)	€ 16.455,-	€ 16.366,-	€ 15.773,-	€ 15.737,--
		-	-	-	

Beheer beschikbare liquiditeiten

Kasbeheer

Saldo- en liquiditeitsbeheer

Voor het liquiditeitsbeheer zijn overeenkomsten met de BNG en de Rabobank gesloten. Hierdoor kunnen tekorten aan middelen op een voordelige wijze worden geleend en kan de gemeente tegen voordelige voorwaarden snel over voldoende financiële middelen beschikken. Daarnaast is van belang dat het Rijk alle financiële transacties met de gemeente verrekend bij de BNG (dit geldt overigens voor alle gemeenten). Na de invoering van het schatkistbankieren is het eventueel uitzetten van overtollige liquide middelen bij commerciële banken niet toegestaan, maar alleen bij 's Rijks schatkist of andere lokale overheden, waarbij geen toezichtrelatie bestaat.

Geldstromenbeheer

Voor een optimaal beheer van de geldstromen is een goede liquiditeitsprognose een belangrijk instrument. Dit brengt een inspanningsverplichting voor de totale organisatie met zich mee. Een continu bijstellen van de liquiditeitsprognose, met als basis de planning van de investeringen, is daarbij van groot belang. Het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen dan geraamd, vraagt de nodige inspanning. Het verkrijgen van betrouwbare informatie is hierbij van cruciaal belang. Ook het aanscherpen van het debiteurenbeheer en de invordering van belastingen speelt hierbij een belangrijke rol. Het niet nakomen van betalingsverplichtingen heeft invorderingsmaatregelen tot gevolg. In de eerste fase wordt een betalingsherinnering gestuurd, daarna een aanmaning en in derde fase een (dwang)invordering, door gebruik te maken van een (gerechts)deurwaarder. Door een adequate uitvoering van deze invorderingsmaatregelen blijft de afboeking van oninbare vorderingen tot een minimum beperkt.

Duurzame toegang tot financiële markten

Een gemeente heeft als overheidsinstelling een zogenoemde AAA-rating. Dit houdt in dat een gemeente door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig wordt beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten gegarandeerd en kan een gemeente tegen gunstige voorwaarden lenen. Bovendien heeft de gemeente Nunspeet door de overeenkomsten met de banken een zeer snelle toegang tot de financiële markten. Overigens worden bij het aantrekken van nieuwe leningen offertes gevraagd bij meerdere geldverstrekkers.

Leningenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

De mutaties als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen en rente zijn:

Mutaties in leningenportefeuille	Bedrag (x € 1.000,--)	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2024	€ 44.266,--	2,44%
Nieuwe geraamde leningen 2024	€ 9.000,--	
Reguliere aflossingen	- € 2.664,--	

Vervroegde aflossingen	€ 0,--	
Stand per 31 december 2024	€ 50.602,--	

Voor de komende jaren moeten, gezien de geplande investeringen, nog een aantal nieuwe geldleningen worden aangetrokken. Hierdoor zullen de rentelasten stijgen.

Organisatie

In het Financieringsstatuut en de financiële verordening is opgenomen welke personen bevoegd zijn tot het aantrekken en uitzetten van middelen. In het kader van het gemeentebrede project 'Risico management' is de administratieve organisatie van de treasuryfunctie beschreven.

Gemeentefinanciering

De financiering van de gemeentelijke activiteiten is de verantwoordelijkheid van het team Financiën. Hierbij wordt de gemeente als een geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit kunnen worden ingezet voor het financieren van een andere activiteit. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Op deze wijze worden de rentekosten beperkt. Projectfinanciering wordt in principe niet toegepast.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de zogenoemde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door een door het ministerie van Financiën vastgesteld percentage (voor 2018 e.v. jaren 8,5%) vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie bepaald en getoetst aan de kasgeldlimiet. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de provincie als toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen. Voor het begrotingsjaar 2024 bedraagt de berekende kasgeldlimiet € 6.993.290,---.

In onderstaand overzicht wordt de berekening van de begrote kasgeldlimiet voor de jaren 2024 tot en met 2027 weergegeven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000,--)	2024	2025	2026	2027
Begrotingstotaal	€ 82.274,--	€ 81.829,--	€ 78.863,--	€ 78.694,--
Begrotingsomvang 1 januari (is grondslag)				
Toegestaan kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 6.993,--	€ 6.955,--	€ 6.703,--	€ 6.699,--

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Nadat de gemeenteraad in de programmabegroting en beleidsnotities heeft bepaald wat de gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen van het beleid zijn en welke budgetten daarvoor beschikbaar zijn, neemt het college de uitvoering ter hand. Het geheel van uitvoeringsmaatregelen – inclusief de effectieve en efficiënte inzet van middelen, het hanteren van een systeem van planning & control en de voorbereiding van raadsbesluiten – noemen wij de gemeentelijke bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering is een bevoegdheid en verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders. Toch heeft de wetgever het goed gedacht om in de programmabegroting, het document waarin college en gemeenteraad afspraken maken over het komende jaar, een toelichting op de bedrijfsvoering op te laten nemen.

Organisatieontwikkelingen

In de huidige samenleving zijn onomkeerbare ontwikkelingen waarneembaar die vragen om een andere overheid. Denk aan thema's zoals participatie, netwerken, flexibiliteit, diversiteit en maatwerk. Ook de gemeente moet een antwoord geven op het ontstaan van een *netwerksamenleving*, die vraagt om het leggen van verbindingen tussen de belangen en de beschikbare oplossingen bundelt naar het gewenste resultaat. In deze veranderende samenleving ontstaan op participatieve wijze lokale maatwerkoplossingen in wisselende samenwerkingsverbanden.

Om de bedrijfsvoering en organisatie van Nunspeet eigentijds en efficiënt te houden is gestart met een organisatie ontwikkeltraject. Hiervoor zijn een aantal onderwerpen rondom organisatieontwikkeling vastgesteld. Zo is het gemeentelijk organisatiemodel doorontwikkeld en is er een vernieuwde missie en visie vastgesteld. Maar ook aan thema's als opgavengericht werken en duurzame inzetbaarheid wordt gewerkt

Onze missie is: We staan - met het bestuur en onze inwoners en bedrijven voor een mooi en sociaal Nunspeet, Elspeet, Hulshorst en Vierhouten, waar het fijn wonen, werken en recreëren is waar iedereen telt en waar we samen verantwoordelijk zijn, we zijn een betrouwbare en proactieve partner in het ondersteunen van initiatieven en zetten ons in voor een optimale en klantgerichte dienstverlening.

Onze visie hebben we aldus verwoord: we doen ons werk voor de Nunspeetse samenleving professioneel, collegiaal en samenwerkend als één geheel. We vertrouwen elkaar, waarderen elkaar, houden rekening met elkaar en zijn open naar elkaar. We investeren in de toekomst van Nunspeet en geven ruimte aan ambities, initiatieven en nieuwe ideeën.

Kwaliteitszorg

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het verbeteren daar van. Hierbij kan gedacht worden aan het verbeteren op basis van feedback van bijvoorbeeld inwoners en uitkomsten van controles of verbeteringen die door het team zelf worden geïnitieerd. Afgelopen jaar is extra capaciteit ingezet op het vaststellen en vastleggen van processen en procedures. De door- en uitstroom van medewerkers is groter dan voorheen. Het is dus des te belangrijker om werkwijzen op een eenduidige wijze vast te leggen zodat het vertrek van iemand niet direct hoeft te leiden tot een daling in de kwaliteit. Er zijn op dit moment 137 processen beschreven.

Verbeteren naar aanleiding van feedback

Er is gestart met het verzamelen van feedback bij balie burgerzaken. Op basis van deze feedback worden verbeteringen doorgevoerd. Via het project 'participatieplatform' heeft er een inventarisatie bij verschillende teams plaats gevonden over hun behoefte om feedback te verzamelen van inwoners. Na instemming van het college wordt het feedbacksysteem ingevoerd.

Daarnaast is de raads werkgroep bestuur en dienstverlening gestart. In deze werkgroep worden ook signalen die de raad bereiken over de dienstverlening besproken en waar nodig in de organisaties opgepakt. Ook vanuit team sociaal is een werkgroep klantgerichtheid actief die verbeteringen in de praktijk doorvoert.

Inmiddels wordt actief en iedere dag feedback verzameld over de ervaring bij de balie burgerzaken, de website en de webformulieren. De bezoeker geeft feedback middels smileys gevolgd door een paar verdiepingvragen. Zo weten we niet alleen hoe iemand iets waardeert maar ook waarom. Op basis daarvan kunnen wij zaken vooral zo blijven doen of juist veranderen. Aan het einde van deze maand wordt een analyse gedaan en worden verbeteracties waar nodig en mogelijk vastgesteld.

Het participatieplatform heeft voor nu geen toestemming gekregen van het college om uit te rollen. De voornaamste reden is dat er nog geen participatie adviseur is aangetrokken die dit platform goed uit zou kunnen rollen.

Verbeteren bereikbaarheid

Sinds 1 januari 2022 worden alle klantcontacten geregistreerd in Djuma. Onderdeel daarvan zijn ook de terugbelverzoeken. Het voordeel hiervan is dat deze inzichtelijk zijn als iemand afwezig is en op deze manier ook de teammanager over sturingsinformatie beschikt om de bereikbaarheid van het eigen team te verbeteren. In de zomer heeft een onafhankelijk bereikbaarheidsonderzoek plaats gevonden. Naar aanleiding van de uitkomsten is duidelijk geworden dat er een verbetering moet plaats vinden. Hierin zijn de volgende acties ondernomen:

- opgenomen als KPI voor de raad
- teammanagers informeren
- Gebruikmaking van de 'nieuwe telefooncentrale'.

Er hebben intern meerdere acties plaats gevonden om de bereikbaarheid te vergroten. Helaas zien we op dit moment in de praktijk nog onvoldoende vooruitgang. Dit wordt in het managementoverleg van 13 september ook gedeeld. In Q4 wordt opnieuw het onafhankelijke bereikbaarheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan worden in Q1 2024 verwacht.

Personeel- en organisatiebeleid

Het bestuur- en managementmodel onderkent dat onze medewerkers het belangrijkste productiemiddel van de gemeente zijn. Binnen de kaders die de gemeenteraad stelt en in opdracht van burgemeester en wethouders, ontwikkelen zij het gemeentelijke beleid en leveren ambtenaren de gemeentelijke diensten. De moderne maatschappij en het moderne bestuur vragen om taakvolwassen vakmensen. Hij/zij is een deskundige sparringpartner voor politiek en bestuur, is een publiek entrepreneur en een netwerker.

De gemeente Nunspeet kiest daarom voor een organisatiebeleid dat daarop is afgestemd. In de samenwerking tussen ambtenaren en college is er respect voor elkaars inbreng, is er ruimte om inhoud te geven aan de eigen verantwoordelijkheden en wordt ingespeeld op de wederzijdse afhankelijk- en duidelijkheid over de grenzen van elkaars handelen. Er is sprake van een cultuur waarbij loyaliteit, respect en motivatie hoog in het vaandel staan.

Wat voor onze gemeente nooit een probleem is geweest, is nu wel een uitdaging geworden. Het behouden en binnen halen van goede medewerkers. Andere gemeenten en organisaties worstelen met hetzelfde fenomeen. Er is er een recruiter ingeschakeld. Verder wordt op allerlei manieren uitgedragen dat het fijn werken is bij gemeente Nunspeet.

Planning & control

Voor de beheersing en de regie van werkprocessen is een systeem van planning & control nodig. In het bestuur- en managementmodel wordt rekening gehouden met frequent overleg tussen de diverse spelers: collegeleden, directie en teammanagers.

Daarnaast kent de organisatie een systeem waarin adviezen aan college en gemeenteraad door de directiesecretaris en de concerncontroller worden getoetst op bijvoorbeeld de juridische en financiële kwaliteit. En in de derde plaats is er de periodieke rapportage van de organisatie aan directie, college en gemeenteraad – die gestart wordt met de programmabegroting en afgesloten wordt met de programmarekening.

Planning & control is een belangrijk instrument voor een continue verbetering van de bedrijfsvoering. Hierbij moet – naast de instrumentele kant – het accent vooral worden gelegd op de verantwoordelijkheid en het gedrag. Instrumenten zijn belangrijk, maar nog belangrijker is hoe deze gehanteerd worden binnen de organisatie. Planning

& control is ook een gezamenlijke mentaliteit: zeggen wat je doet (planning) en doen wat je zegt (control/verantwoording). Daar hoort ook transparantie bij: fouten maken mag, als er maar open over wordt gecommuniceerd en als er maar van wordt geleerd.

Een belangrijk onderdeel van de Planning & Controlcyclus is de Perspectievennota. De raad geeft hierin raadswensen aan voor de nieuw op te stellen begroting. In de vier kwartaalrapportages wordt aan de raad de realisatie van de begrotingsuitvoering gerapporteerd. De indicatoren die via de kwartaalrapportages worden gerapporteerd, worden verantwoord in de commissie Planning & Control.

Administratieve organisatie en interne controle

De controle-omgeving is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende organisatie. De aspecten 'soft controls', cultuur, houding en gedrag zijn hierin belangrijk. De organisatie moet zichzelf voortdurend de volgende vragen stellen:

- Wat is het ambitieniveau als organisatie? Wat kan en wil de organisatie aan? Een hele realistische vraag!
- Is onze organisatie bereid om te leren en te verbeteren?
- Is onze organisatie afgestemd op onze ambities?

Interne beheersing is voor veel organisaties in het publieke domein een uitdaging. Gemeente Nunspeet wil graag de bedrijfsprocessen goed op orde hebben. De bedrijfsprocessen veranderen door de verdergaande digitalisering en automatisering. De verdergaande digitalisering en automatisering van de processen hebben ook effect op de aanpak van de (verbijzonderde) interne controle. De automatiseringsomgeving en de application controls in de applicaties worden steeds belangrijker. Dit is ook terug te zien in de landelijke aandacht voor de informatiebeveiliging en privacy binnen onze organisatie waarbij voldaan dient te worden aan de nieuw normen en de organisatie druk is met de invoering van de BIG en AVG. Met ingang van 2023 dient het college een rechtmatigheidsverklaring af te geven. Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid efficiënt en effectief dient te worden vormgegeven. De administratieve lasten dienen niet te stijgen en bij voorkeur af te nemen. Om een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven moet de procesbeheersing goed op orde zijn en met behulp van interne controle moet aangetoond worden aan het college dat de getrouwheid en rechtmatigheid op orde is. Dit vraagt de nodige voorbereiding. Het college moet kunnen vertrouwen op een kwalitatief goede interne controle op basis waarvan een gefundeerd oordeel kan worden gegeven en een rechtmatigheidsverklaring kan worden afgeven. Dit vereist een professionele interne controle aanpak, vastlegging en een gestructureerde rapportage naar het college waarbij het college meegenomen moet worden in de uitkomsten van de interne controle.

Doelmatig- en doeltreffendheidonderzoeken

De effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering vormen een rode draad door het dagelijks bestuur van de gemeente. De middelen zijn beperkt en er is een groot scala aan doelen te behalen. Kritisch doelgericht werken en verspilling voorkomen zijn dan ook aandachtspunten waarvan nagenoeg al het gemeentelijke handelen is doortrokken.

Omdat met beperkte middelen, die bovendien nauwelijks kunnen worden beïnvloed, een heel groot takenpakket moet worden uitgevoerd hebben de gemeenten doelmatig- en doeltreffendheid over het algemeen hoog in het vaandel staan. De wetgever heeft in artikel 213a van de Gemeentewet voorgeschreven dat het college regelmatig onderzoek moet doen naar de doelmatig- en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Ook de manier waarop dat moet gebeuren, wordt ten dele voorgeschreven. Dit blijkt voor gemeenten een forse administratieve lastenverzwaring met zich mee te brengen. Middelgrote en kleinere gemeenten komen in de praktijk niet of nauwelijks toe aan de voorgeschreven onderzoekscyclus. Zij zijn wel degelijk bezig met doelmatig- en doeltreffendheid, maar voldoen formeel niet aan artikel 213a van de Gemeentewet. Daar staat geen sanctie tegenover en overigens wordt een wijziging van de wet verwacht waarbij artikel 213a wordt geschrapt of minder verplichtend gemaakt.

In Nunspeet wordt de toepassing van artikel 213a uitgevoerd via de kwartaalrapportages. In de kwartaalrapportages zijn de beleidsindicatoren opgenomen. Daarnaast komt de doelmatigheid aan de orde in de onderzoeken van de rekenkamercommissie en de accountant.

Informatieveiligheid

Het college legt jaarlijks verantwoording af ten aanzien van de informatieveiligheid op basis van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit systematiek (ENSIA). Het doel van ENSIA is om de verantwoording over Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Woz, Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) te bundelen in één systematiek dat onder meer uitgaat van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). ENSIA sluit aan op de gemeentelijke planning en control cyclus voor informatiebeveiliging. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van de gemeente en kan het bestuur beter sturen en verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en andere belanghebbenden.

Voor de informatiebeveiligingsnormen inzake DigiD en Suwinet bestaat een verantwoordingsplicht aan het rijk door middel van een Assurance van een onafhankelijke IT auditor. Hierover leg het college een collegeverklaring af. De collegeverklaring omvat het op 31 december 2023 in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen inzake DigiD (Norm ICT-beveiligingsassessments DigiD versie 3.0 (de Norm v3.0) en Suwinet (Specifiek Suwinet normenkader Afnemers, versie 1.0). De normen staan op het openbare deel van de websites van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Bureau Keteninformatisering Werk & Inkomen (BKWI). Vanaf het verantwoordingsjaar 2024 zal de verklaring voor een vijftal normen ook de werking van de maatregelen over 2023 omvatten. De collegeverklaring wordt opgesteld voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet.

Privacy

Bij de uitvoering van de gemeentelijke taken is er sprake van meerdere relevante wetten met ieder hun eigen bepalingen. Sinds mei 2018 vormt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) het algemeen geldende wettelijk kader. De medewerkers die te maken hebben met strafrechtelijke taken hebben echter te maken met de Wet politiegegevens. De Wet politiegegevens is wel gestoeld op dezelfde uitgangspunten als de AVG, maar heeft wel een aantal specifiek voor de opsporing relevante bepalingen. Daarnaast kent de gemeente nog specifieke regelgeving, waarvan de Wet basisregistratie personen een voorbeeld is.

De genoemde regelgeving heeft met name tot doel het bevorderen van de juiste en transparante omgang met persoonsgegevens zonder dat er directe beperkingen voor het gebruik worden opgelegd. Nu er steeds meer eisen aan gemeenten gesteld worden op het gebied van transparantie, rechtmatigheid en volgbaarheid is een groei in het volwassenheidsniveau van de omgang met persoonsgegevens noodzakelijk. Voor privacy betekent dit een doorontwikkeling op het gebied van beleid, in de uitvoering en de controle en toezicht op het gebruik van persoonsgegevens. Het aantal gemelde datalekken was in 2022 beperkt. Daar zal in 2023 en 2024 meer aandacht aanbesteed gaan worden bij de implementatie van het nieuwe protocol inzake Privacy-incidenten.

Frauderisico

Als onderdeel van risicomanagement is het de bedoeling om periodiek een specifieke frauderisico inventarisatie voor onze gemeente uit te voeren om te voorkomen dat er in de interne beheersing kwetsbare onderdelen overblijven die onopgemerkt blijven. In de kadernota rechtmatigheid wordt aandacht gevraagd voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Het college dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O beleid voldoende actueel is; en voldoende zijn afgestemd op de meest recente wetgeving en de praktijk en of het beleid feitelijk ook wordt nageleefd.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis

van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is voor gemeente Nunspeet vastgesteld op 1%. Hierbij vindt aansluiting plaats met de grens van 1% voor de accountant ten behoeve van de afgifte van de goedkeurende controleverklaring.

Rapporteringsgrens college

Het college is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering als de geconstateerde onrechtmatigheden de rapporteringsgrens overschrijden. Deze rapporteringsgrens is vastgesteld op € 50.000.

Subsidies

Subsidieplafonds worden op basis van de Algemene subsidieverordening Nunspeet 2019 door de raad vastgesteld tijdens de begrotingsbehandeling. Subsidieplafonds hebben als doel om een subsidie te kunnen weigeren op het moment dat het budget niet meer toereikend is en er op basis van een verordening wel aanspraak kan worden gemaakt op een subsidie.

Bij het bekendmaken van een subsidieplafond wordt weergegeven welke subsidie het betreft, welk bedrag beschikbaar is en op welke wijze het beschikbare bedrag wordt verdeeld. De volgende subsidieplafonds gelden voor 2024:

Tabel 1.1 - Subsidieplafonds 2024

Omschrijving subsidie	Subsidieplafond	Verdeling bij bereiken subsidieplafond
Eenmalige subsidie cultuur	€ 4.500,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Jaarlijkse subsidie amateurkunstverenigingen	€ 17.500,--	Naar rato
Eenmalige subsidie sport	€ 12.750,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Restauratie monumenten	€ 126.900,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Afkoppelen verhard oppervlak	€ 51.250,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Bevorderen verkeersveiligheid	€ 30.600,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Gewoon Gemak	€ 20.000,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap	€ 60.000,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Jaarlijkse eenmalige subsidies sociale samenhang en leefbaarheid	€ 25.500,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst

Paragraaf Verbonden partijen

Paragraaf Verbonden partijen

Wat zijn verbonden partijen? Volgens artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording is een verbonden partij:

‘Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft’.

Vervolgens worden in de leden c en d aangegeven wat een bestuurlijk en een financieel belang is. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om de specifieke combinatie van financiële en bestuurlijke inbreng.

Bij de gemeente Nunspeet is sprake van de volgende verbonden partijen:

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV;
- Sportbedrijf Nunspeet;
- NV Afvalsturing Friesland.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe;
- Leisurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- NV Inclusief Groep;
- Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord-Veluwe;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland;
- Sportbedrijf Nunspeet.

Per verbonden partij is een risicoanalyse opgesteld. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Een manier van risicometing is te kijken naar de solvabiliteit. De solvabiliteit is de mate waarin de onderneming in staat is het totale vreemd vermogen terug te betalen. Het is de

verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van een onderneming. Men berekent de solvabiliteit als verhouding tussen eigen vermogen/totaal vermogen. Een solvabiliteit wordt goed genoemd als deze hoger is dan 25% (eigen vermogen is meer dan 25% van het balanstotaal).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (artikel 2 BBV) moeten gemeenten voor verbonden partijen informatie opnemen. De volgende informatie moet tenminste worden opgenomen:

- a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Bij de bepaling van de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen en het financiële resultaat worden de meest recente jaarcijfers als basis gehanteerd. Bij de weging van het risico van verbonden partijen zal gekeken worden naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Vestigingsplaats

Den Haag

Publiek belang

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (één stem per aandeel van € 2,50). Het aandelenbezit wordt gezien als een duurzame belegging. Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang van onze gemeente in de BNG.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenbelang van 0,13% in de BNG, met een nominale waarde van € 187.688,--. De gemeente bezit 75.075 aandelen van nominaal € 2,50. Dit financieel belang zal naar verwachting in 2024 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens

Geen beleidswijzigingen voorzien.

Risicoanalyse

Het eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de jaarcijfers 2022 van de BNG Bank.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024

€ 4.615 miljoen

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 107.459 miljoen
Verwachte achtergestelde schulden per 1 januari/31 december 2024	€ 38 miljoen
Verwachte nettowinst na belastingen 2024	€ 300 miljoen

Op basis van de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen zou geconcludeerd kunnen worden dat de solvabiliteit niet goed is. Dat zou betekenen dat het risico hoog is. Echter het eigenaarschap ligt bij gemeenten, provincies en de Staat. De bank heeft een (door de statuten) beperkt werktein. Dit biedt de financiers vertrouwen en hierdoor is het risico van kredietverlening aan de BNG beperkt. Dit zorgt ervoor dat de bank tegen gunstige tarieven gelden kan aantrekken. Daarnaast vermeldt de BNG in het jaarverslag hoe zij invulling geeft aan de risicobeheersing en -controle. Het risicobeheer is gericht op handhaving van het risicoprofiel van BNG Bank. Het Internal Governance Framework (IGF) vormt de basis voor alle besluitvorming binnen BNG Bank. Het IGF beschrijft het 'Three Lines of Defense'-model en hoe het risicobeheer hierin is gepositioneerd. Onderdeel van het IGF is het Risk Management Framework (RMF), bestaande uit het overkoepelende beleid inzake algemene en specifieke risicogerelateerde onderwerpen, zoals risk governance, risk appetite framework en specifieke risico's. Het RMF is toegesneden op het specifieke bedrijfsprofiel van BNG Bank. Risicobeheeractiviteiten zijn geïntegreerd in alle delen van de organisatie waar belangrijke risico's kunnen ontstaan. Het continue risicobeheerproces omvat het identificeren, beoordelen, meten, bewaken, rapporteren en sturen van de verschillende soorten risico's. Per saldo wordt geconcludeerd dat het risico van de BNG bank laag is.

NV Alliander

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Het veiligstellen van de levering van elektriciteit onder alle omstandigheden en het genereren van dividend door belegging van middelen. Deze middelen kunnen in beginsel vrij worden aangewend voor gemeentelijke taken (algemeen dekkingsmiddel).

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Sinds 2004 is het dividend gelijk aan het pay-outpercentage van 45% van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen. De gemeente bezit 339.318 aandelen met een nominale waarde van € 34.424. Dit belang zal naar verwachting in 2024 niet wijzigen.

In 2021 is de gemeente ingegaan op het verzoek van Alliander om deel te nemen in de verstrekking van een reverse converteerbare hybride obligatielening voor een bedrag van maximaal € 1.488.292,-. Het recht op conversie betekent dat de leningnemer (Alliander NV) het recht heeft de lening gedeeltelijk of geheel om te zetten in aandelen indien de A-rating op grond van objectieve omstandigheden onzeker wordt.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens voorzien.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2024 en het verwacht resultaat 2024 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2022:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 4.570 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 6.100 miljoen
Verwacht resultaat 2024	€ 200 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 42,7%. Algemeen genomen worden een minimaal percentage van 25% als goed of gezond aangemerkt. Het resultaat over 2022 bedroeg € 198 miljoen. Over 2021 bedroeg het resultaat € 242 miljoen. Voor 2024 wordt een resultaat in dezelfde ordergrootte verondersteld. Gezien het hoge eigen vermogen wordt het risico van NV Alliander als laag aangemerkt.

NV Vitens

Vestigingsplaats

Lelystad

Publiek belang

De gemeente Nunspeet is aandeelhouder van NV Vitens, het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Bij het leveren van vers en betrouwbaar drinkwater wil Vitens respectvol blijven omgaan met de natuur. Om waterbronnen te beschermen werkt het bedrijf samen met waterschappen, natuurorganisaties, gemeenten en provincies. Om verdroging te voorkomen, verplaatst het bedrijf waar nodig waterwingebieden. Ook werkt het bedrijf zo veel mogelijk met milieuvriendelijke installaties. Dit past bij de verantwoordelijkheden van de aandeelhouders: de provincies en gemeenten.

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenpakket van 24.035 aandelen met een nominale waarde van € 4.062. Dit belang zal naar verwachting in 2023 niet wijzigen. Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Als de solvabiliteit hoger of gelijk is aan de streefsolvabiliteit (een eigen vermogen (EV) minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (EV + achtergestelde leningen minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal) en als de winst toereikend is, wordt aan de houders van gewone aandelen een dividend uitgekeerd van minimaal 40% en maximaal 75% van het netto resultaat.

Beleidsvoornemens

Voor de komende jaren verwacht Vitens geen dividend uit te kunnen keren.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2024 en het verwacht resultaat 2024 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2022 van Vitens:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2023	€ 650 miljoen
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2023	€ 1.450 miljoen
---	-----------------

Verwacht resultaat 2023	€ 8 miljoen
-------------------------	-------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 31%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Vitens is daarnaast bewust bezig met het verhogen van de solvabiliteit en de versterking van het eigen vermogen. Vitens houdt zich bezig met een primair product waar altijd vraag naar zal zijn: schoon drinkwater. Dit zorgt voor een stabiele en continue afzetmarkt. Op basis van deze argumenten en de bewuste verhoging van de solvabiliteit wordt het risico van Vitens als laag aangemerkt.

NV Afvalsturing Friesland

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Algemeen

De NV Afvalsturing Friesland verzorgt voor de gemeente Nunspeet, en de overige SNV gemeenten, de afvalverwerking. In 2015 is de door de RNV uitgeschreven aanbesteding gegund aan NV Afvalsturing Friesland. Mede hierdoor is toen de RNV toegetreden als aandeelhouder van de NV Afvalsturing Friesland. Na de opheffing van de RNV zijn de aandelen overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Namens de RNV-gemeenten was de gemeenschappelijke regeling Regio Noord Veluwe (RNV) aandeelhouder van NV Afvalsturing Friesland. Door de opheffing van de RNV is dit niet meer mogelijk. De gemeente Nunspeet zal in 2018 zelfstandig aandeelhouder worden in de NV Afvalsturing Friesland.

Financieel belang

In 2018 heeft de aandelenoverdracht naar de gemeenten plaatsgevonden. Nunspeet heeft 63 aandelen met een totale nominale waarde van € 28.350,--.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2024 en het verwacht resultaat 2024 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2022 van NV Afvalsturing Friesland:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 70 miljoen
--	--------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 120 miljoen
---	---------------

Verwacht resultaat 2024	€ 8 miljoen
-------------------------	-------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 37%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Mede gezien de jaarlijks behaalde financiële resultaten over de afgelopen jaren, wordt geconcludeerd dat het risico van NV Afvalsturing Friesland laag is.

NV Inclusief Groep

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

De NV Inclusief Groep (Ondernemer in passend werk) is een geprivatiseerde organisatie die belast is met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) voor de bij de RNV aangesloten gemeenten en Nijkerk.

De Dienst Sociale Werkvoorziening Noordwest-Veluwe (DSW) is opdrachtgever voor de uitvoering van de wet. De praktische uitvoering is in handen van de Inclusief Groep. Men begeleidt mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt naar werk en biedt hen daarbij scholing en/of leerwerktrajecten. De werkzaamheden voor de doelgroep worden verricht in vier werkbedrijven die eigendom zijn van de Inclusief Groep. Die bedrijven opereren in de sectoren industrie (metaal, hout, elektra, verpakken, montage), dienstverlening (schoonmaak, groen, kwekerij, schilderwerken) en (groeps)detachering.

Bestuurlijk belang

Door de opheffing van de RNV zijn de afzonderlijke gemeenten in 2018 aandeelhouder geworden van de Inclusief Groep. De gemeente heeft 3.120 aandelen met een nominale waarde (incl. agio) van € 416.520,--.

Financieel belang

Via het aandeelhouderschap is de gemeente Nunspeet financieel medeverantwoordelijk voor de Inclusief Groep.

Beleidsvoornemens

In het kader van de komst van de Participatiewet vindt onderzoek plaats naar de toekomst van de sociale werkvoorziening.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2024 en het verwacht resultaat 2024 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2022 van de Inclusief Groep:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 6,9 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 9,4 miljoen
Verwacht resultaat 2024	-1,8 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 42,3%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. In het jaarverslag 2022 geeft de Inclusief Groep in de Toekomstparagraaf een doorkijk naar de komende jaren. Zij zien een aantal risico's. Gezien het gepresenteerde meerjarige perspectief en de voor de jaren 2023 en verder begrote negatieve resultaten van € 1,8 tot 1,9 miljoen per jaar komen de liquiditeit en solvabiliteit van de Inclusief Groep onder druk te staan. Gezien de onderkende risico's, onzekerheden en onduidelijkheden wordt het risico als hoog aangemerkt.

Gemeenschappelijke regeling Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe

Vestgingsplaats

Elburg

Publiek belang

Deelnemende gemeenten zijn Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek. Deze gemeenten werken samen voor de uitvoering van het bepaalde in hoofdstuk V van de Archiefwet 1995. Het beheer van en het toezicht op archiefbescheiden gebeurt op gemeenschappelijke basis.

Bestuurlijk belang

De gemeente Elburg is centrumgemeente. De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe adviseert het gemeentebestuur van Elburg over beleidzaken. De gemeente is door de burgemeester vertegenwoordigd in de Archiefcommissie.

Financieel belang

De gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage aan het streekarchivariaat. In 2024 is een bijdrage geraamd van € 266.000,--. De gemeente is financieel medeaansprakelijk voor de gemeenschappelijke regeling.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

De gemeente loopt een beperkt risico. De kans op een faillissement van het streekarchivariaat wordt laag ingeschat. Het totale risico wordt laag ingeschat.

Omgevingsdienst Noord-Veluwe

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Omgevingsdienst Noord-Veluwe voert vanaf 1 april 2013 de milieutaken op de Noord-Veluwe uit. Dit gebeurt in opdracht van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten en van de Provincie Gelderland. De adviseurs van ODNV bieden hoogwaardige kennis en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvis.

Bestuurlijk belang

De portefeuillehouder Milieu is lid van het dagelijks bestuur.

Financieel belang

De gemeenten betalen een bijdrage aan de omgevingsdienst voor het uitvoeren van de taken. Voor 2024 is een bijdrage geraamd van € 755.000,--.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarstukken 2022:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 713.000,-
--	-------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 1.600.000,-
---	---------------

Verwacht resultaat 2024

nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 30,7%. Op basis van dit percentage kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit op orde is. Daarnaast zullen de taken die de ODNV voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of moeten deze op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. De ODNV voert milieutaken voor de gemeenten uit die bij een faillissement anders georganiseerd moeten worden. Dit zal niet snel gebeuren. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Leisurelands

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Leisurelands beheert en exploiteert de volgende recreatiegebieden: Berendonck, Bussloo, Groene Heuvels, Haven Hattem, Heerderstrand, Surfoever Hoge Bijssel, Strand Horst, Kievitsveld, Mookerplas, Nieuw Hulckesteijn, Strand Nulde, Rhederlaag, Wylerbergmeer, Zandenplas en Zeumeren.

De handelsnaam van RGV Holding B.V. is Leisurelands. Onder RGV Holding vallen drie vennootschappen die actief zijn. Leisurelands Exploitatie B.V. en Leisurelands Onroerend Goed B.V. houden zich bezig met de kernactiviteit van Leisurelands, namelijk het exploiteren van recreatievoorzieningen. De activiteiten van de derde actieve vennootschap, Interhuis B.V., met haar dochtervennootschappen SchatEiland Zeumeren B.V., Zeumeren B.V., RGV Delfstoffen B.V. en Katerbosch B.V. zijn niet direct gerelateerd aan dagrecreatie, maar zijn erop gericht de kernactiviteit te ondersteunen.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente verstrekt geen bijdrage in de exploitatielasten.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2022 van Leisurelands:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 77,4 miljoen
--	----------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 15,0 miljoen
---	----------------

Verwacht resultaat 2024	nihil
-------------------------	-------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 83,7%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. Het resultaat van Leisurelands wordt voor een groot deel bepaald door opbrengsten uit vermogensbeheer. Het operationele resultaat laat een fluctuerende trend zien. Ten opzichte van 2021 is het operationele resultaat 2022 verbeterd. Daartegenover zijn de opbrengsten uit vermogensbeheer sterk verslechterd (- € 9,4 miljoen). Per saldo is het resultaat ten opzichte van 2021 verslechterd. Gezien de solvabiliteit wordt het risico voor de gemeente desondanks laag ingeschat.

Coöperatie gastvrije randmeren

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren, in de vorm van een coöperatieve vereniging. De deelnemers zijn in eerste instantie de gemeenten Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Naarden, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde. De coöperatie heeft de volgende taken:

- Hoofdtak van de coöperatie is het structureel onderhouden van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Het gaat daarbij onder andere om het onderhouden van aanlegplaatsen voor de recreatievaart, het verminderen van de overlast door waterplanten in dieper water en het uitvoeren van overig klein onderhoud.
- De Randmeren staan bekend om hun natuurschoon, rust en ruimte. Er wordt veel aan gedaan om de natuurwaarden in het gebied te versterken. Veel vogels profiteren van het heldere water en de overvloed aan voedsel. De natuur maakt de Randmeren aantrekkelijk voor de recreant, maar is ook kwetsbaar. De coöperatie Gastvrije Meren vindt het belangrijk dat bij de inrichting van het gebied de balans tussen natuur en recreatie voorop staat. Gastvrije Randmeren rekent het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon in het gebied tot één van haar taken.
- Een andere belangrijke taak van de coöperatie is het op de recreatieve kaart zetten van de Randmeren via gebiedspromotie. In het kader hiervan zijn in het voorjaar van 2013 onder het logo 'Randmeren, eindeloos meer....' de eerste producten gelanceerd: een recreatieve kaart en de website. De gebiedspromotie 'Randmeren, eindeloos meer ... zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.
- Afronding van het project Integrale Inrichting Veluwerandmeren (IIVR) vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Gastvrije Randmeren. Daarnaast moet de ontwikkelingsvisie 2030 Zuidelijke Randmeren (Blauwe As) verder vorm gegeven worden.
- Verder vormt Gastvrije Randmeren een platform waar ruimtelijke-economische ontwikkelingen kunnen worden afgestemd. Ook kan het samenwerkingsverband gecoördineerd haar deskundigheid op het gebied van vergunningen en procedures inzetten en het gezamenlijk belang van gemeenten inbrengen in regionale en landelijke projecten. Voorbeelden zijn de maatregelen rond de zwemwaterkwaliteit, het Delta-programma, etc.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente participeert in het eigen vermogen van de coöperatie. Daarnaast verstrekt de gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage. Deze bijdrage bedraagt voor 2024 € 19.000,--.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2021 van coöperatie Gastvrije Randmeren:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024   € 12,9 miljoen

---

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 710.000
---	-----------

Verwacht resultaat 2024	nihil
-------------------------	-------

De gemeente betaalt geen bijdrage in de exploitatielasten van de coöperatie. De coöperatie beheert ontvangen subsidiegelden (ook van de gemeente Nunspeet) en voert daarvoor werkzaamheden uit. Het risico van de coöperatie wordt laag ingeschat.

Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland

Vestigingsplaats

Warnsveld

Publiek belang

De GGD Noord- en Oost Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, waaronder Nunspeet. GGD Gelre-IJssel bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeenten in de regio.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder Volksgezondheid.

Financieel belang

De gemeente betaalt een jaarlijkse exploitatiebijdrage in de vorm van een bedrag per inwoner. Voor 2024 is € 662.000,-- geraamd voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de programmabegroting 2024 van de GGD:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 2,4 miljoen
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 2,6 miljoen
---	---------------

Verwacht resultaat 2024	Nihil
-------------------------	-------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 47,8 %. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. De GGD Noord Oost Nederland voert taken op het gebied van volksgezondheid uit voor de gemeente. Bij een faillissement zal de gemeente moeten meebetalen in de financiële afwikkeling. Daarnaast zullen de taken die de GGD voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of deze moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Vestigingsplaats

Apeldoorn

Bestuurlijk belang

De VNOG heeft het afgelopen jaar te maken gehad met (financiële) tegenslagen. Naar aanleiding hiervan heeft in september 2019 een bestuurstweedaagse plaatsgevonden waarin het Algemeen bestuur richtinggevende uitspraken heeft gedaan over de toekomst van de VNOG. Op basis van een visie zijn ook richtingen voor (vervolg)opdrachten uitgesproken. Tijdens de tweedaagse zijn per organisatieonderdeel uitspraken gedaan, passend binnen de visie. De uitspraken zijn nu geformuleerd als opdrachten die de VNOG moet uitvoeren. Hiervoor worden ambtelijk implementatieplannen opgesteld waarin de effecten worden weergegeven op ondermeer werkzaamheden, medewerkers, materieel en financiën. De plannen moeten een meerjarige planning bevatten inclusief (financiële) effecten voor de komende jaren.

Financieel belang

De gemeente heeft voor 2024 een bijdrage van € 1.667.000,-- geraamd.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderliggende cijfers zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2024 van de VNOG:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 12,7 miljoen
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 56,6 miljoen
<hr/>	
Verwacht resultaat 2024	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 18,3%. De VNOG voert taken uit voor de gemeente. De taken die de VNOG voor de gemeente uitvoert zullen naar de gemeente terugkomen of moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag, maar hoger dan voorgaande jaren ingeschat. De VNOG voert brandweertaken voor de gemeenten. In het kader van de vastgestelde toekomstvisie op de uitvoering van de taken is de VNOG bezig met de uitvoering van deze visie. Een deel van de opdrachten zijn uitgevoerd of in gang gezet. Een deel is in verband met de coronacrisis blijven liggen. Vooralnog wordt het risico gemiddeld ingeschat.

Stichting primair openbaar onderwijs Noord-Veluwe (Proo)

Vestigingsplaats

Harderwijk

Algemeen

De gemeenteraden van Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben in december 2002 besloten het bevoegd gezag van het openbaar primair onderwijs per 1 januari 2003 over te dragen aan de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordwest-Veluwe. Door het onderbrengen van het bevoegde gezag in een stichting komt het openbaar onderwijs in een vergelijkbare positie als het bijzonder onderwijs, in die zin dat er een autonoom bestuur is dat zowel beleidsinhoudelijk als vermogensrechtelijk zelfstandig opereert. Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang

Aan de stichting wordt door de gemeente geen financiële bijdrage verstrekt. De stichting ontvangt financiële middelen rechtstreeks van de rijksoverheid. De gemeenten blijven financieel aansprakelijk voor de stichting.

Beleidsvoornemens

Het belang van het openbaar onderwijs in de deelnemende gemeenten (blijven) behartigen.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2020.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 3,2 miljoen
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 3,6 miljoen
<hr/>	
Verwacht resultaat 2024	nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 46,7%. De genomen maatregelen en het toezicht via een coördinatiepunt werpen hun vruchten af. Op basis van de doorgevoerde maatregelen en de blijvende verbetering van de financiële situatie van stichting Proo wordt het risico voor de stichting bijgesteld van gemiddeld naar laag.

Sportbedrijf Nunspeet

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het Sportbedrijf Nunspeet BV actief. Het sportbedrijf heeft de volgende taken:

- het exploiteren van de gemeentelijke indoor sportfaciliteiten;
- het verrichten van werkzaamheden en verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie en welzijn, daaronder begrepen het organiseren van evenementen.

Bestuurlijk belang

Gemeente Nunspeet is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf. Namens het college is de wethouder Financiën gemandateerd als vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2022.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 50.000,-
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2024	€ 627.000,-
<hr/>	
Verwacht resultaat 2024	-/- 199.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 7,3%. De gemeente is 100% aandeelhouder en bij het sportbedrijf sprake is van een verschuiven van taken die anders bij de gemeente hadden gelegen. Bij een eventueel faillissement zal de gemeente financieel verantwoordelijk zijn. Gezien de omvang van het eigen vermogen wordt het risico op gemiddeld geschat.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's, zoals op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu, verkeer en openbare ruimte, cultuur, sport en recreatie en economische structuur. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact. De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Beleid in ontwikkeling

Het grondbeleid van de gemeente Nunspeet is vastgelegd in de Nota Grondbeleid. Deze nota is in 2017 geactualiseerd en in juni 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is de te volgen grondpolitiek vastgelegd, waarbij het gaat om bijvoorbeeld aan- en verkoopbeleid ter uitvoering van bestemmingsplannen, prijsvorming, kostenverhaal en risico's. De Nota Grondbeleid wordt in 2023 geactualiseerd.

Deze paragraaf gaat vooral in op de uitvoering van het grondbeleid.

In de vastgestelde uitgangspunten voor het financieel beleid en de nota 'Reserves en voorzieningen' is ook beleid vastgelegd dat betrekking heeft op het grondbeleid. Er is een Woonvisie ontwikkeld waarin de toekomstige woningbehoefte is vastgelegd. In 2019 is het rapport woningmarktonderzoek gemeente Nunspeet geactualiseerd. De raad heeft op 20 februari 2020 de Woonvisie vastgesteld op basis van deze cijfers. Uit de Woonvisie komt nog een forse woningbehoefte in de gemeente Nunspeet naar voren tot en met 2030. Er zijn een aantal plannen die mogelijk bij gaan dragen aan het invullen van deze behoefte, zoals 't Hul Noord en Feithenhof in Nunspeet en een uitbreiding van het plan Weversweg in Hulshorst.

In 2004 hebben gemeenten de wettelijke mogelijkheid gekregen de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) in het kader van een actief grondbeleid in te zetten. Eigenaren van onroerende zaken in dit gebied die tot verkoop willen overgaan, mogen deze alleen aan de gemeente te koop aanbieden. Binnen twee jaar na het besluit tot aanwijzing voor het desbetreffende gebied moet een structuurplan en vervolgens een bestemmingsplan worden vastgesteld (zo niet, dan vervalt het voorkeursrecht).

De meest recente Nota Grondprijnsbeleid komt uit 2018-2019. In 2021 zijn tussentijds wel de grondprijzen voor woningbouw geactualiseerd en de grondprijzen voor De Kolk GPS vastgesteld, maar in 2023 wordt de volledige Nota Grondprijnsbeleid geactualiseerd zodat er weer een complete actuele nota is.

Bestaand beleid

Met het vaststellen van de Nota Grondbeleid 2017-2020 is het beleid voortgezet om per project de keuze te maken voor een actief of een faciliterend grondbeleid. Het belang van een actief grondbeleid voor de mogelijkheid voor kostenverhaal inclusief een bijdrage aan de infrastructuur is door de invoering van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening in 2008 van minder belang geworden. Voor actief grondbeleid wordt waar mogelijk gekozen als de gemeente minimaal budgetneutraal kan ontwikkelen of er sprake is van een specifiek maatschappelijk belang waarbij een andere (markt)partij deze ontwikkeling niet tot stand zal brengen.

Financieel kader

Zoals weergegeven in de Nota Grondbeleid is het grondbeleid in onze gemeente gebaseerd op minimaal sluitende exploitatieopzetten waarin een substantiële bijdrage aan de infrastructuur is verwerkt. Grondverkoop geschieden

tegen marktconforme prijzen. Als incidenteel een prijssubsidie noodzakelijk is, gebeurt dat alleen als het hiermee gediende doel tegelijkertijd wordt gewaarborgd.

Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat of ten minste kostendekkendheid. Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie (reserve grondexploitatie). Hiervan is een deel niet-besteedbaar, omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken. In de door de raad in juni 2023 vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2023' is uitgebreid ingegaan op deze reserve. Vooral is stilgestaan bij de onderbouwing van het bodem- en plafondbedrag.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Verordening en artikel 212 van de Gemeentewet plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

De stand van de reserve bedraagt per 31 december 2022 € 9,3 miljoen. De reserve heeft een bodem- en een plafondbedrag. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2023' opgenomen berekening. Het plafondbedrag is berekend om een buffer te hebben voor mogelijke strategische aankopen. Het bodembedrag is berekend op € 1 miljoen plus de winstneming van € 7,8 miljoen is per saldo dus € 8,8 miljoen. Afgezet tegen de stand van de reserve per 31 december 2022 van € 9,3 miljoen blijft hierdoor € 0,5 miljoen beschikbaar voor het doen van strategische aankopen.

Ter dekking van grondexploitaties met een financieel tekort (op eindwaarde) is er naast bovengenoemde reserve, een voorziening getroffen voor het afdekken van het tekort. Deze voorziening heeft per 31 december 2022 een saldo van € 0,9 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd om de verliezen te dekken voor een bedrag van € 336.007,-- ten behoeve van grondexploitatie Weversweg, € 234.654,-- ten behoeve van bedrijventerrein Elspeet en een bedrag van € 305.759,-- ten behoeve van grondexploitatie Elspeterbosweg.

De kostendekkendheid van exploitaties is een vereiste om deze tot ontwikkeling te brengen. Hiervan kan slechts worden afgeweken als sprake is van een specifiek maatschappelijk belang of als de ontwikkeling door een derde wordt geïnitieerd en de gemeente geen (financiële) risico's loopt bij de ontwikkeling ervan.

Risico's grondexploitatie

In de diverse grondexploitaties zijn inmiddels forse bedragen geïnvesteerd waarover de gemeente een risico loopt.

De belangrijkste risico's in de grondexploitatie zijn:

- Daling van grondprijzen
- Niet of later verkopen van gronden
- Sterke stijging van kosten

Deze risico's kunnen zich op verschillende wijzen voordoen. De risico's van daling van grondprijzen en het stijgen van kosten zijn algemene marktrisico's (en vaak geen projectspecifieke risico's), maar gezien de huidige marktontwikkelingen vormen dit wel relatief hoge risico's.

Het niet of later verkopen van gronden kan op verschillende wijzen ontstaan. Enerzijds door de marktsituatie waardoor grond te duur is geworden of dat aan bepaalde woningen geen behoefte is. Anderzijds kan dit ook ontstaan door het niet of later goedkeuren van bestemmings- en exploitatieplannen.

Actualiteit exploitatiegebieden

Bestaande exploitatiegebieden

De basis voor de lopende ontwikkelingen zijn de grondexploitatieberekeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en op jaarlijkse basis worden herzien. Het zijn de ontwikkelingen bedrijventerrein De Kolk, Molenbeek, Weversweg, Kijktuinen, bedrijventerrein Elspeet en Elspeterbosweg.

Bij de jaarrekening wordt jaarlijks volledige verantwoording afgelegd over de mutaties in de grondexploitatie in het jaar waarop de rekening betrekking heeft.

Dit gebeurt als volgt:

- In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen een tekstuele toelichting gegeven.
- De tekstuele toelichting per project in de paragraaf grondbeleid.
- In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) staat de volledige actualisatie van alle grondexploitaties, inclusief een uitgebreide tekstuele toelichting.

Zo nodig worden ontwikkelingen ook gerapporteerd via de tussentijdse rapportages en via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de geactualiseerde exploitaties vastgesteld door de raad.

Bij de lopende projecten is er een planning (bron: MPG 2023) gehanteerd van verkopen van woningen en gronden voor 2024. Per project en per woningtype ziet de planning (totaal 25 woningen) er dan als volgt uit:

	Aantal
Weversweg - dure koop	4
Molenbeek - betaalbare koop	4
Kijktuinen - middeldure koop	10
Kijktuinen - dure koop	7

Molenbeek

In 2022 is begonnen met de kavelverkoop voor fase 3 en op één kavel na zijn alle gemeentelijke kavels voor particulier opdrachtgeverschap en alle kavels voor de ontwikkelmaatschappij verkocht. In 2022 is ook begonnen met de bouw van de supermarkt en de appartementen. In 2023 worden de laatste PO-kavel in het project Molenbeek en de kantoor-kavel verkocht. In 2024 wordt vervolgens de kavel voor de laatste vier woningen verkocht. De geactualiseerde grondexploitatie voor Molenbeek komt uit op een resultaat van € 0,5 miljoen positief.

Kijktuinen

In 2022 is het bouwrijp maken afgerond en is de riolering verlegd. Er is een kavel opgeleverd voor de realisatie van 4 middeldure huurwoningen, een kavel voor 18 middeldure huurwoningen en een kavel voor 23 sociale huurwoningen. In 2023 en 2024 worden de resterende kavels opgeleverd en vervolgens wordt in 2024 en 2025 het gebied woonrijp gemaakt.

Weversweg

In afwachting van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan zijn de laatste nog uit te geven kavels voor 4 tweekappers doorgeschoven naar 2024. Zodra het nieuwe bestemmingsplan in procedure gaat (in 2023) wordt ook een nieuwe grondexploitatie aangeboden, met daarin ook de grondopbrengsten voor de aanvullende woningen die worden toegevoegd aan het plan. Tot die tijd wordt er nog van uit gegaan dat er nog 4 woningen te realiseren zijn in het plan.

Eispeterbosweg

De gemeente heeft de grond bouwrijp gemaakt en in 2022 is de grond geleverd aan de CPO-groep. In 2023 vinden de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken plaats, waarna het project kan worden afgerond.

Bedrijventerrein De Kolk

Begin 2022 heeft het laatste deel van de uitgifte van de totaal 14 hectare bedrijfskavels in het oorspronkelijke deel plaatsgevonden. De start van de gronduitgifte in het deel GPS is doorgeschoven naar 2024. Inclusief de genomen tussentijdse winstnemingen bedraagt het eindresultaat ca € 1,2 miljoen.

Bedrijventerrein Elspeet

Begin 2023 heeft de Raad van State ingestemd met de ontwikkeling. In de grondexploitatie wordt er vanuit gegaan dat de gronduitgifte voor de bedrijfskavels van start kan gaan in 2024. Voor het tekort op eindwaarde van € 234.654,-- is een verliesvoorziening getroffen.

Paragraaf Gemeentelijke heffingen

Algemeen

In deze paragraaf wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aandacht geschonken aan het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De gemeente ontvangt de financiële middelen waarmee de gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd in hoofdzaak van de rijksoverheid, in de vorm van een algemene uitkering uit het Gemeentefonds en diverse doeluitkeringen. Daarnaast beschikt de gemeente over een relatief klein eigen belastinggebied.

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 van de Gemeentewet is limitatief aangegeven dat het om belastingen moet gaan die hetzij in de Gemeentewet zijn genoemd, hetzij in een andere bijzondere wet.

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen de gemeente heft en heeft een aantal vrijheden waar het de invulling van het gemeentelijk belastinggebied betreft. Zo kan besloten worden over:

- de hoogte van de tarieven;
- de totale opbrengst van belastingen;
- de verdeling van belastingdruk over bijvoorbeeld burgers en bedrijven.

De gemeente Nunspeet kent de volgende gemeentelijke heffingen:

- Onroerende-zaakbelastingen (artikel 220 van de Gemeentewet).
- Forensenbelasting (artikel 223 van de Gemeentewet).
- Toeristenbelasting (artikel 224 van de Gemeentewet).
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 van de Wet milieubeheer).
- Rioolheffing (artikel 228a van de Gemeentewet).
- Rechten (artikel 229 van de Gemeentewet): leges, begraafplaatsrechten, rioolaansluitrechten en marktgeden.

Heffingen in Nunspeet: lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente Nunspeet kent al jaren relatief lage woonlasten.

	2023	2022	2021	2020	2019
Tariefontwikkeling ozb (in % van de WOZ-waarde)					
Eigenaarsgedeelte woning	0,0929%	0,10%	0,106%	0,0929%	0,0906%
Eigenaarsgedeelte niet-woning	0,204%	0,20%	0,200%	0,177%	0,171%

Gebruikersgedeelte niet-woning	0,163%	0,16%	0,160%	0,145%	0,139%
--------------------------------	--------	-------	--------	--------	--------

Tariefontwikkeling rioolheffing

Per woning	€ 132,46	€ 125,00	€ 135,00	€ 143,00	€ 147,00
Per niet-woning	€ 299,00	€ 275,00	€ 275,00	€ 250,00	€ 255,00

Tarievenontwikkeling afvalstoffenheffing

Eenpersoonshuishouden	€170,28	€168,00	€ 158,00	€ 144,00	€150,00
Tweepersoonshuishouden	€200,40	€198,00	€ 180,00	€168,00	€174,60
Drie- of meerpersoonshuishouden	€230,52	€228,00	€ 204,00	€189,00	€195,60
Recreatief gebruik	€170,28	€168,00	€ 158,00	€189,00	€150,00

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een atlas lokale heffingen opgesteld. Deze atlas geeft inzicht in de heffingen die een individuele gemeente hanteert ten opzichte van andere gemeenten.

In de Coelo-atlas staat de gemeente Nunspeet qua woonlasten voor een meerpersoonshuishouden op de ranglijst in 2023 op de 28e plek, waarbij nummer 1 de laagste woonlasten heeft (Oldebroek 94e, Elburg 76e en Hattem 300e). Binnen de provincie Gelderland staat de gemeente Nunspeet op plek 6.

Wat betreft de woonlasten van huurders van een woning voor een meerpersoonshuishouden staat de gemeente Nunspeet op de ranglijst in 2023 op de 10e plaats (Oldebroek 176e, Elburg 222e en Hattem 85e) en binnen de provincie Gelderland op plek 6.

De Nunspeetse heffingen nader beschouwd

Er is een onderscheid te maken tussen opbrengsten bedoeld als algemeen dekkingsmiddel en opbrengsten die dienen ter dekking van gemaakte kosten. De onroerende-zaakbelastingen, forensenbelasting en toeristenbelasting behoort tot de eerste categorie. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn bestemmingsheffingen en ook de rechten

vallen hieronder. Bij bestemmingsheffingen is er een direct verband tussen de heffing en bepaalde uitgaven. De geraamde opbrengst mag niet uitgaan boven de geraamde kosten.

Op grond van de vastgestelde begrotingsuitgangspunten geldt voor heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%. In de raadsvergadering van december worden bij de reguliere behandeling van de belastingverordeningen de tarieven van de bovengenoemde belastingen en rechten vastgesteld.

Ad 1. Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn algemene belastingen. De opbrengst kan vrij worden besteed. Wij onderscheiden twee onroerende-zaakbelastingen:

- *OZB-eigenaren*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar het genot hebben van een onroerende zaak op grond van eigendom, bezit of beperkt recht (eigenaren, vruchtgebruikers, erfpachters). Een onroerende zaak kan bijvoorbeeld een woning, winkel, bedrijfspand of perceel grond zijn.

- *OZB-gebruikers*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar een onroerende zaak gebruiken.

De OZB worden berekend over de vastgestelde WOZ-waarde. Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) dient jaarlijks een nieuwe waarde te worden vastgesteld voor alle objecten in de gemeente. De waardepelidatum ligt een jaar voor het begin van het jaar waarin de waarde geldt. Voor de OZB over het jaar 2024 geldt dus de WOZ-waarde per 1 januari 2023.

De te betalen OZB is het resultaat van een combinatie tussen de WOZ-waarde en het tarief. In deze begroting stelt de gemeenteraad het in totaal te verkrijgen bedrag vast en gegeven (een inschatting van de ontwikkeling van) de WOZ-waarde volgt daaruit een tarief in de later door de gemeenteraad vast te stellen belastingverordening.

Ad 2. Recreatieve heffingen

De gemeente Nunspeet kent een zogenoemde woonforensenbelasting. De woonforensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Dit geldt zowel voor stacaravans als recreatiewoningen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten worden niet beperkt in het vaststellen van het tarief van de forensenbelasting. De gemeente Nunspeet heeft gekozen voor een vast bedrag per recreatieobject om zodoende de perceptiekosten laag te houden.

De gemeente Nunspeet heft toeristenbelasting voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven. Toeristenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten kunnen kiezen voor het heffen van toeristenbelasting van degene die verblijf houdt of van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Net als de meeste andere gemeenten, doet de gemeente Nunspeet dat laatste. Degene die verblijf biedt, mag de belasting overigens wel doorberekenen aan degene die verblijf houdt.

De heffing vindt in principe plaats per overnachting per persoon, maar er kan ook voor een (voor)seizoensplaats of jaarplaats een vast tarief betaald worden. Hierbij wordt gewerkt met een forfaitaire berekening van het aantal overnachtingen.

Gelet op de bestuurlijke afspraken vindt er eens in de drie jaar een verhoging van de toeristenbelasting plaats met 5 cent (per persoon per nacht). Deze reguliere verhoging vindt plaats voor belastingjaar 2024.

Ten aanzien van de forensenbelasting geldt net zoals voor de heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%.

Bij de behandeling van de programmabegroting 2024-2027 is, bij het dekkingsvoorstel, besloten dat in 2024 de begrote opbrengst recreatieve heffingen wordt verhoogd met € 125.000 als dekking voor nieuw beleid budget recreatie en toerisme en als dekking ten behoeve voor gemeentelijke projecten. Bij de vaststelling van de tarieven toeristenbelasting en forensenbelasting in december 2023 zal bepaald worden welk effect dit zal hebben op de tarieven.

Ad 3. Afvalstoffenheffing

Op grond van de Wet milieubeheer heeft de gemeente de plicht ervoor zorg te dragen dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij percelen waar deze kunnen ontstaan. Om de kosten voor het ophalen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen te verhalen, heft de gemeente Nunspeet afvalstoffenheffing.

In de gemeente Nunspeet is de heffingsgrondslag het aantal personen per huishouden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een-, twee- en meerpersoonshuishouden. Bedrijven vallen buiten de heffing, omdat de gemeente daarvoor geen inzamelingsplicht heeft. Bedrijven moeten dit zelf (laten) verzorgen.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 60% toegerekend. Het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen draagt immers ook bij aan een afvalvrije openbare ruimte. Naast het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen omvat de taak straatvegen echter ook het schoonhouden van de riolering.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	2.364.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	426.000
Netto kosten taakveld	1.938.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	73.000

BTW	446.000
Totale kosten	2.457.000
Opbrengst heffingen	2.457.000
Dekking	100%

Ad 4. Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet heeft een gemeente de mogelijkheid om een rioolheffing op te leggen. De gemeente heeft bij wet een zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water (afval-, hemel- en grondwater). Doel van de rioolheffing is dekking van de kosten die gepaard gaan met de zorgplichten. De gemeente Nunspeet legt de rioolheffing op aan de eigenaar van een direct of indirect op het riool aangesloten onroerende zaak in het kader van de WOZ-wetgeving. Dit vanuit het oogpunt van (lagere) perceptiekosten en eenduidigheid alsmede duidelijkheid. Er wordt bij de heffing onderscheid gemaakt tussen een woning en een niet-woning in het kader van de Wet WOZ.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2024 wordt, naast de operationele kosten, een vervolg gemaakt aan het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving. Hierbij wordt niet meer enkel gestuurd op wateroverlast, maar ook op hitte en droogte. Werkzaamheden die in 2024 worden uitgevoerd staan vast in het beleids- en beheerplan water en riolering. Maatregelen hiervoor liggen deels in de riolering, maar ook in groene inrichting (o.a. wadi's), afkoppelen en de aanleg van koelteplekken.

Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 40% toegerekend. Minder vuil op straat zorgt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.801.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	1.801.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	260.000
BTW	152.000
Totale kosten	2.213.000
Opbrengst heffingen	2.213.000
Dekking	100%

Ad 5. Rechten

Rechten: leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. Leges worden geheven voor een door de gemeente te verlenen individuele dienst (zoals het verstrekken van een paspoort), maar ook voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning (zoals een omgevingsvergunning). De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De leges zijn in de huidige tarieventabel ingedeeld in drie titels;

Titel I, Algemene dienstverlening

Titel II, Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Titel III, Dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet, welke gevolgen zal hebben voor de legesopbrengsten, is uitgesteld tot 1 januari 2024. Door invoering van de Omgevingswet wordt de legesverordening en de tarieventabel aangepast.

De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2024. Daarom is voor hoofdstuk 2 hieronder de kostendeckendheid niet weergegeven.

Bij de nieuwe tarieventabel is gekozen voor een andere structuur. De nieuwe indeling is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen. De hoofdstukken komen overeen met de voormalige titels:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt op verordeningenniveau. Er is dus kruissubsidiëring mogelijk. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendeckend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendeckend. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendeckend mogen zijn.

1. Algemene dienstverlening	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengsten	Dekking
Paragraaf 1 Burgerlijke stand	€ 74.095	€ 31.262	€ 105.357	€ 49.930	47,39 %
Paragraaf 2 Reisdocumenten en ID kaart	€ 282.430	€ 87.029	€ 369.459	€ 356.540	96,50 %
Paragraaf 3 Rijbewijzen	€ 61.022	€ 26.204	€ 87.226	€ 72.500	83,12 %
Paragraaf 4 Verstrekkingen uit GBR	€ 47.404	€ 13.467	€ 60.871	€ 14.735	24,21 %
Paragraaf 5 Bestuurstukken	0	0	0	0	0
Paragraaf 6 Vastgoedinformatie	0	0	0	0	0
Paragraaf 7 Overige publiekszaken	€ 15.055	€ 2.170	€ 17.225	€ 17.690	102,70 %
Paragraaf 8 Gemeentearchief	0	0	0	0	0
Paragraaf 9 Bijzondere wetten	€ 22.457	€ 17.492	€ 39.949	€ 67.410	168,74 %
Paragraaf 10 Diversen	0	0	0	0	0

Kostendekking hoofdstuk 1	€ 502.463	€ 177.624	€ 680.087	€ 578.805	85,11 %
<hr/>					
3. Europese dienstenrichtlijn	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengsten	Dekking
<hr/>					
Paragraaf 1 Horeca	€ 2.364	€ 1.841	€ 4.205	€ 2.736	65,07 %
<hr/>					
Paragraaf 2 Prostitutiebedrijven	0	0	0	0	0
<hr/>					
Paragraaf 3 Winkeltijdenwet	0	0	0	0	0
<hr/>					
Paragraaf 4 Organiseren evenement/markt	€ 1.058	€ 824	€ 1.882	€ 513	27,26 %
<hr/>					
Paragraaf 5 Standplaatsen	€ 812	€ 635	€ 1.447	€ 4.242	293,16 %
<hr/>					
Paragraaf 6 Huisvestingswet 2014	0	0	0	0	0
<hr/>					
Paragraaf 7 Niet benoemd besluit	€ 4.230	€ 3.296	€ 7.526	€ 1.264	16,80 %
<hr/>					
Kostendekking hoofdstuk 3	€ 8.464	€ 6.596	€ 15.060	€ 8.755	58,13 %

Rechten: begraafplaatsrechten

Onder de naam begraafrechten worden in Nunspeet rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van daarop betrekking hebbende diensten.

Kosten en opbrengsten begraafrechten	Bedrag
Lasten	545.000
Opbrengsten	425.000

Dekking	78 %

Rechten: rioolaansluitrechten

Dit recht wordt geheven voor het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur verleende dienst, bestaande uit het aanleggen van de aansluitbuis tussen het riool en de grens van de openbare weg.

Rechten: marktgelden

Onder de naam marktgelden worden in Nunspeet rechten geheven voor het innemen van een standplaats op de voor markt aangewezen plaatsen gedurende de voor markt aangewezen tijd.

Kosten en opbrengsten markt	Bedrag
Lasten (incl. overhead)	79.700
Marktgelden	72.800
Dekking	91 %

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt een integraal deel uit van het gemeentelijk minima-beleid. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Er zijn twee routes naar min of meer hetzelfde doel. Er is de kwijtscheldingsprocedure en er is de minimaregeling. Vanuit laatstgenoemde regeling kunnen inwoners, als ze voldoen aan de gestelde inkomens- en vermogenseisen van de Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2020 in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten van de afvalstoffenheffing. De bijdrage is net zo hoog als de opgelegde afvalstoffenheffing. De gemeente Nunspeet hanteert geen lokaal beleid voor de kwijtschelding, maar hanteert de landelijke 'uitvoeringsregeling invorderingswet 1990'.

Overzicht geraamde inkomsten

De geraamde inkomsten staan weergegeven bij de betreffende taakvelden.

Paragraaf Wet Open Overheid

Algemeen

Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (Woo)

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Passieve openbaarmaking

Het is op dit moment mogelijk om bij de gemeente Nunspeet een Woo verzoek in te dienen en af te handelen. Dit kan een indiener op drie manieren doen: schriftelijk, mondeling of via het digitale formulier op de website. Vervolgens wordt er door de gemeente contact gezocht met de indiener over het verdere verloop van de procedure en de afhandeling van het verzoek.

Actieve openbaarmaking

De gemeente Nunspeet maakt al informatie actief openbaar van de benoemde 11 informatiecategorieën. De openbaarmaking vindt plaats via diverse kanalen, dit zal voor de Woo op een centraal kanaal moeten gaan plaatsvinden. Op 19 juni 2023 is de Woo-index als vervanger van PLOOI operationeel gegaan. De Woo-index biedt een centraal overzicht van internetlocaties waarop verschillende overheidsorganisaties de informatie hebben gepubliceerd die ze op basis van de Woo actief openbaar moeten maken. Het projectteam is bezig met het realiseren van een webpagina die onderdeel wordt van de algemene website van de gemeente. De verwachting is dat deze webpagina nog in 2023 live gaat. In zowel 2023 als 2024 wordt er actief vorm gegeven aan het uitwerken van de informatiecategorieën en welke concrete stappen er nog moeten worden genomen voor het actief openbaar maken van informatie.

Informatiehuishouding

Om de Woo op een goede manier te implementeren, is het van essentieel belang dat de informatiehuishouding op orde is. De digitale informatiehuishouding omvat de opslag, het beheer en de verstrekking van informatie binnen en buiten de organisatie. Als de informatiehuishouding adequaat is ingericht, is informatie op het juiste moment in een werkproces, voor de juiste medewerker, in de juiste vorm beschikbaar met de correcte metadata, waarna het op het goede moment openbaar kan worden gemaakt.

Naast het op orde brengen van de informatiehuishouding en het actief publiceren kent de Woo ook een sterke verandercomponent, waarbij een verandering in houding en gedrag van medewerkers, management en directie wordt gevraagd. Het is belangrijk dat iedere medewerker ervan bewust is dat wat er opgeslagen wordt bij een zaak openbare informatie kan betreffen. Dit betekent dat ook iedere medewerker ervoor verantwoordelijk is dat een zaak actueel, compleet, vindbaar en toegankelijk is. Het uitgangspunt binnen organisatie zal 'openbaar, tenzij' moeten worden. In het najaar van 2023 worden een aantal trainingen op basis- en verdiepend niveau gegeven voor medewerkers van de gemeente.